

Uredništvo: Ljubljana, Knafova ulica št. 5/1. Telefon št. 2072 in 2064; ponoči tudi št. 2034. Repetir se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Uredništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2064. Izredni urednik: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2098. Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 23 — Celje, Aleksandrova cesta. — Račun pri poštnem črt. zavrže: Ljubljana št. 11.422 — Praha čisto 78.280, Wien, Nr. 205.212.

Ponižujoče in izzivajoče italijanske zahteve

Poostren italijanski protest radi dogodkov v Splitu in Šibeniku

Fašisti zahtevajo naj se vrši preiskava pod kontrolo Italije in naj se ostro kaznujejo naši uradniki, ki niso dovolj surovo nastopili proti našemu prebivalstvu

Ljubljana, 18. avgusta.

Prekrasen odgovor je dala Italija na beograjsko ratifikacijo nettunskih konvencij.

Danes je napravil odpravnik poslov laškega poslanstva v Beogradu korak, ki zelo spominja na avstrijsko izzivajočo po sarajevskem atentatu. Tedaj je zahtevala Avstro-Ogrska med drugim preiskavo po mešani komisiji, kar se je po pravici označevalo kot rušenje suverenosti Srbije. Zgodovinski dokumenti, ki so bili objavljeni do danes, dokazujejo, da je stavila dunajska diplomacija to nemogoče zahtevo baš zato, da je Srbija ne bi sprejela in bi se s tem izzvala vojna.

Ako se izkaže za resnično vest, da zahteva Italija sestavo mešane komisije, ki naj bi preiskala na sebi malenkostne incidente v Splitu in Šibeniku, incidente, ki so bili spriči italijanskega izzivanja in upravičenega ogorčenja, nastalega vsled ratifikacije nettunskih konvencij potom beograjskih hegemonistov navzlic enodušnem protestu prizadetih pokrajin in zakonitih zastopnikov vseh Hrvatov in velike večine ostalih prečanov, naravnost malenkostni in nedolžni, tedaj je povsem jasno, da zasleduje Italija prav poseben namen. Zadnje manifestacije v Dalmaciji gotovo niso bile najostreje od vseh dosedanjih. Spominjamo se hujših. In vendar ni Italija tedaj zahtevala, da bi jih morala preiskovati komisija, v kateri bi poleg Jugoslovenov sedeli tudi zastopniki fašističnega kraljevstva. Cesar ni storila pred ratifikacijo nettunskih konvencij, je sedaj napravila po njej.

Italijanski korak je drzno poseganje v suverenost naše države. Česa takega si za večje stvari ni pustila dopasti mala Srbija od močne habsburške monarhije. Kaj bo storila vlada trikrat večje Jugoslavije napram izzivanju fašistične Italije? Beograjske vlade so doslej s prekrasno doslednostjo, vredno boljše stvari, vedno in povsod ugodile vsaki italijanski zahtevi po poniževanju naše narodne in državne časti. Nikdar pa same niso zahtevale najmanjše reparacije za neprestano žaljenje naše države v Italiji, najmanj pa jim je kdaj prišlo na misel, da bi se zavzele kakorkoli za stotisoče naših zaslužnih, barbarsko zatiranih rojakov v italijanskem kraljevstvu.

Vsa naša javnost pričakuje z razumljivo pozornostjo, kakšen bo sedaj odgovor beograjske vlade na najnovejšo italijansko provokacijo, ki prekaša vse dosedanje in je naperjena ne samo proti interesom prečanov, marveč žali čast in ruši suverenost celotne države.

Italijanska protestna nota dokazuje nazorno in za slepca vidno, kako lažni in iz trte izvitosti so bili argumenti Koroščeve vlade o nujni potrebi ratifikacije nettunskih konvencij. Odgovorni činitelji hegemonističnega režima, njihovo časopisje in od njih informirani inozemski tisk so neprestano zatirali, da je ratifikacija predpogoj za zboljšanje razmer z Italijo. Ta argument je bil eden glavnih vzrokov, da se je zadnja vladna kriza zaključila s surovo razžaljitvijo celega prečanskega naroda in najglobljim notranjim razdorom.

Ratifikacija nettunskih konvencij se je v Beogradu izvršila. Namesto obljubljenega zboljšanja odnošajev pa smo dočakali novo žalitev, novo provokacijo, kateri more slediti še hujša napetost. Koroščeva vlada je privela našo državno zajednico na rob prepada v notranjosti, pokvarila pa je, kolikor se je še dal, tudi njen mednarodni položaj in ugled. To so prvi in zelo hitri rezultati »rešitve« zadnje vladne krize.

Ob tej žalostni sliki se nam nehote vsiljuje zopet grozno vprašanje, ali ni morda vendarle res, da se hočejo gotovi krogi v Beogradu desinteresirati na zapadnih pokrajinah države. Ali je res tako, ki bi bil pripravljen prepustiti naš divni Jadranski požrešni Italiji? Kljub vsem strašnim in utemeljenim sumom se nam zdi to skoraj nemogoče.

Ako pa je v Beogradu vendarle kaj takih zasleplencev in veleizdajalcev, današnji italijanski izzivni korak jim mora odpreti oči. Ako si upa Italija na tak način nastopati proti Jugoslaviji, kako bi postopala šele proti mnogo manjši Srbiji, ki bi ostala po izvršeni amputaciji! Edina rešitev za Slovence, za Hrvate in Srbe je močna, urejena in zadovoljna Jugoslavija.

Beograd, 18. avgusta, p. Danes popoldne je izročil odpravnik poslov italijanskega poslanstva v Beogradu gospod Camatti v zunanjem ministrstvu verbalno noto italijanske vlade, v kateri zahteva zadoščenje za incidente, ki so se odigrali v Splitu in Šibeniku povodom demonstracij proti ratifikaciji nettunskih konvencij. Ker zastopnik zunanega ministra dr. Sumenković, ki je odpoval v Zlatibor k dr. Marinkoviću, in bil navzoč, je izročil odpravnik poslov noto najvišjemu navzočemu uradniku.

Vsebinska nota se ni objavljena. Iz poučenih krogov pa se doznavajo, da italijanska vlada v svoji noti zelo ostro protestira zaradi incidentov v Šibeniku in Splitu ter zahteva ne le primerno zadoščenje, marveč posebno mešano italijansko-jugoslovensko anketo, ki naj vse te dogodke preišče in ugotovi poleg neposrednih krivcev zlasti tudi krivdo odgovornih oblasti, ki da niso dovolj energično postopale in v kalu zadušile proti Italiji naperjenih demonstracij. Nota zahteva kaznovanje vseh krivcev in povračilo vse škode, ki je bila povzročena italijanskim državljanom na imetju in časti.

Nota končuje s konstatacijo, da vzbujajo neprestane protitalijanske demonstracije vtis, da Jugoslavija sploh ne želi dobrih odnošajev z Italijo.

Ta korak italijanske vlade neposredno po ratifikaciji nettunskih konvencij je napravil v beograjskih političnih, pa tudi diplomatskih krogih skrajno mučen vtis. Negleda na to, da so incidente povzročili Italijani s svojim izzivalnim nastopanjem in drznimi provokacijami, je vzbudilo mnogo komentarjev dejstvo, da izročila noto odpravnik poslov, dočim je splošno običaj, da nastopi v takih primerih poslanik osebno. Zdi se, da hoče Italija tudi na ta način izraziti svoj prezir Jugoslaviji.

Iz vladnih krogov se izve, da bo vlada že tekot jutrišnjega dne dala svoj odgovor. Skoro gotovo je, da bo tudi tokrat zopet kapitulirala in se ponižala ter ugodila vsem prepotentnim zahtevam fašistične Italije.

Predzgodovina demarše

Beograd, 18. avgusta p. O izročitvi verbalne note italijanske vlade se doznavajo še sledeče podrobnosti: Italijanski poslanik na našem dvoru Galli

je pred svojim odhodom na Bled posetil zastopnika zunanega ministra dr. Sumenkovića ter protestiral v imenu italijanske vlade radi protitalijanskih demonstracij v Splitu in Šibeniku. Zahteval je, naj se uvede preiskava in kaznujejo tudi predstavniki oblasti, ki niso znali pravočasno preprečiti izgrediv. Takoj po odhodu italijanskega poslanika na Bled se je izvedelo iz krogov italijanskega poslanstva, da italijanski poslanik ni zadovoljen z odgovorom, ki mu ga je dal zastopnik zunanega ministra dr. Sumenković, ter da si je pridržal pravico ponovne intervencije.

Vsebinska protestne note

Danes popoldne ob 5. je res prišel v zunanje ministrstvo odpravnik italijanskega poslanstva ter se najprej informiral pri načelniku Branku Acimoviću, kdo je kompetenten za sprejem verbalne note. Napotili so ga k zastopniku pomočnika zunanega ministra Vintroviću, kateremu je nato odpravnik izročil protestno noto.

Nota je zelo obširna in nekaka dopolnitev ustnega protesta poslanika Gallija, vendar je mnogo ostrejša in odločnejša ter vsebuje konkretne zahteve glede zadoščenja. Podrobno opisuje demonstracije v Splitu in Šibeniku in trdi, da so ti dogodki v očitnem nasprotju z garancijami (?), ki jih je dala jugoslovenska vlada glede preprečevanja protitalijanskih demonstracij. Na pravdučen in v diplomatskem občevarju skrajno neobičajen način se bavi nota s postopanjem naših oblasti ter kategorično zahteva preiskavo potom mešane ankete, ki naj ugotovi krivdo predstavnikov naših oblasti, ki niso hoteli preprečiti napadov na italijanske državljane. Nota direktno obtožuje civilne oblasti, zlasti policijo in žandarmerijo, da so dajale demonstrantom potuho ter zahteva najstrožje kaznovanje vseh krivcev, ki niso preprečili organiziranih demonstracij, četudi bi bili to lahko storili.

Nota končuje z zahtevo, da mora dati Jugoslavija stvarne garancije za to, da bo v bodoče preprečila ponovitev takih dogodkov, ker bi bila sicer Italija prisiljena, da kljub svoji dobrohotnosti (!) spremeni svoje stališče in izvaja iz tega primerne konsekvence.

Na Hrvatskem bi radi izzvali nemire

Dr. Maček o hišnih preiskavah in aretacijah po hrvatskih vaseh. — Priprave vodstva KDK za ljubljansko sejo

Zagreb, 18. avgusta n. Kakor druge dneve tako so se tudi danes dopoldne sestali v Zagrebu bivajoči člani vodstva KDK na krajiško konferenco, ki je trajala od 11. do 12. Na konferenci so razpravljali predvsem o vprašanju, ki bodo na dnevnem redu ljubljanske seje vodstva KDK. Dr. Maček je po tej konferenci izjavil našemu poročevalcu z ozirom na demonstracije in aretacije v Dalmaciji in z ozirom na žandarmerijske preiskave v zagrebški okolici naslednje:

»Za okrvavljeni režim v Beogradu je najbolj nevarno dostojanstveni mir, ki ga je hrvaški narod ohranil ne le po odvratnem organiziranem zločinu 20. junija v Narodni skupščini, temveč tudi po največjem udarcu, ki ga je mogel doleteti, po smrti našega voditelja in predsednika Stjepana Radića. Zato poskušajo z vsemi sredstvi izzvati nemire. To so poskušali že pri pogrebu Pavla Radića in Gijra Basarića, s pomočjo policijskih agentov, katere pa je prebivalstvo

takoj razkrinkalo. Ker jim to ni uspelo, gredo sedaj po drugih sredstvih in nadi, da bodo na ta način vzeli narodu mir in dobili vsaj začasno situacijo še bolj v svoje »oke«. S tem namenom so sedaj brez vsakega poudara razposilili po hrvatskih vaseh v zagrebški okolici žandarmerijske patrrole, ki iščejo orožje na že znan način. Zato so takoj po pogrebu našega predsednika Stjepana Radića ratificirali nettunske konvencije, zato so sedaj po celi Dalmaciji dali aretirati hrvatske seljake, ki prirejajo mirne in disciplinirane komemoracije po svojem predniku. Uverjen sem, da vse to ne bo pomagalo ne sedanjim vladam ne režimu in ne državi ureditvi. Hrvatski narod in z njim v borbi združeni Srbi in Slovenci bodo ohranili ne samo svojo politiko, temveč tudi svojo razumno taktiko.

Popoldne je dr. Maček odpoval v Vrbovsko, kjer se nahaja njegova rodbina na počitnicah.

duška svoji radosti, ker se starokatoliški vračajo nazaj v rimskokatoliško cerkev. Iz te avtentične izjave nadškofa Bauerja izhaja, da so uvodoma omenjene vesti ljubljanskega »Slovenca« tendenciozne.

Spopad med našimi in italijanskimi ribiči

Split, 18. avgusta. n. Med našimi ribiči je vsled ratifikacije nettunskih konvencij, ki pomenjajo zanje hud udarec, zavladalo veliko ogorčenje. Italijanski ribiči, ki so že prej prihajali v naše vode, se te dni vedno česče pojavljajo. Zaradi tega je došlo večerj pri Visu do preprirov in spopada med našimi ribiči in tremi italijanskimi ribičskimi čolni. Na italijanskih čolnih je bilo 40 ljudi. Italijani so ribarili v vodah med Korčulo in Visom. Ribarska sreča jim je bila izredno mila. Ko so naši ribiči opazili italijanske ribiče, so se jim približali in je kmalu došlo do ostrega besednega prepira. Naše luke oblasti so intervenirale, naker so italijanski ribiči odjadrili proti Italiji. Po podatkih naših ribičev so Italijani vlovili 27 kvintalov plemenite ribe in približno 7 kvintalov drobnih rib.

Zdravje dr. Žerjava

Berlin, 18. avgusta b. Zdravstveno stanje dr. Žerjava je povsem zadovoljivo. Rana je že zaceljena in večerj so bili odstranjeni šivl. Z zdravniškim dovoljenjem bo v torkel lahko zapustil posteljo. Dr. Žerjav je prav dobro razpoložen in izraža zadovoljstvo nad olajšanjem, ki je nastopilo po operaciji na srcu.

Nadškof dr. Bauer proti »Slovencu«

Zagreb, 18. avgusta. n. Ljubljanski »Slovenec« je objavil posebno vest, da je zagrebški nadškof dr. Bauer baje izjavil klerikalno dr. Šimraku, da razgovor nadškofa z g. Pribičevićem ni potekel tako, kakor je ta razgovor predložil g. Pribičević. Vaš poročevalac se je zato obrnil direktno na zagrebškega nadškofa, ki stoji visoko nad vsemi političnimi intrigami. Nadškof dr. Bauer je izjavil našemu poročevalcu, da je ono, kar je izjavil g. Pribičević o tej zadevi, povsem točno. Nadškof je še dal

Docela druga muzika iz Beograda

Vsi listi povdarjajo potrebo pomirjenja. — Poskusi obnove stikov s KDK. — V Beogradu napovedujejo važno avdienco Svetozarja Pribičevića

Beograd, 18. avgusta p. Preokret, ki je nastal v beograjski politični javnosti zadnje dni, je prišel v današnjih večernih beograjskih listih še bolj do izraza. Radikalno »Vreme«, ki že več dni sem propagira idejo sporazuma kot edini izhod iz situacije, tudi danes nadaljuje v tem pravcu ter naglašava v uvodniku potrebo tesnejših stikov med Zagrebom in Beogradom. Tudi »Politika« se zavzema za pomirjenje duhov in priporoča zmernost na vse strani. Naravnost senzacijsko pa je vzbudil uvodnik nocojšnje »Pravde«, ki je stala doslej vedno na čelu borbe proti KDK in prečanom sploh. Nocojšnja »Pravda« objavlja skrajno pomirljiv uvodnik pod naslovom: »Dragemu bratu, belemu Zagrebu!« V uvodniku naglašajo, da je treba končno prenehati z medsebojnim oboževanjem. Krivi da smo vsi. Notranja politika mora kreniti na pot, ki vodi v boljšo bodočnost. »Pravda« nadalje priznava, da se poslužuje KDK v svoji borbi samo zakonitih sredstev in niti Pribičevića niti Radićeva skupina se ni zavzemala za nezakonite metode borbe. KDK bo pri bodočih volitvah brez dvoma nastopila z enotno listo in bo dobila gotovo neomajno zaupanje vsega prečanskega naroda. »Pravda« zaključuje svoj uvodnik z nado, da bo Pribičevića avdienca, ki se pričakuje za prihodnje dni, tvorila izhodišče iz sedanje situacije.

Treba je pri tem naglasiti, da so tudi beograjski politični krogi zadnje dni popolnoma spremenili svojo taktiko in ne odklanjajo zahtev KDK, marveč izražajo željo, da bi jih KDK čim prej točno formulirala. V vseh vladnih skupinah je opaziti tendenco približevanja KDK. Zlasti radikali in demokrati iščejo mrzlično načina, kako bi mogli priti v stike vsaj s poedinimi vodilnimi člani, če že z enkrat ni misliti na oficijelne stike z vodstvom KDK.

Nocojšnje »Novosti« celo poročajo, da so že vse stranke odposlale v Zagreb, odnosno na Bled svoje emisarje. »Novosti« naglašajo, da je nastalo pri radikalnih v tem pravcu tekmovalstvo. Poleg pašičevcev in centurmašev si vukičevićevci prizadevajo, da prehitijo pašičevce in centurmaše. Nocoj je odpoval kot njihov emisar na Bled dr. Voja Janjić, ki ima baje nalogo, da na vsak način skuša priti v stik s Pribičevićem. »Novosti« naglašajo, da je sedaj situacija popolnoma v rokah Zagreba, odnosno KDK in da je od njene popustljivosti in inicijativnosti odvisen ves nadaljnji razvoj notranje-politične situacije.

Ožji vladni krog so seveda skrajno rezervirani, ker čutijo, da se dogodki razvijajo v direktnem nasprotju z njihovimi načrti. Skrajno kritično zasledujejo vsako izjavo predstavnikov KDK in vsako njihovo dejanje ter čakajo na primeren trenutek, da bi se ali ponižali do kompromisa, ali pa nastopili s »čvrsto roko«.

Beograd, 18. avgusta p. Večerna »Pravda« poroča iz Ljubljane pod naslovom: Pričetek akcije za sporazum: Iz krogov KDK izveemo, da je vodstvo KDK voljno in pripravljeno skleniti iskren sporazum z Beogradom, da pa se noče pogajati s četvorno koalicijo. KDK zlasti izključuje od vseh razgovorov dr. Korošca in njegovo stranko. Zdi se, da bi vodstvo KDK pristalo na razgovore s pašičevci in demokrati. V teh krogih se tudi naglašajo, da sta Marko Trifković in dr. Voja Marinković (?) edina srbijanska politika, s katerima bi se mogla KDK pogajati, ker ve, da lojalno izvršujeta vsak sklenjeni sporazum in dogovor. V glavnem pa je vse odvisno od rezultata avdience Svetozarja Pribičevića. Zato se splošno sodi da bo na Bledu pričela akcija za sporazum.

Pred podpisom Kellogovega protivojnega pakta

Demonstracije proti Kellogu v New Yorku. — Ameriška spomenica o mornariškem dogovoru med Anglijo in Francijo. — Potovanje Stresemanna v Pariz

New York, 18. avgusta (lo.) Sročil je odpoval ameriški državni tajnik v spremstvu soporne na parniku »Iris de France« v Pariz, da podpisuje protivojni pakt. Pred odhodom je izjavil Kellogg, da odpojuje z velikim veseljem v Evropo, kjer bo lahko napravil važno uslugo ameriškega naroda v korist svetovnega mira. Z istim parnikom potuje na pariško konferenco tudi kanadski ministrski predsednik Mackenzie King.

New York, 18. avgusta s. Ko se je državni tajnik Kellogg vkrcal na krov parnika »Iris de France«, je približno 200 članov ameriške lige proti imperijalizmu priredilo demonstracijo. Demonstranti so nosili napis kakor »Doli s komedijo Kellogovega pakta! Proč z ameriško intervencijo v Nikaragui!«

London, 18. avgusta s. Kakor poroča »Daily News«, bo državni tajnik Kellogg prinesel s seboj spomenico, ki jo je izdelal šef ameriškega mornariškega departe-

menta in ki se tiče novega mornariškega dogovora med Anglijo in Francijo. List meni, da je bil francoski ministrski svet v prvi vrsti sklican tako hitro zaradi te zadeve in ne zaradi vprašanja izpraznitve Porenja.

London, 18. avgusta s. Kakor javljajo iz New Yorka, je ameriški poslanik v Dublinu sporočil predsedniku Cosgraveu, da je Kellogg sprejel povabilo, naj posli svoobodno irsko državo.

New York, 18. avgusta (be.) Ameriški predsednik Coolidge bo v kratkem v posebni poslanici obrazložil ameriškega narodu pomen Kellogovega pakta in pozval ameriško javnost, »naj se ideji pakta tudi moralno pridruži«.

Berlin, 18. avgusta (be.) Francoskemu poslaniku je nemška vlada sporočila oficijelno, da odpojuje nemški zunanji minister Stresemann 25. avgusta v Pariz, kjer bo prisostvoval podpisu protivojnega pakta.

Vzroki angleške demarše v Sofiji

Sofija, 18. avgusta. a. O vzrokih, zaradi katerih je angleška vlada storila znani senzacionalni korak proti bolgarski vladi, je v tukajšnjih diplomatskih krogih razširjena nastopna verzija: Računati je s tem, da bo londonska city v jeseni s pomočjo pariške borze dovolila razna posojila Jugoslaviji, Rumuniji in Bolgariji. Pogoj za taka posojila pa je brezpogojni politični mir na Balkanu. Zunanje-politična služba Velike Britanije je baje doznala, da bodo makedonski revolucionarji pričeli radikalneje nastopati in da obstoja možnost, da se bo gibanje komiteev vzpričo težkih razmer v Jugoslaviji povečalo. London je že zadnje jesen storil sličen korak pri bolgarski vladi.

Proslava fašističnega pohoda na Rim

Rim, 18. avgusta. a. Ministrski predsednik Mussolini je sklical veliki fašistični svet na sejo, ki bo 17. septembra. Veliki svet bo razpravljal o proslavi šeste obletnice fašističnega pohoda na Rim.

Italijanski letalec Baracchini umrl

Rim, 18. avgusta. o. Znani italijanski letalec Flavij Baracchini je danes umrl. Podlegel je opeklinam, ki jih je dobil pred nekaj dnevi v svojem kemičnem laboratoriju.

Italijani o vrednosti nettunskih konvencij

Milan, 18. avgusta. o. Iz peresa svojega diplomatskega sodelavca objavlja danes vodilno fašistično glasilo »Popolo d'Italia« daljši uvodnik o ratifikaciji nettunskih konvencij, v katerem pravi, da je beograjska vlada pokazala dobro voljo, vendar pa še ni mogoče reči, kakšni bodo praktični uspehi ratifikacije. Incidenti kakor n. pr. v Splitu kažejo, da razpoloženje javnega mnenja v Jugoslaviji morda ni preveč v skladu s duhom italijansko-jugoslovenskih diplomatskih protokolov. Zato ni mogoče še izreči sodbe o vrednosti ratifikacije, temveč je treba počakati, pravi »Popolo d'Italia«, da bodočnost pokaže, kakšno bo izvajanje nettunskih konvencij.

Mussolini o italijanski mornarici

Rim, 18. avgusta. a. Ministrski predsednik Mussolini se je vrnil s strelnih vaj italijanske mornarice v Tirenem morju. Z vojne jachte »Aurora« je poslal kralju brzojavko, ki pravi med drugim: »Mogel sem ugotoviti, da so tehnične priprave italijanske mornarice zelo napredovale. Ko bo mornarica obnovila in izpopolnila svoj ladijski park, bo vredna Vašega Velikanstva in sigurna obramba domovine.«

Pod klerikalno vladu plačuje Slovenija še mnogo več davkov kakor poprej

»Slovenec« predržno laže, da je SLS davčna bremena znižala, v resnici pa je Slovenija l. 1927 plačala še za 7 milijonov več državnih davkov kakor l. 1926

Brzjavka ministrstva financ, s katero se odreja poostreno iztirjevanje zaostalih davkov, je glasilo SLS zadela v živo. »Slovenec« je zato smatral za potrebno, odvratiti pozornost javnosti od davčne prakse sedanjega velikaškega vladarja. V dolgovestni notici govori o davčnem bobnu in se v opravičilo ponovnega izžemanja od propada pritratne Slovenije poslužuje lanskoletnega varanja vse naše javnosti s takozvano davčno politiko SLS, ki da je obstojala v zmanjšanju davčnih bremen. Predržno tega opravičevanja pima meje.

Da se spozna vsa mizerija in vsa drzna lažnivost »katoškega« glasila v davčnih zadevah, naj nam poslužijo uradno objavljene davčne številke:

SLS je stopila v vladu koncem januarja 1927 in je od takrat skoro neprestano na vladi. Brez dvoma je, da nosi polno odgovornost za davke l. 1927 in 1928.

Po knjigi »Pogledi na gospodarsko leto 1926«, izdani od Zbornice TOI v Ljubljani, je plačala Slovenija v kolerarskem letu 1926 državnih davkov z državnimi pribitki 221.857.233 Din.

Po podatkih, ki se lahko vsak dan vopogledajo pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani in ki bodo tudi objavljene v novi publikaciji ljubljanske

zbornice, pa je plačala Slovenija l. 1927, torej v klerikalnem letu 228.648.218,59 Din davkov, torej skoraj 7 milijonov več kakor l. 1926, ko so bili na vladi radikalni in radičevci.

Sedaj naj si javnost predoči vse one lažne tirade »Slovenčevih« članov v lanski predvolilni kampanji in pa še njegovo večerajšnje notico s hvalisanjem »razbremenilnega dela« SLS na davčnem polju! Kakor vedno, se tudi tu »Slovenec« očitno norčuje iz javnosti, ker klerikalci leta 1927 ne samo da niso zmanjšali davkov, nego so jih še povišali. Kajti 7 milijonov povišanih davkov l. 1927, v polnem razmahu gospodarske krize, pomeni mnogo, mnogo več.

»Slovenec« piše kar na slepo srečo: »Vendar je danes davčna praksa v Sloveniji bistveno druga, milejša in obzirnejša. Poleg tega je cela vrsta datatov zmanjšanih, nekatere so odpravljene, glede drugih zopet so določene zakonite ugodnosti. Delo na zmanjšanju ljudskih bremen se nadaljuje. To je davčna politika vlade, v kateri sodeluje SLS.« Gornje številke iz uradnih knjig kažejo najbolje, kakšna je v resnici davčna politika SLS in kako »veliko« je njeno »razbremenjevalno delo«.

Nadaljevanje strankarstva v socialnem zavarovanju

Ko so klerikalci v svoji slepi strankarski brezobzirnosti razbili solidarnost dela in odgovornosti pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani in si prilastili najbrže v svrhu popularizacije in depolitizacije socialnega zavarovanja vsa samoupravo tega urada, kakor da bi samo oni nosili bremena zavarovanja, so sedaj posegli tudi po Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Minister za socialno politiko je razrešil dolžnosti dosedanje slovenske člane tega urada in mesto njih imenoval samo izrazite predstavnike klerikalizma, dasi je znano, da klerikalci niti med zavarovanjem delavstvom, niti med delodajalci nimajo večine, kaj šele absolutno večino. Razrešeni so: dr. inž. Franchetti, inž. Šuklje, Evgen Lovšin, Melhior Čobal in Korošec, mesto njih pa so imenovani dr. Remec, Ljubljana, dr. Ahačič, Trzin, Mihael Krek, Ljubljana, Josip Goslin, Ljubljana in Gašpar Jesih, Ljubljana.

S tem je sicer zadoščeno klerikalni pohlepčnosti po absolutni nadvladi v socialnem zavarovanju, ni pa zadoščeno potrebam zavarovanja, katero je po službi SLS potegneno in izrazite politične vode. Posledice naj nosi SLS sama. Ta najnovejši klerikalni državniški čin je najbrže v skladu z misli dr. Korošca, ki je v tem: »la pomiri duhove in da v upravo javnih interesov uvede popolno pravičnost in nepristranost. Uveljavljanje izrazite strankarske tendence more biti za našo mlado zavarovanje, ki prebiva v toliko začetni bolezn, usodno. Pa kaj je SLS za javni blagor!

Zagrebški kanoniki ostro obsojajo dr. Korošca

V juturnem listu od 18. t. m. objavlja kanonik msgr. Stjepan Korenić daljši članek pod naslovom »Jedino pravednost i pravda spazavaju državu«. Članek pomenja ostro obsojalo politike dr. Korošca in njegove stranke. Kanonik msgr. Stjepan Korenić naglašava uvodoma, da izraža svoje mnenje privatno, in sicer kot duhovnik katoliške cerkve in svojega svobodnega naroda. Dalje povzda, da je bila naša država ustvarjena v nameri, da bi bila na podlagi moralnih principov enakosti in ravnopravnosti »kupa sreča narodov, ki jih je Previdnost božja zvezala s istim jezikom. Nato pa kratko orisuje razvoj naše notranje politike v zadnjih letih in nadaljuje:

»Ni mogoče verovati, da zločinec Puniša Račić ni drugo kakor član na novo oživljene srednjeveške družbe, ki je imela svoja pravila in izbrane morilce, ki so morali ubijati v imenu družbe, ako je žreb padel nanje. Puniša Račić dogovorno in organizirano namemoma ubija v Narodni skupščini ljudi na način, kakršnega svet še ni doživel. Krogle so bile predvsem namenjene pravikom in predstavnikom Hrvatov in Srbov v prečasnih kraji. Stjepanu Račiću in Svetozarju Pribićeviću. In zakaj? Kaj je dalo temu povod? »Da, ta umor je posledica osebnega spora, odgovarja notranji minister dr. Korošec narodnim zastopnikom, ko so od njega zahtevali, naj ne zabranjuje točnega gozisa umora v Narodni skupščini.«

»Torej tej delotrajni borbi opozicije KDK v Narodni skupščini, ki je od strani Račića dovedla do tega strašnega umora, ni treba iskati razloga niti vzroka drugod kakor v čisto privatnem osebnem sporu. Približno tako, kakor če se dva človeka na vasovanju potolčeta in teče kri do kolena. Ali se rad takim serkozom bolj upira naravni zakon ali pa kri, nedolžno prelita v Narodni skupščini, je težko reči.«

»Kljub pokolu nedolžnih hrvatskih zastopnikov v Narodni skupščini, kljub temu, da se Hrvti in Srbi upravičeno in obupno dvigajo proti hecamentu in izžemanju prečasnih krajev, kljub temu, da se balkanizirajo kulturne in gospodarske pridobitve »časnih krajev«, dr. Korošec ne more niti drugega poveda in zavrača, temveč izjavlja, da je ta umor enostaven osebni spor in prav ni ga na ovira, da se povzpne na ministrski stol ter s SLS napoveduje program nadaljnjega dela s isto, s krvjo omadeževano skup-

ščino, ki jo je kulturni svet obelodil s Kajnovim znakom.«

Kanonik Korenić zaključuje svoj članek z besedami: »Kot katoliški duhovnik smatram za svojo dolžnost, da javno odklenim ta madež s katoliške duhovščine.«

»Če so uradniki nepošteni«

Pod gornjim naslovom je zadnji »Slov. gospodar« objavil naslednjo vest:

»V naših uradih je nekaj ljudi, ki so tako zagrizeni, da ne vedo, kaj bi počeli, ker je duhovnik dr. Korošec ministrijski predsednik. Ker si navzgor nič ne upajo, so si nekje, pa se še ne ve, kje, dovolili pomoto, da slovenski duhovniki l. avgusta niso dobili plače. Res slučajna pomota.«

Izborna mora biti državna uprava pod vodstvom dr. Korošca, da pri »Slov. gospodarju« še po 14 dneh ne vedo, kje se je zgodila ta usodna pomota slovenskih uradnikov!

»Slov. gospodarju« povemo, da l. avgusta plač niso dobili neke slovenski duhovniki, ampak celo škofje ne. Tako so n. pr. poročali po 1. avgustu hrvatski listi, da banjaški škof Garić zato ni dobil plače, ker je obiskal Stjepana Radića na bolniški postelji.

Kaj pa, če ni res ne eno ne drugo in so bile državne blaginje tako prazne, da »nepošteni« uradniki niso mogli izplačati plač niti hrvatskim škofom, niti slovenskim duhovnikom. To bi bilo sklepiti iz dejstva, da je dr. Koroševa vlada brzojavno naročila davčnim oblastem, naj nemudoma in brez vsakih oztrov takoj iztirjajo davčne zaostanke.

Sicer pa moramo priznati, da dr. Korošec vsaj nekoliko skrbi za Slovenijo, v Sloveniji so dobili plače vsaj škofje, na Hrvaškem pa še škofje ne...

Eden v imenu vseh nepoštenih uradnikov.

Hinavščina

Kakor znano, je klerikalni poslanec Puniša Račić pred umorom v Narodni skupščini podpisal predlog morilca Puniša Račića, naj se Stjepan Radić proglasi za norega in odstrani iz Narodne skupščine.

Zdi se, da je val ogorčenja in zgražanja nad krvavimi dogodki v Narodni skupščini zbudil strah v vrstah klerikalnih voditeljev, da bi vsled svojega sramotnega zavzetstva v morilec in njegovim tovarišim odvratili vse kolikaj poštene ljudi od sebe, in zato je bržkone začeli »Domoljub« tudi napisal naslednje besede:

»Ljubezni, vdanosti in zvestosti edinstveni državi, kralju in papežu je torej znova izrazil Stjepan Radić, ko se je bližal pragu večnosti. To je oporoka, ki jo je zapustil toliko preizkušeni voditelj hrvatskega naroda nam vsem in zlasti svojim ožjim rojakom. Naj bi bil testament Stjepana Radića njegovim političnim naslednikom svet, da izvršijo v prid hrvatskega naroda to, kar g. Radiću ni bilo dano. Slovenci z odprtim srcem in iskreno željo težko čakamo, da izrečejo pravi zastopniki hrvatskega ljudstva po tolikih bridkih preizkušnjah odločilno besedo miru, vzajemnega, plodnega delovanja in pa večne bratske ljubavi.«

Spriči teh besed se je treba vprašati, zakaj se klerikalci ne pridružijo tistim, ki hočejo izvrševati Radićevo oporoko, in zakaj so še vedno na strani onih, ki so streljali na Stjepana Radića in njegove tovariše v Narodni skupščini, onemogočili vzajemno plodno delovanje ter grešili s prelivanjem bratske krvi proti bratski ljubavi?

Ali so St. Radić in tovariši po strelh v Narodni skupščini govorili kaj drugega kakor prej, ali govorje Radićevi tovariši po pogrebi v Zagrebu kaj drugega kakor prej?

Vojni minister v Dalmaciji

Šibenik, 18. avgusta. n. Sinoči je prisel v Šibenik z brzovlakom iz Beograda vojni minister general Hadžić. Ostal bo v Šibeniku na političnih in osebem razgovorih naša Primorje. General Hadžić se je nastanil na naši šolski hiši »Dalmaciji«, ki je valdana v luki.

Grda nevhaležnost

Pokojnemu g. Antonu Koblarju je posvetil zadnji »Domoljub« samo dva stavka v treh vrsticah: »V Kranju je umrl tamonjski župnik in duhovni svetnik g. Anton Koblar. Naj v miru počiva!« In vendar je bil pokojni dekan Koblar poslanec nekdanje katoliško-narodne stranke ter dolgo let tudi član odbora Katoliškega tiskovnega društva, ki izdaja »Domoljuba« in »Slovenca« ter druge klerikalne liste. Spisal je tudi zgodovino kranjske dekanije in bil sploh zaslužen pisatelj-zgodovinar.

»Domoljub« ne ve o vsem tem prav ničesar. Seveda, če bi hotel prinesiti točen življenjski popis pokojnega dekana, bi moral tudi povedati, da je obsojal sedanjo nesrečno politiko SLS in da so za klerikalci v zadnjih letih njegovega življenja grdo preganjali samo zato, ker je hotel kandidirati na listi SKS. Pa če bi tudi vse to zamočkal, mislimo, da bi se vsakakor spodobilo nekoliko več povedati v »Domoljubu« o pokojnem kranjskem dekani in ne na tak očiten način kazati svojo strankarsko zagrizenost, dočim objavlja običajno o vsakem svojem strankarskem agitatorju dolge kolone. Vsaj kot bivšemu sotrudniku bi lahko posvetil nekoliko več vrstic, ali pa vsaj kot vzornemu duhovniku! Saj sta pod »Domoljubom« podpisana kar dva duhovnika, ki jima je to gotovo znano. Toda, kdo naj pričakuje od naših klerikalcev, hvaležnosti in priznanja?!

Zanimivosti z Bleda

Bled, 18. avgusta. Kakor vsako leto je tudi letos po kraljevem prihodu tukaj zbran domala ves diplomatski zbor. Tu se nahajajo francoski, nadalje italijanski, ameriški in madžarski poslanci, za te dni pa se pričakuje tudi prihod češkoslovaškega poslanika Šebe. Z izgovorom, da se nahajajo na odmoru, ne marajo poslanci dajati nobenih izjav. Čuje se samo, da je italijanski poslanik Gall napram nekemu beografskemu novinarju izrazil zadovoljstvo, da je naša vlada sprejela netekunske konvencije. Nadalje je poslanik napram temu novinarju izjavil, da je namestniku našega zunanjega ministra dr. Šumenkovića že podal protest zaradi dogodkov v Dalmaciji, da pa še ni prejel odgovora.

Veliko pozornost je danes zbudilo dejstvo, da je ameriški poslanik Prince poseetil g. Svetozarja Pribićevića v vili »Wilsona« in se pri njem zadržal dalje časa. Pri kralju je bil danes v avdienci minister n. r. dr. Nikola Nikić.

Kralj je danes popoldne prestal malo operacijo zaradi zoba. V to svrhu potrebnega etra niso mogli dobiti nikjer na Bledu in so morali telefonirati v Ljubljano, odkoder je avto dravske divizijske komande tekom ene ure pripeljal primerno dozo.

Smrtna kosa

Sinoči je umrla v Leonišču v Ljubljani gđ. Minka Govekarjeva, poštna upraviteljica v poklju, sestra magistratnega nadsvetnika g. Frana Govekarja. Ze pred leti jo je zadela kap, ki se je včeraj ponovila. Pogreb bo v ponedeljek popoldne ob 5. iz Leonišča.

Simpatični in blagi pokojnici blag spomin!

Volitve na Grškem

London, 13. avgusta. s. Iz Aten javljajo, da je bilo z ozirom na jutrišnje volitve odredeno vse potrebno, da se ohrani red in mir. Vojskoje je v vojašnicah v pripravljenosti. Trgovine morajo biti zaprte. Avtomobilski promet in točenje alkoholnih pijač je popolnoma prepovedano. Računa se s tem, da bo venizelistična stranka v Makedoniji in na otokih dobila velikansko večino, dočim bo ljudska stranka v stari Grčiji dobila največ glasov.

Boj za neodvisnost Mongolske

Harbin, 18. avgusta. (be.) Mongolske sovražnosti proti mestu Barga se nadaljujejo. Mongolske reče čete so pozvale mesto na prebivalstvo, naj se pridruži gibanju za neodvisnost Mongolije. Kitajski oklopi vlaki in čete so pričele obrambno akcijo.

Moskva, 18. avgusta. (be.) Sovjetska vlada uradno zanika vsako sodelovanje pri mongolskem pohodu proti mestu Barga.

Velik potres v Alžiru

London, 18. avgusta. (lo.) V luki Jijili Alžirju je bil močan potres. Tri osebe so bile ubite in več ranjenih, med njimi 70 vojakov.

Pomorsko oboroževanje Kitajske

Šanghaj, 18. avgusta. (be.) Vrhovni poveljnik kitajske armade Cangkajšek je izjavil, da potrebuje kitajska država vojno mornarico 600.000 ton, ki bo zgrajena tekom prihodnjih 10 let.

Kitajski komunisti na Madžarskem?

Budimpešta, 18. avgusta. g. Policija je v Debrečnu aretirala celo vrsto Kitajcev, ki so osumljeni komunistične agitacije. Dokler preiskava ne bo končana, bodo ti Kitajci ostali v zaporih.

Trgovinska pogodba med Nemčijo in Kitajsko

Berlin, 18. avgusta. (be.) Uradno se potrjuje vest, da je bila sklenjena med Kitajsko in Nemčijo provizorična trgovinska pogodba na podlagi največjih ugodnosti.

Nov svetovni rekord Arne Borga

Budimpešta, 18. avgusta. g. Arne Borg je danes na mednarodnih plavalnih tekmovalnih postavil v prostem plavanju na 1000 m v 18:0: nov svetovni rekord. Dosedanji njegov svetovni rekord na to progo je znašal 18:04.2

Klerikalno norčevanje iz davkoplačevalcev

Koroščevo glasilo se še norčuje iz nesrečnežev, ki jih bo Koroščevo vlada poglala na boben

Iz gospodarskih krogov smo prejeli naslednji dopis:

»Slovenec« je odgovoril na poziv ministrstva financ, naj se pospeši in poostri iztirjevanje zaostalih davkov z notico, ki je morala vse gospodarske kroge globoko užaliti. Naj mi bo zatrdano, da povem svoje mnenje, tete stvari ne glede na politično ozračje, s katerim skuša »Slovenec« naše »reče« slovensko davčno vprašanje spraviti na slep tir.

Dejstvo je, da se v Sloveniji davki najbolj redno iztirjujejo in da je naše davčno poslovanje na višku. Zato se od nekada priznava, da se v Sloveniji plačuje največ davkov in da iztisne fiskus pri nas iz davkoplačevalcev mnogo, mnogo več, kakor v drugih pokrajinah, kjer uradništvo ni navajeno na moderno poslovanje in točnost in kjer se zaradi primitivnejše davčne prakse vrše ogromne zlorabe in neregularnosti.

Vprašam »Slovenca«, kako si upa vpričati tega notoričnega dejstva še zagovarjati poostreno iztirjevanje zaostalih davkov? Če bi g. Korošec kot predsednik vlade bil na mestu, bi preje odredil ministru financ in dotičnemu uradniku, na katerega vali glasilo SLS vso odgovornost za najnovejšo atako na slovensko gospodarstvo, naj se modernizira davčna praksa v srbijanskih kraljih države in naj se tam iztirja vsaj toliko, kolikor je predpisano.

Kako more »Slovenec« braniti, naj se v Sloveniji iztirjajo zaostali davki, ko je znano, da je Slovenija vsa leta redno plačevala davke. In sicer plačevala mnogo, mnogo več, kakor ji je davčna oblast na podlagi budžeta predpisala, a srbijanski kraji so pa plačali mnogo, mnogo manj, kakor jim je bilo po budžetu in od davčne oblasti predpisano. Pravično bi torej bilo, da ministrstvo financ zgrabi one kraje, kjer se ni plačalo niti toliko, kolikor je predpisano, ne pa Slovenijo, ki je plačala mnogo več. Baš nam gospodarskim krogom je še dobro v spominu, kako je svojčas dr. Korošec napadal finančno delegacijo, češ da pobira davke preko predpisa, misleč, da je davčna oblast vezana na proračunsko vsoto. Sedaj je dr. Korošec na vladi in celo to čast smo Slovenci doživeli, da je taisti dr. Korošec predsednik vlade. Ali ne bi bilo na mestu, da se spomni svoje nekdanje budžetske teorije in nažene ministra financ,

naj traja zaostale davke tam, kjer so de facto zaostali, ne pa v Sloveniji, ki je plačala preko predpisa in proračuna?

Vsakomur je znano, da so z davki v zaostankih samo tisti, katerim so bili predpisani v preveliki meri, tako da jih pri najboljši volji niso mogli odšteti, ker bi sicer njihova gospodarstva propadla. Davčna oblastva so to upoštevala in iztirjevanje takih zaostankov odlagala. Sedaj pa pride klerikalna vlada, vlada stranke, ki je najbolj vplja proti preobremenitvi Slovenije, in uvaja ter opravičuje iztirjevanje davčnih zaostankov iz prejšnjih let do kraja, do izčrpanja, do onemoglosti. Z drugimi besedami, kar davčna oblast in davčni vljak ni mogel doseči prejšnja leta, naj se sedaj dokonča.

Prav odločno moramo protestirati proti »Slovenčevim« trditvi, da se »more« razburjati samo tisti, ki davkov nočejo plačati. S temi besedami kliče nad vse one, ki ne zmorejo v sedanji težki gospodarski krizi predpisanih davkov, zlasti ne zaostankov, blirče in ekslekturije. Ko prejšnja leta davkoplačevalci niso zmogli velikih davščin, »Slovenec« ni govoril o »razburjanju onih, ki davkov nočejo plačati«, nego o izžemanju Slovenije in preobremenitvi. To dvojno mero na vladi in v opoziciji si je treba dobro zapomniti.

Če pa »Slovenec« v svojem norčevanju iz gospodarskih krogov še proslavlja uspehe (!) svoje stranke na davčnem polju, potem mu je treba kratko in jedko odgovoriti: Ne norčujte se iz slovenske javnosti, zlasti ne iz gospodarskih krogov, ker ti dobro vedo, da so ravno pod vladami SLS v zadnjih dveh letih narasli davki za nad 50 odst. in da je dobila Slovenija vsled nespametne samoupravne finančne politike te stranke skoro 100 milijonov novih davčnih bremen.

Slovenija ni bila v gospodarskem oziru še nikdar tako blizu gospodarskega propada, kakor danes. Klerikalci so v dobi najhujše gospodarske krize leta 1927. in lahko rečemo tudi l. 1928. priveli kmeti, obrtniki, delavci, uradniki in trgovci na rob propada. To dejstvo je splošno znano in ml ga stanovskim tovarišem ni treba posebej dokazovati. Saj ga čuti na lastni koži ves naš svet, od podeželskega bajtarja pa do mestnega hišnega lastnika.

I. Obrtnik.

Predsedniške volitve v Zedinjenih državah

Strankarska agitacija za volitve predsednika Zedinjenih držav je v polnem teku. Borba se vodi seveda v glavnem samo med obema velikima zgodovinskima strankama, republikansko in demokratsko, katerih kandidata Hoover in Smith edino prihajata v poštev. Splošno se sodi, da bi bilo velike presenečenje, če ne bi zmagal republikanski kandidat Herbert C. Hoover, trgovski minister v sedanji vladi.

Zakaj so šanse slednjega znatno večje nego njegovega tekmeca newyorškega guvernerja Smitha, prav nazorno izhaja iz zgodovinskega razvoja obeh velikih ameriških strank in njihovega sedanjega zadržanja napram bivšim ameriškim problemom, kakor je predčen v nedavno izšlih publikacijah »The Century Company«.

Predvsem stoji dejstvo, da imajo republikanci tako rekoč patent na zmago pri predsedniških volitvah. Tekom zadnjih 67. let so prodrli demokratski kandidati samo štirikrat, in sicer le tako, da sta bila Grover Cleveland in Woodrow Wilson izvoljeni na po dvakrat. Demokrati so torej imeli v rokah predsedstvo Zedinjenih držav samo 16 let, dočim so ga imeli republikanci nad 50 let in se jim spet obeta nova štiriletna doba.

To razmerje moči pa velja samo za predsedniške volitve. Sicer je vpliv in moč demokratov v Zedinjenih državah znatno večja nego bi se moglo soditi po gornjih podatkih. Tako ima izmed 48 držav skoro polovica, namreč 22, demokratskega guvernerja. Često je bila večina občin v demokratskih rokah, pa tudi obe zakonodajni zbornici. Zlasti obvlada stranka vse jug, »The solid South«, t. j. države Alabama, Arkansas, Florida, Georgijo, Louisiano, Mississippi, severno in južno Carolino, Tennessee, Texas in Virginijo. V sedanjem 70. kongresu je izmed 96 senatorjev 47 demokratov in v reprezentanci (poslanski) zbornici 194 demokratov izmed celote 435 članov. Demokratska stranka torej je in ostane velika ameriška stranka.

Odkod tedaj njeni tako pogosti porazi baš pri predsedniških volitvah? Očitno ravno zatvegadelj, ker je ameriška demokratska stranka premalo enotna in preveč pokrajinska, partikularistična. V svojem programu nima ničesar, kar bi veljalo za celo unijo in apeliralo na vse njene dele v isti meri. Dočim so veliki zgodovinski problemi, ki so opravičevali obstoj obeh velikih strank, v glavnem že davno rešeni ali zastareli, so danes za Zedinjene države najvažnejša sledeča vprašanja: prehljčija, davki, znižanje javnih dolgov, carinski tarifi, podpore farmerjem, dolgovim inozemstva, politika napram Mehiki in Nikaragui, odnosi napram ostalim ameriškim državam, ukrepi proti povodnljim, vprašanje emigracije in morda tudi Mednarodnega sodnega dvora.

Za vsa ta vprašanja je demokratom mnogo težje določiti enotno, vsedržno linijo kot pa republikancem, kajti demokratske skoraj v vsakem izmed teh problemov temeljito razlikujejo po posameznih državah. To razlike se sicer opazajo tudi pri republikancih, vendar ima ta stranka navzlic vsemu neko splošno težnjo, sločen duh, ki jo združuje. Republikanska stranka se namreč po pravici smatra kot konservativna stranka. To se je zlasti vidno opazilo, ko je še Bryan dominiral pri demo-

kratih. Konservativni duh republikancev odgovarja značaju dežele, njenim splošnim težnjam in potrebam. Mladost in hitri porast Zedinjenih držav sta ustvarila blagostanje, ki roditi optimizem in z njim slabe razmere, nezadovoljstvo in željo po izpremembi. Narod gleda v republikanca na čelu države neko jamstvo za ohranitev in povečanje sedanjega blagostanja.

Demokrati niso znali zbuditi tega enotnega občutka v ameriških dobro situiranih množicah, na drugi strani pa si tudi niso znali pridobiti splošnega zaupanja delovnih slojev. Oni niso niti konservativci niti liberalci, marveč tavaljo sem ter tja. Star pregovor pravi, da postane demokrat, ko obogati, takoli republikanec. Na vsak način pa je bolj konservativen kot prej.

Če bi hoteli demokrati z uspehom vohovati za vodstvo države, bi morali temeljito revidirati ali, bolje rečeno, nanovo izdelati svoj program. Ta bi moral biti liberalen, demokratski ne le v besedah, marveč tudi po duhu in delih. Seveda je veliko vprašanje, ali do tega sploh kdaj pride. Prej je pričakovati, da se bodo razlike med republikanci in demokratski zmanjšale do te mere, da se bosta obe meščanski stranki strnili v enotno falango proti vstajajočemu delavskemu gibanju, ki mu tudi Amerika ne uide.

Seveda je to še glasba daljne bodočnosti.

Turnir v Kissingenu

Kissingen, 18. avgusta. Senzacija današnjega dne je bila zmaga Bogoljubova nad Rubinsteinom v sedmem kolu. Bogoljubov, ki se zdi, da je na tem turnirju v odlični formi, je igral zelo dobro in je protivnika uprav pregazil. Partija Capablanca-Euwe se je končala remis, čeprav je imel Capablanca v prvi polovici nekaj izgledov na zmago. Bivši svetovni prvak, ki je splošno veljal za favorita na tem turnirju, dozdaj ni pokazal nič posebnega in nima mnogo upanja, da bo Bogoljubova prehitel. Rati je zmagal nad Tartakoverjem (njegova prva zmaga), partija Spielmann-Mieses se je končala remis, Marshall pa je v 25 potezah potokel Niemcovica. Partija Yates-Tarrasch je bila po 8 urah prekinjena. Stanje po sedmi rundi: Bogoljubov 5 in pol, Euwe 4 in pol, Capablanca 4, Niemcovič, Spielmann 3 in pol, Tarrasch, Marshall 3 (1), Rati, Tartakover 3, Rubinstein 2 in pol (1), Mieses 2, Yates 1 in pol (3).

Podmornica L 55

Berlin, 18. avgusta. (be.) Angleška vlada namerava prepeljati trupla ponesrečenih mornarjev podmornika L 55 iz Kronstadta v Anglijo, kjer bodo pokopani z vsemi vojaškimi častmi. Trupla bo prepeljala v Anglijo angleška križarka. Ker so diplomatski odnosi med Rusijo in Anglijo prekinjeni, je prošlo v imenu Anglije norveško poslanstvo rusko vlado, naj dovoli prihod angleške križarke v kronstadtsko luko. Podmornica L 55 se je potopila v zalivu Kaporski 12. junija 1919.

Bitka s tibetapci

Suak, 18. avgusta. n. Proti večern 17. t. m. so trije italijanski finančni stražniki opazili na Matulju 9 tibetapcev, ki so skušali vtihtapiti v Italijo kavo. Ker se tibetapci na poziv stražnikov niso ustavili in so še odvrgli s streljanjem, je italijanska straža rabila orožje ter ubila Danila Zagriča, stanujočega na Rekl. Ostali so pobegnili.

Naši kraji in ljudje

Kraljica Marija med Kamnogoričani

Dva zanimiva prizora z izletov naše kraljice

Kamna gorica, v avgustu.

Člane našega dvora med poletnim oddihom na Bledu izvalja lepota Gorenjske na razne izlete. Zelo radi posejajo okoliške vasi. Kadar so na Suvobornu gostje, se na izlete vozi večja družba, največkrat pa dvorni voz spremlja le en avto, v katerem se vozi dvorni maršal ali pobočnik. A prav često se dogodi, da drži po cesti in včasih tudi po ozkem kolovozu dvorni avto sam. Spretno ga vodi kraljica Marija, ki jemlje s seboj na izlete predvsem prestolonaslednika Peterčka, svojo mater romunsko kraljico ali drugega ožjega sorodnika.

Vsako leto obišče visoka družba tudi staro gorenjsko vasico Kamno gorico. Ostala je v dobrem spominu po izredno prijetnem sprejemu, ki so ga privedli Kamnogoričani kralju in kraljici ob njunem prvem posetu. Vohbe je Kamna gorica s svojo lepo okolico in staro žebliarsko industrijo zelo privlačna točka visokih blejskih gostov. Od glavne ceste krenejo pri Radovljici čez savski most na Lancovem in po serpentinah pod razvalinami Pustega gradu, kjer se izletnikom nudi diven razgled na Karavanke. Odtod nadaljujejo pot po dolini potoka Lipnice skozi Kamno gorico in Podnart ter zopet zavijejo na državno cesto.

V žebliarski kovačnici

Tudi letos je Kamna gorica že dvakrat doživela visok obisk. Prejšnji teden je sredi lepega popoldneja završila med Kamnogoričani:

— Kraljica se pelje!

— Pa Peterček je poleg! so pritrjevali otroci.

In že se je ustavil dvorni avto sredi vasi pred staro kovačnico, imenovano »vigence«. Kraljica, ki si je že pri več prilikah ogledala to našo najstarejšo industrijo, se je nekoliko sklonila in vstopila v delavnico, vso začrnelo od ogljenega prahu. Mali prestolonaslednik Peter je bil nekoliko osupnjen nad črniimi možmi in ženami, ki razblajajo po nakovalih od zore do mraka, od mraka do dne... Obstal je pred vratmi. Ali še preneha je mogla kraljica Marija pozvati, naj ji sledi, že je prišla

žebliarica Kavova Zefa malega prestolonaslednika za ročico in ga prisrčno, prav po domače pozvala:

— Peterček, kar not pejd', nč se na boj, sei se navš nč umazou!...

Peterček je takoj ubogal in prestopil prag v spremstvu žebliarice Zefe. Kraljica, ki se je temu prizoru od srca nasmejala, je nato jela Peterčku razkazovati in razlagati pol tisočletja staro industrijo. Kovači so prekinili delo in visoka gosta dostojno pozdravili. Nato pa so prestolonasledniku postrežljivo pokazali, kako se kujejo žebli.

Po prijaznem slovesu sta kraljica in prestolonaslednik zopet sedla v avto. In kakor vselej ob takih prilikah, so tudi tokrat otroci prinesli cvetja. Taka je že navada v Kamni gorici, da visoki izletniki prejmejo v pozdrav cvetje ali pa da padajo šopki v dvorni avto, ki počasi vozi skozi vas.

Dve kraljici med vaško mladino

Par dni po tem posetu je kraljica Marija vnovič obiskala Kamno gorico. To pot pa v družbi svoje matere, romunske kraljice. Dvorni avto se je ustavil pred gručo vaških otrok. Kraljici sta odprli veliko škatlo, polno finih slaščic, in jih pričeli deliti med deč. To je bilo nekaj za kamnogoriške bosonogce! Vse je drvelo skupaj. Prikoricali so poslednji kratkosrajčniki, a najmanjše so matere v naročju prinesle k avtomobilu, h kateremu se je stezalo nebroj ročic.

— Še našemu, še našemu! so prosile matere.

— Za spomin! so dostavljale druge.

Ti prizori so se ponavljali skozi vso vas, dokler škatla ni bila prazna. Ojoj, kako grenko so se cemerili nekateri, ki so prihiteli prekasno. Kraljica pa jih je tolažila in obljubila, da jih še obišče. Vaščani se o vsem tem razgovarjajo in pravijo takole:

— Zdaj pa že dobro znajo po kranjsko, da se jih lahko zastopi!...

In še to se govori po Kamni gorici, da člani naše vladarske družine niso taki, kakor je bila tista avstrijska gospoda, ki je le redko prišla med preprosto ljudstvo in le z voza metala ljudem, ne pa tako leno dajala iz roke v roko, kakor kraljica Marija.

Peš po mariborski oblasti

Bilo je rano avgustovo jutro, ko sva se odpravila s sinom iz Ljubljane do Celja, kjer sva si ogledala znamenitosti, kolikor jih more videti v par urah. Najprej me je osupnil prekrasno urejen vrt Celjskega doma, kjer bi moral čitati ni predstaviti vse mogoče liste in revije, ki se tamkaj nudijo občinstvu ki bi jim od zahitka do obeda ne bil kos. Poleg tega vladata tudi vzoren red in snaga. Nato obiščeva pod lubeznivim vodstvom okoliškega šolskega upravitelja palačo osnovne šole. Da to je prosvetna palača, ki bi bila v čast in ponos tudi kulturnim narodom inozemstva! Presenetili so me vzorna ureditev vseh prostorov, svetle obširne sobe in hodniki, stonističa in kopalnice. Zadovoljna sva zapuščala to palačo s tihno željo, da bi zrastle še mnogo takih šolom naše domovine.

Na poti skozi mesto mimo Narodnega doma so vstajali v meni spomini na predvojno in medvojno dobo, ko le gospodariti tod tuje po krvi in jeziku ter je bil trg pred slovensko centralo pozostoz porožene burnih dogodkov, da celo prelitve krvi. Onazil sem, da se danes po 10 letih narodnega osvobodjenja po celjskih ulicah mnogo več nemške je kakor prva leta po prevratu. Seveda, sva si morala ogledati tudi lobanje celjskih grofov za velikim oltarjem Marijine cerkve. Še kratek izprehod po lepem mestnem parku, ki bi bil v čast tudi večjemu mestu, kakor je ta skromna savinska metropola, potem pa gor na Stari grad, ki je zrl toliko slavnih in nesrečnih dni rodu celjskih grofov. Diven je razgled odtod po Savinjski dolini, na Savinjske planine, na Pohorje ter na ravnilo in mesto pod teboj. Ni čudno, da privablja to kraj leto za letom več telcev. A treba se je posloviti od prijaznega mesta, kajti naš cilj le še daleč.

Vlak našo potegne do Grobelnega, odkoder jo mahneva peš po dolini čez St. Vid in Smarje proti Rožanski Slatini. Ni baš zelo plodna ta dolina, zato se ljudstvo že v rani mladosti razkropi po svetu in si išče zaslužka po bližnjih mestih in zdraviliščih. Po vrhovih se pridela sicer ne močno, pač pa dobro in pitno vino. Tod je pred vojno cvetela zelo razvita konjska kupčija. Danes jo pa tlačijo in skoro onemogoča visoka carina Rožaska Slatina, to internacionalno svetovno kopalnišče, se leto za letom širi in lepša. Zlasti mnogo je tu Madžarov, a tudi Hrvatov in Srbov je precejšnje število: razmeroma manj je Slovencev. Hodiva po lepem peščeni poti, pod arkadami, mimo pro daljnih lop od vrelca do vrelca, pa si jih privoščijo »nadebudne vse po vrsti: Tempel Stvirja in Donat. In moram zanisati resnici na lito brez posebnih posledic.

Iz Rožaski Slatine je šla našina pot čez Rožatec do vzhodni Donauške gore, kjer sva se krenela v gostilni pri Miknu in prelistavala spominovno knjigo, ki vsebuje več in manj posrečene stihle raznih turistov. Tako za hišo se začne vzpenjati pod navkreber. No, kdor je kolikor valen naših gorenjskih vrhov, mu ta tura ne dela nikakih težav. Spontoma srečava praznično oblečena kmet, čigar domovine se nahaja pod vrhom in kjer se dobi zadnja mima voda. Ves klavir in potri poveča kmetovalec glavo in vzdihuje. Kmalu razodene vzrok. Pred kratkim je izvalil v nlegovni odsotnosti neznan tutez nlegovni žen 1200 Din za razne lažne srečke in državne papirje. Danes le žel kmet sledenstvo javit ozračnikom v Rožatec, pa je prenehan, da le denar izvaljen. Mnogo je še lahkovernosti v našem ljudstvu!

Po nizkih serpentinah hodiva kakor na izprehodu po gosti in hladni bukovki šumi.

ki ima še prav pod vrhom tako mogočna debla, da jih dva moža ne moreta obeti. Na vrhu nad planinskim zavetiščem se ti odpre diven razgled: proti jugu daleč čez zagrebško Sljeme v Hrvatsko, proti zapadu čez Savinjske planine tja do Triglava in globoko v Koroško, proti severu čez Slovenske gorice do grškega Schöckla in proti vzhodu tja preko Blatnega jezera v madžarske puste. Še bi ostala in gledala a solnce se niža in Ptujška gora, kamor nama je priti do večera, je še daleč. Spustiva se strmo navzdol proti Stoprcem do ceste, ki veže Rožasko Slatino in Ptui. Nekdaj pozabljena vas, Bogu za hrbtom, ima danes dvojno avtomobilsko zvezo, iz Zagreba in Rožasko Slatine do Ptuja. Kake pol ure, preden sva prišla do ceste, sva si ustila željo pri močnem in hladnem izviru sredi gorske vasi, z vodo kakršne ni bilo na vsej najini turi ne prej, ne pozneje.

Na cesti sva srečala več procesij, namerjenih na Svete gore pri Koziem. Spredej križ, s cvetjem ovenčan, za njim pa večinoma mladi ljudje obojega spola, bost in pojoč. Prav Cankarjeva pejsaža v Dolini šentflorjanski! Ej, mladina, mnogo zdravila in sreče na poti, pa tudi zabave! Vsa po svoje Boga molijo. Pred Matšpergom, ki se skriva kakor lastavičje gnezdo pod kapom, sva dospela do velike tvornice, kjer pride luje neka češka družba tanin. Podjetje baje dobro uspeva in daje domačinom mnogo zaslužka. Z električno vzpenjačo prevažajo izdelke v vrelah in sodih visoko čez Majšperg v Medvedce, odtod pa po izvorniki železnici na Pragersko. Tudi je začela družba saditi hmelj, ki mu dolina Dravinje zelo prija, ter je našla ta nova kultura mnogo poznavalcev med tamkajšnjimi prebivalci. Solnce je ravno tonilo tja za Pohorje, ko sva stopila na zgodovinsko Ptuiško, ali kakor je še vedno ohranjeno ime. Črno gorico.

R. D.

Na pomoč zatiranim bratom!

Razmere, v katerih živi naš narod onstran naših državnih meja, zlasti pa na Primorskem, postajajo od dne do dne neznošljive. Zaradi naravnost obupne. Vsakdanje vesti, ki prihajajo od tam dol, govore o vedno krutejšem preganjanju našega v Italiji zaslužnena življa. Dan za dnem čitamo in čujemo, kako vlačijo v zapore zadnje ostanke tamošnje naše narodne inteligence pod pretvezo, da so ti ljudje zapleteni v neke zarote proti fašizmu, proti fašističnemu režimu, proti italijanski državi. Obtožujejo jih, da so oskrbniki italijanskega trobinca, da so žalili kronanega in nekronanega vladarja Italije, obsojajo jih brez dokazov v večletno ječo. Obtožba sledi obtožbi in zadostuje vsaka, tudi najpodlejša ovadba, izvirajoča iz osebnega sovraštva ali kakega drugega, tudi gmojnega, umazanega konkurenčnega nagiba, da je cela vrsta naših ljudi osumljena, obtožena prostih zločinov, dejanskih napadov, umorov ali pa vsaj posredne krivde na njih. Pa se potem polnijo teče vsepovsod, da že ne vedo več kam z vsemi temi »hudodelci«. In kakor z inteligenco, ravna jo prav enako tudi s preprostim ljudstvom, z vsakim našim človekom, za katerega služijo, da mu ni še v duši ugasnila iskra narodne zavesti in mu ni še izginil iz srca zadnji sled ljubezni do njegovega rodu in jezika.

Težki, najtežji čas so napočili za naš narod pod italijanskim fašističnim jarmom! Sedaj, ko je vsepovsod in v vsakem po-

gledu že popolnoma uničeno vse narodno življenje našega naroda na Primorskem, je fašizem začel posegati s svojo rabeljsko roko tudi še po posameznikih, da bi tako popolnoma zbrisal tudi še zadnji sled slovenske narodne manjšine z zemljevida kraljevine Italije, sled polmilijske narodne manjšine, medtem ko se za borih štirinajst tisoč Lahov na ozemlju naše države dvigata iz Rima nebo in pekeli in vznemirja ves svet. Ako kdaj, je sedaj čas, da priskočimo na pomoč našim zaslužnim bratom, da jim kolikor je le v naših močeh, kolikor je le mogoče v danih razmerah nudimo bratske utehe in opore.

Uverjeni smo, da se bo tozadevnemu pozivu, ki izide te dni s poklicane strani, odzval ves naš narod, vse, kar goji v sebi le kolikšak ljubezni in sočutja do bratov, v smrtnem boju izdihajočih pod nečloveškim fašističnim nasiljem!

Podrobnosti o železniški nesreči pri Tabanovcu

Smrtna žrtev samo ena. — Med poškodovanci so trije težje ranjeni.

Skopje, 18. avgusta

Kakor se z merodajnih mest izjavlja, predčerašnja železniška katastrofa, ki se je zgodila med Preševom in Tabanovom, ni imela tako groznih posledic, kakor se je splošno govorilo in pisalo v časopisju.

Do nesreče je prišlo na doslej še ne popolnoma pojasnjen način. Strojevodja Mladen Matić pripoveduje, da je na kraju nesreče vozil s predpisano brzino. Naenkrat je začutil tresenje vlaka, hitro je pogledal, kaj se dogaja, in videl je, da se vagoni nevarno zibljejo. Potegnil je takoj regulator in ustavil vlak. Medtem se je eden vagonov v srednjem delu vlaka, kjer so tračnice počile, začel nagibati. Sredina vlaka je potegnila za seboj sprednji in zadnji del in od 15 vagonov, kolikor jih je bilo v kompoziciji, se je iztirilo 13. Lokomotiva in njej priključeni vagon se nista prevrnili. Dva službena vagona za neprevrženim vagonom sta se iztirila in se nagnila. Poštni vagon se je prevrnil in počil na levi strani, tako da so popadali iz njega paketi Vagon I. razreda, ki je sledil poštnemu, se je popolnoma prevrnil in so potniki v njem zelo slabo naleteli. Zatem so sledili vagoni II in III. razreda, ki so se zvrnili tako, da so nekateri ležali na tleh narobe. Nekateri so padli na desno, drugi na levo stran tračnic. Eden vagonov III. razreda je ostal prevrnil na tiru. Najzanimivejše je, da sta dva zadnja vagona v katerih so se nahajali vojak, ostala na tiru in da ni bil ranjen niti eden vojak.

Tračnice so počle v dolžini okrog 150 metrov. Deli tračnic so popolnoma zvitli in na posameznih mestih toliko pokvarjeni, da se ne morejo več uporabiti.

Ko je nastalo prevračanje vagonov, je zavladala med potniki silna panika, ženske in otroci so začeli v silnem strahu kričati na pomoč. Kakor pripovedujejo ranjeni in drugi očividci, so potniki ob trenutku katastrofe pretežno obsedeli na svojih sedežih. Katastrofa se je zgodila tako hitro, da niso imeli niti časa misliti na rešitev. To je bila za potnike srečna okolnost, sicer bi bilo še več žrtev. Ko so se vagoni prevrnili, so oni potniki, ki so utrpeli le manjše poškodbe ali pa nobenih

Oj ta Korošček boben...

Beograd, 16. avgusta. Koroščeva vlada je brzojavno naročila davčnim oblastvom da morajo brez odloga izterjati vse davčne zao-tanke...



Oj ta Korošček boben, ta je moj ta vel'ki zvo!

Le-ta mi je zazvonil - zdaj pa jaz beračil bom...

Narodna.



tako je očistil VIM! Vaše roke!

Ko breztrudno je končano delo Vim je očistil tudi roko Vašo belo.

bil v prvem momentu popolnoma zmešan, ni ter so šele nekaj minut nato prišli k sebi in začeli prihajati iz porušenih vagonov.

Neki arnavtski seljaki, ki so delali v bližini, so prišli prvi na pomoč ter začeli reševati ranjence. Ti so tudi prvi obvestili tabanovsko železniško postajo o nesreči. Ko je postaja javila nesrečo pristojnim policijskim in sanitetnim oblastvom in ko je prišla pomoč, se je pričelo z reševanjem onih, ki jih s preprostimi sredstvi niso mogli izveči izpod podrtih vagonov. Takrat se je šele videlo, da je mnogo lažje in težje ranjenih ter da je našla pod ruševinami smrt soproza Kazimira Majorenc, skladiščnika v Skopju. Ob priliki katastrofe se je nesrečnica, kakor le podoba, skušala rešiti s skokom iz vlaka. Njeno truplo je bilo popolnoma zmečkano. Med ranjenci so le trije težje poškodovani, a so baje že izven nevarnosti.

O vzroku nesreče se govori različno. Nekateri trdijo, da so zakrivilo katastrofo

Popolnoma novo! Prvič v Ljubljani!

Zaljubljeni

Tom Mix

v briljantni pustolovni komediji

Človek ne jezi se!

Tom se smeje, se zaljubi preko glave... se podaja v nevarnost in premaga vse težave.

Predstave ob 3, pol 5, 6, pol 8, 9.

Znižane letne cene!

KINO IDEAL.

Stavka v vevški papirnici končana

Stavka, ki je v četrtek izbruhnila v vevški papirnici, je včeraj ob 1. uri prenehala. Inspekcija dela je za včeraj zjutraj sklicala v dvorano Okrožnega urada v Ljubljani razpravo za kolektivno pogodbo in se je ob tej priliki vršila tudi razprava o vprašanjih, ki so dovedla do stavke.

Razpravo je vodil osebno inspektor dela inž. Baraga. Združene papirnice je zastopal generalni tajnik dr. Ciril Pavlin, zastopnika Zveze industrijev sta bila tajnika inž. Šuklje in dr. Golia, delavstvo pa so zastopali tajnik Delavske zbornice Uratnik, tajnik Narodno strokovne zveze Kravos, tajnika strokovne komisije Vrančar in Pretnar, zastopniki Jugoslovenske strokovne zveze nar. posl. dr. Gosar, Žužek, Lombardo in Pitako ter obratni zastupniki vseh obratov papirnice.

Po dolgotrajni razpravi, ki je začetkom že kazala, da bo ostala brezuspešna, je bil ob 1. popoldne dosežen sporazum, po katerem je podjetje deloma revidiralo svoje ukrepe proti dvema delavcema, kar je bil neposredni povod stavke, in pristalo tudi na nadaljevanje razprave o kolektivni pogodbi. Ta razprava se bo vršila jutri v ponedeljek ob 3. popoldne v Ljubljani. Po doseženem sporazumu so delavski zastupniki izjavili, da smatrajo s tem stavko za končano in da prične v vseh obratih v ponedeljek zjutraj normalno obratovanje.

Vsa javnost bo z zadoščenjem vzela na znanje, da je bil dosežen sporazum in sta bila tako obvarovana velike škode i podjetje i delavstvo, ki bi daljšo stavko gotovo tudi težko obutilo.

Kakor vse kaže, so hoteli krščanski socialci, ki se zavežajo velike moči, ker so njihovi pristaši na vladi, izrabiti tudi to stavko v svoje strankarske namene. Pričeli so borbo na lastno pest in brez sporazuma z ostalimi strokovnimi organizacijami. Vlagali so peticije in predložili kolektivno pogodbo brez vednosti in sodelovanja ostalega delavstva, v zadnjem času pa so pritiskali na vse delavstvo in apelirali na solidarnost. Delavstvo je v tem boju znalo pokazati solidarnost in se podrediti večini. V bodoče pa odklanja vsako solidarnost tam, kjer se bo pokazalo, da hoče ta ali ona organizacija izrabiti delavske pokrete v svoje politične namene. Toliko se nam je zdelo potrebno ugotoviti sedaj, ko je stavka končana, ker nismo hoteli prej pokazati svoje neveljavi proti načinu, kako so krščanski socialci s svojo Jugoslovansko strokovno zvezo vodili borbo v papirnici.

Pismo iz Bele Krajine

Kopalna sezija. — Se ena žrtev Kolpe. — Zalivanje ob priliki Radičeve smrti. — Stavbno gibanje.

Kdor enkrat vidi našo Kolpo, se bo prav gotovo poslužil prve prilike, da bo pohitel k nam in se naužil teh tople Belokranjske. Vrnjen ob Kolpi se prične v ranih junjanskih urah in se neha pozno zvečer. Da je Kolpa res prijetno kopališče, posebno v naši okolici, dokazujejo številni gosti iz vse okolice, celo iz Novega mesta se ob nedeljah pripeljejo na kopanje v našo Kolpo. Kopalna sezija je dosegla v teh zadnjih dneh svoj vrh. Ko bodo sedaj vse druge vode po večerjem dežju postale hladne, bo naša Kolpa še vedno obdržala temperaturo, v kateri je kopanje prav prijetno. Za mnoge kopalce je bila itak preveč topla (31,5 stop. C) ter so si vsi želeli dežja, ki naj bi jo ohladil. Tudi večeršnji dež je še ni ohladil, ampak je samo zrak postal nekoliko hladnejši. Lansk leto je bila Kolpa dobra za kopanje do druge polovice oktobra. Upamo, da bo tudi letos tako.

Pri tej nezmožnosti vročini, ki je vladala do predvečernjega dne, je seveda umerno, da je vse hitelo v vodo. Predvečernjim je prinesel 14letni Stanko Ramošček iz Vrškovec (občina Vivodina) žito v mlin g. Nemanica v Zelenju. Bržkone je ves razgret skočil v Kolpo, da bi se okopal in ohladil, dokler mu žito ne bo zmletlo. Toda v vodi ga je prijel krč in deček je utonil. Čez nekaj časa so ga potegnili mrtvega iz vode in prepeljali na njegov dom v Vrškovec. To je že peti žrtve naše Kolpe v letošnjem poletju, dočim so prejšnja leta bili primeri utopljenja prav redki.

Tudi pri nas se je bliskovito razširila vest o Radičevi smrti, ki je dala povod komentiranju, kaj bo in kako bo sedaj. Na vseh hišah so takoj zaplapolale žalne zastave, le klerikalne niso dale vidnega izraza sožalja. Naš Sokol je nameraval prirediti na dan 12. t. m. svoj letni javni nastop, a ga je v znak sožalja odložil na nedeljo 19. t. m. Obenem je odposlal štiriclanico deputacijo na Radičev pogreb v Zagreb. V imenu KDK je vpisal sožalje g. Dako Makar v sožalni knjigi.

V našem mestu se je pričelo po dolgem presledku razvijati tudi stavbno gibanje. Na trgu je prenovljena hiša g. Pečariča, kar daje trgu lepše lice. Na Strnišču je dovršena hiša ključavničarskega mojstra g. Fišterja. Teren za zgradbo mesnice mesarja g. Kompareta je že pripravljen ter bo tudi tam stala nova stavba. Prav tako pripravljajo na Selskem trgu teren za prizidavo hiši gostilničarja g. Barbiča.

Nova tatinska afeta v trgovskem podjetju

Ljubljana, 18. avgusta

Poročali smo, da so bile pred par dnevi v Ljubljani v trgovini Agnole na Dunajski cesti razkrile velike tatvine raznega blaga. Afera ni nova, že spomnili smo imeli slično. Le material in obseg je različen.

Tatvine v Agnolovi trgovini so se vršile že več let. Glavna krivda teži neko mlado ženo A., ki se je v omenjeni trgovini izučila in je bila pri hiši že nad 9 let. K njej so hodile na obiske že par let in to prav pogosto razne prijateljice, ki so blago kupovale, največkrat ga pa jemale pod različnimi pretekami domov na ogled. Seveda pa to blago, ki ga je A. zapisovala, ni bilo nikdar več vrnjeno in tudi ne plačano. Prodajalka je zapisane količine blaga, raznih porcelanastih izdelkov, fine steklenice, vaze itd. zopet izbrisala in tako ni nikdar prišlo razpisano izvršenim tatvinam na sled.

Ker pa je A. posebno zadnji čas trošila precej denarja, se je za njene dohodke po eni in njene izdatke po drugi strani pričela zanimati policija. Po svojih zaupnikih so detektivni kmalu izvoili, da tu ni nekaj v redu. Obenem so ugotovili, da blaga ne odnašajo samo prodajalnice prijateljice, marveč da ga pošilja na razne naslove tudi ona sama.

Po nekem naključju je bila predvečernjim tatvina popolnoma dokazana in sledila je najprvo aretacija prodajalke A., nato pa takoj tudi njene prijateljice 18-letne K., stanujoče na Zaloški cesti. Zadevo so vzeli v roke policijski agenti, ki so še tekom dneva doznali, da je bila tatvina, čije preiskave je sproti zavezala čedalje večji obseg, najprejnetje zamisljena. Še tekom dneva je bil prepeljan na policijsko direkcijo cel voz nakradenega blaga, ki so ga detektivni zaplenili v Rimski cesti. Zasižanje samo pa je dovedlo do važnih rezultatov. Včeraj je bilo izvršenih še več aretacij, vendar je ostale aretirance policija kmalu izpustila. Doznalo se je, da je imela A. spravljenega nekaj blaga tudi v Podstrmci pri Velikih Laščah. Istotako so bile zaplenjene večje količine pri njeni sestri v Kranju. Policija

Pod dalmatinskim solncem

Kakor v gaju so letos vse ceste na Pohorju sočne, vedno sveže in vabljive s svojimi hladnimi senčnimi in mrazimi studenci. In vendar nas vabijo toplota južnega solca, mehki valovi sinje Adrije. Razporejeni vagoni, natrpani kupeji, smrad lokomotive s slabim premogom, nova borba za skromen prostorček na zagrebškem kolodvoru, trde klopi s prečuto nočjo in kolodvor brez vode in brez vsega, kar zahteva organizem potnikov v dušljivem, vagnu, počasna vožnja, ki ponekod pada na 20 km po starih tračnicah (3 leta jih je izmenjeval generalni minister in še jih ni izmenjal) vse to je pozabljeno, ko zadnja jutro nad kraškim skalnatim poljem. Vlak pih pa po nižini, samo dolgi vagoni spominjajo na brzovlak. Ko pa se vzhajemo v lepem krogu nad Drniš, se je vnel ambulantni voz in tako smo se lahko malo hladili in se divili ljubki dolinici s požetimi njivami, izžiganimi tratami; koruzo so želi, ker ni upanja na sad. Ove, osle, koze, a tudi lepe krave pasejo ženske in predejo volno. Za skalnato kočjo mlatio — konje gonijo po naloženih snopih. Zagorela mladenka žanje ove, natovljeni osli brizajo po oranji kameniti cesti. Dolgo časa jih ne moremo prehiteti. Brzovlak vozi tujce na Jadran. Mi smo v novo prepletkanem vagonu s prastaro razdelitvijo, s sedeži na levo in desno. Ko so se po Karlovcu nekateri oddelki izpraznili, so se hoteli utrujeni potniki, ki so se morda vozili že drugo in tretjo noč,

sedaj še druge zaloge nakradenih stvari in kakor vse kaže, bo spravila skupaj plen, ki bo predstavljal prav visoko vsoto vrednosti.

Afera je seveda vzbudila zaradi svojega obsega v Ljubljani, zlasti med trgovci in trgovskimi nastavljenici, veliko senzacijo.

Srbska kmetica obvladala razbojnika

Sopot, 18. avgusta

V vasi Amerić v kosmajskem srežu se je izvršil v tork druzen roparski napad. Seljakinja Selena Duničeva in njen zet Ljubomir Životić sta se na večer v tork vrnila s sejma v Rajkovcu domov. Ko so domači povečerjali, se je šla Ljubomirova žena Danica malo ven hladit. Tedaj pa je nenadoma opazila na dvorišču tri oborožene in maskirane moške. Eden od njih je držal v roki revolver, a dva puške. Razbojnik z revolverjem se je takoj pognal proti Danici in zgrabil za vrat, pričel da

vti in zahteval, da mu da, kar bo imel. Selena je prišla na dvorišče se da, da, ki je služila pri Seleni, in razbojnik je zgrabil tudi njo ter tako hotel obe ženski spraviti v hišo. Ugodno priliko, ko se je ropar baval z dekle, je izrabila Danica, pobegniti v vas in začela klicati na pomoč. Ne glede na nevarnost, da bodo prihili seljaki na pomoč, je eden razbojnikov udrl v hišo. Čim je Ljubomir opazil roparja, je takoj planil po puško, a tolovaj se je medtem lotil stare Seline. Tu pa je naletel na slabo. Mišičasta seljakinja ga je čvrsto prišla in posrečilo se ji je vreti maskiranega roparja na tla ter ga za nekaj časa obvladati. Vendar se je razbojnik, ki se je bal povratka Ljubomira in prihoda seljakov, posrečilo iztrgati se iz rok junaške Seline in pobegniti v temno noč.

Sosedje, ki so prisli na pomoč z najrazličnejšimi orodji, so takoj začeli zasledovati neznance. Pregledali so vse bližnje gozdove, toda o roparjih niso našli nikakega sledu več.

Gospodarstvo

Produkcija slovenskih pre-mogovnikov

V juniju

V juniju je produkcija slovenskih premogovnikov precej nazadovala, kar pa je pripisati dejstvu, da so premogovniki zaradi spora s prometnim ministrom, ki je ustavil naročila za premog, znatno skrajšali obratovanje. V rudnikih Slovenije je bilo v tem mesecu nakopanih 114.905 ton premoga namram 138.539 tonam v maju. Namram produkciji v juniju pret. leta (132.027 ton) je bila produkcija v juniju tek. leta manjša za 17.122 ton ali 13%.

Tudi oddaja premoga je bila manjša kakor v maju, vendar pa je bila večja kakor produkcija, zato so tudi zaloge, ki so spomnili dosegle rekordno višino ponovno nekoliko nazadovale. Skupno je bilo oddanih 131.072 ton (v maju 141.505, v aprilu 124.972 ton) in sicer: železnici 61.998 ton (v maju 72.824 ton), brodarstvu 400 ton (370), industriji 51.148 ton (48.698), raznim strankam 6480 ton (8114), sami so porabili 7069 ton (8212), izvozili pa so 3977 ton (3287). Ker je bila oddaja za 16.167 ton večja kakor produkcija, so se zaloge zmanjšale od 117.225 na 101.058 ton. Povprečno število zaposlenih delavcev je ponovno nazadovalo za 74 na 8012 (v maju 8086, v aprilu 8137, v marcu 8310). V ostalem je bilo zaposlenih 241 paznikov (241) in 257 uradnikov (259).

V prvem polletju t. l.

V prvem polletju tek. leta je produkcija slovenskih premogovnikov namram produkciji v I. polletju pret. leta nazadovala za 8774 ton, kar pa je pripisati edino nazadovanju produkcije v juniju zaradi spora s prometnim ministrom za preko 17.000 ton. Če bi imeli v juniju normalne obratne razmere, bi produkcija v I. polletju gotovo nadkrila lanskoleto produkcijo. Gibanje produkcije je bilo naslednje:

	1927.	1928.	
januar	173.108	190.166	+ 17.058
februar	168.021	169.649	+ 1.628
marec	147.554	155.453	+ 7.899
april	134.034	118.661	- 15.373
maj	136.403	138.539	+ 2.136
junij	132.027	114.905	- 17.058
	891.147	887.373	

Skupaj je znašala produkcija v I. polletju 887.373 ton namram 891.147 tonam v I. polletju 1927 in 794.026 tonam v I. polletju 1926. Iz gornje tabele je razvidno, da je bilo lani sezonsko nazadovanje produkcije, ki se pojavlja vsako leto spomladi, bolj redno kakor letos, kar je pripisati ponavljajočim sporom s prometnim ministrom (april, junij).

Zanimivo je stalno naraščanje oddaje premoga industriji. V prvem polletju tek. leta je bilo oddano industriji 292.606 ton namram 280.413 v I. polletju 1926. Skupna oddaja premoga je bila nekoliko manjša kakor produkcija, zato so se zaloge povečale od 88.169 ton koncem decembra pret. l. na 101.058 koncem junija (v juniju pret. leta so znašale 71.205 ton).

Izredno zanimivo je gibanje povprečnega števila zaposlenih delavcev in paznikov, ki je razvidno iz naslednje tabele:

	1926.	1927.	1928.
januar	12.955	9.698	9.675
februar	11.747	9.582	9.362
marec	10.674	8.852	8.563
april	10.092	8.563	8.381
maj	9.845	8.617	8.327
junij	9.272	8.617	8.753
povpr.	10.765	8.988	8.739

Povprečno število zaposlenih delavcev torej stalno nazaduje navzile temu, da je produkcija namram I. pol. 1926. povečala za preko 10% in ne glede na to, da delavci v aprilu in juniju tek. leta niso bili polno zaposleni. Povečanje produktivnosti posameznega delavca je pripisati modernizaciji in racionalizaciji produkcije v nekaterih velikih obratih.

Nad skalnatimi vrhovi leži jutranja zarja. Mehke, polrurne barve obkrožajo sivo kamenje. Ob železniškem tiru so zeleni same orehi in figova drevesa. Drobne smokve pravkar zore, a na postajah jih proslajo raztrgani fantje. Križna postaja Perkovič, kjer nam odcepajo direktni vagon za Šibenik, mi je vsikdar vzbujala pozornost s svojimi posebne vrste raztrganimi fantki, ki jim vidiš, da morajo prositi, čeprav jih odganjajo železničarji. Daleč naokrog, kamor sega oko, ni zelene biljke. Vse je izžgalo neizprosno solnce. Samo tre se imajo zelene liste, grozljive pa je do bilo prezgodaj modro barvo, prezgodaj mora tudi na trg s trdo kožo, brez onega prijetnega sladku, po katerem sicer spoznavamo južno sadje.

Proti osmi uri zablisti morje. Od Zagreba do Splita smo se torej klub izmenjavnim tračnicam vozili baš 12 ur. Dveletna vojaška disciplina na železnici je zreducirala meze, zaprla železniška skladišča, vrgla gro delavskih voditeljev z rodnina na cesto kot puntarje, lakovice strokovne sposobnosti pa je pustila na reprezen-

Mnogo obetajoča jesenska prireditelj Ljubljanskega velesejma

Ljubljana v jeseni.

Čim bolj se bliža 1. september, tem bolj raste zanimanje za jesensko prireditelj ljubljanskega velesejma, ki obeta biti ana najzanimivejših in najboljšejših, kar smo jih čedaj imeli. Program prireditelje je izredno pester. Že kmetijska razstava, ki jo prireja matica slovenskega kmetijstva «Kmetijska družba za Slovenijo» v proslavo 100-letnice svojega obstoja, bo privabila tisoče uka in napredka želnih kmetovalcev. Ker pa bo prireditelj nudila tudi trgovcu, obrtniku, inteligentu ter najširšim slojem prebivalstva mnogo zanimivega, poučnega in razveseljujega, je že danes sigurno, da bodo med 1. in 10. septembrom napolnili sradščke Slovenije desetstisoč gostov.

Kmetijska razstava bo obsegala vse pinoe kmetijskega kmetijskega produkcije in pomoznih strok, predvsem iz strokovnopoučnega vidika. Posebno obsejne bodo: sirarska, mlekarstva, sadjarstva in vinarska razstava. Razstava kmetijske domače industrije (žganjeha, oljarstvo, čempjarstvo) bo marsikatero obiskovalca opozorila na nove produkcijske možnosti. Poleg tega se bo 2. septembra vršila razstava izbranih konj. 9. septembra pa razstava goveje živine, prašičev, ovac, koz, perutnine in kunccev. Te razstave so zvezane s prenovljenim. Razstavljeni bodo tudi najraznovrstnejši kmetijski stroji, deloma v obratu.

Vinarska razstava bo tudi ponos prireditelje in bo gotovo kakor prejšnja leta vzbudila izredno zanimanje vseh posejnikov. Letos bo ta razstava obsegala 1000 m².

Higijenska razstava bo prikazala zlasti higijeno na deželi. Društvo Zoo pa bo prireditelj razstavo favne Slovenije ter bodo obiskovalci imeli priliko videti skoro vse živali, ki žive v naših krajih v prosti naravi. Glede na velik uspeh, ki ga je imela razstava poljstva na zadnjem velesejmu, bo ta razstava prirejena tudi na jesen. Kakor prejšnja leta, bo tudi letos zelo obsežen velesejski del prireditelje, kjer bodo industrijska in obrtna podjetja in trgovci razstavili najrazličnejše blago, dočim bo Radioklub v Ljubljani priredil posebno radio-razstavo.

Omeniti je tudi, da se bo 2. septembra vršila revija narodnih noč, za katero vlada povsod veliko zanimanje. 9. septembra pa razgradne tekmovalce slovenskih harmonikarjev, kjer bodo nastopili najboljši harmonikarji iz vse Slovenije.

Seveda tudi letos ne bo manjkala «Mali prater», ki bo s svojimi vrtiljak, togoanam, hopodromom, avto-trourom, s pestrimi skupinami Kitajcev, Arabov, Lilintancev itd. nudil dovolj zabave za staro in mlado.

Končni je še omeniti, da bo velesejski kino permanentno in brezplačno predvajal poučne filme iz vseh panog kmetijstva in praktičnega gospodarstva s prenavljanjem strokovnjakov.

Ves pozdrav prostor na velesejmu je že zaseden. Za nekaj prostora na polokrožnem razstavišču in na prostem je interesentom še na razpolago.

Ugodnosti obiskovalcem.

S permanentno velesejsko legitimacijo to posebnim dovoljenjem proti brez vstop na velesejmu. Če te tega pa bo doletelo 50 % popusta na naših osebnih in brzih vlakih ter na parobrodih ter 50 % popusta na čezslovaških in 25 % popusta na avstrijskih železnih. Legitimacije se dobi za 30 Din pri denarnih zavodih, gospodarstvenih organizacijah in tujsko - prometnih uradih.

Imenovanje guvernerja Narodne banke se zopet zavlačuje. Kakor znano, je upravni odbor Narodne banke že 9. junija izvolil 5 kandidatov za guvernerja in jih predložil vladi, da enega od teh potrdi kot guvernerja. Takrat se je zadrževalo, da se bo imenovanje guvernerja izvršilo takoj. Od tedaj pa je preteklo več kakor mesec dni, toda »gospodarski«

Zato pa je prijaznejše lice Splita, ko stopam na obalo. Promet s parniki, avtobusi in vagoni čez cesto, pa množice tujcev, vse se meša s kričanjem domačinov, ki bi radi zaslužili. Hoteli so svojevrstno poglavje tega našega največjega jadranskega mesta! Letos so vendar začeli graditi novega tam ob obali blizu sodišča, kjer počivajo ribiči in sušilo svoje mreže. To bo edin hotel, ki bo imel tudi okna na morje in menda tudi nekaj miru. V našem hotelu bi lahko stegnil roko do zidu sosedne ulice. Zvečer nam kričijo do polnoči kolporterji časopisov, ki imajo tak glas, da bi gotovo prodrli še skozi dvojni zid Dioklecijanove palače. Potem razbija ura v zvonihi, in da lahko še enkrat steješ, če si se prvič zmotil, natrkava čez dve minuti še enkrat vseh deset ali dvanajst števk. Še le ob polnoči se umiri tudi ona, ko poneha splitski korzo in počiva do osme, zato pa začne že z jutranjim svitom ropota ti vozički po kamenitih tleh: drom, drom. Vzmeti ne poznajo, da brne od ropotanja celo vrata. Dobre živce imajo Splitčani.

Pravljeno odzivu vlada zaradi tega precej nerazpoložena, ker si nihče ne more razlagati, zakaj vlada odlašala s tem vprašanjem. To zavlačevanje škoduje ugledu in avtoriteti Narodne banke, zlasti glede na zahtevo angleških bankirjev po čim večji samostojnosti Narodne banke. Izgleda, da se bo zgodilo tako, kakor lani, ko je vlada zavlačevala imenovanje Dragutina Protića tako dolgo, da je on odstopil od kandidature. V upravnem odboru Narodne banke vlada tudi nezadovoljstvo zaradi tega, ker vlada ni predložila Narodni skupščini zakon o stabilizaciji dinarja ter spremembo zakona o Narodni banki. Kakor se zatrjuje, bo zaradi tega vprašan sklicana seja širšega upravnega odbora Narodne banke, ki se bo vršila 6. in 7. septembra. Svoječasno od upravnega odbora predlagani kandidati za guvernerja so naslednji: Ignac Bajloni, industrijec v Beogradu; Miroslav Kulmer, predsednik Prve hrvatske štedionice v Zagrebu; dr. Geodon Dundjerski, industrijec v Novem Sadu; Miloš Savčić, industrijec v Beogradu in Andrija Radović, narodni poslanec.

Beograjsko združenje bank in zaskonski načrt o razdolžitvi seljakov. Kakor znano, se je beograjsko združenje bank že pred meseci izreklo proti načrtu zakona za razdolžitve seljakov, češ da dolgovi srbskih seljakov v splošnem ne presegajo normalnih mer. V enakem smislu se je izrazila tudi anketa, ki je bila v tem vprašanju pred meseci sklicana v Beogradu. Ker pa sedanja vlada navzile temu namerava ta zaskonski načrt predložiti skupščini, je združenje izročilo ministrskemu predsedniku dr. Koroscu predstavitko, v kateri zahteva, da se opusti ta načrt in da se vprašanje razdolžitve reši na način, ki ne bo poslabšal ekonomske in pravne odnose v državi.

Legitimacije za trgovske potnike in trgovce. Včeraj je stopila v veljavo naredba trgovskega ministarstva o uvedbi obveznega legitimiranja vseh oseb, ki potujejo v svrhu nabiranja naročil na blago. Lastniki podjetij, to je trgovci, industriji in obrtniki sami se morajo na vsakokratno zahtevo nadzornih organov legitimirati s katerokoli listino, ki nudi zadosten dokaz o tem, da so v resnici lastniki podjetij, za katere nabirajo naročila. Trgovski potniki pa se morajo legitimirati s posebno, od pristojne trgov. zbornice na predpisanim obrazcu izstavljenim legitimacijo. Legitimacije za potnike morajo podjetja sama preskrbeti. Naredba je bila objavljena 4. t. m. v »Službenih Novicah« ter smo o podobnostih že poročali 8. t. m.

Okrožni agrarni urad v Ljubljani je 22. junija t. l. (št. 1200/28) izdal odlok o ugotovitvi agrarnih objektov na veleposestvu Karla Auersperga, Kočevje, Soteska. Ta odlok je na vpogled vsakemu agrarnemu interesentu med običajnimi uradnimi urami pri mestnem magistratu ljubljanskem, Gospodarski urad. Mestni trg 27/I. in sicer od 21. t. m. do vseh tega 28. t. m. V tem času je tudi proti imenovanemu odloku okrožnega agrarnega odbora dopustna pritožba na Agrarno direkcijo. Pritožbo bi bilo vložiti pri Okrožnem agrarnem uradu v Ljubljani.

Stanje hmeljarskih nasadov v Sloveniji. Hmeljarsko društvo za Slovenijo poroča 18. t. m. Obriranje hmelja se je že pričelo in je blago glede barve in kakovosti prvotno — ter glede oblike precej egalno. Obriranje daje manjšo množino, nego se je prvotno pričakovalo. Več inozemskih nakupovalcev je že došlo v Zalec.

Izvršba na podlagi dunajskih kontumacijskih razsodb. Gremij trgovcev Celje, na katerega se ponovno ustno in pismeno obračajo naročniki blaga pri tvrdki E. Schipper, Wien I., Trattnerhof No. 1, razglasa, da je v interesu teh naročnikov, da se obvarujejo pred izvršbo na podlagi od dunajskih sodišča izdane kontumacijske razsodbe in da se omenjeni dunajski tvrdki onemogoči iztirjevanje tirjavet iz kupljenih poslov, ki so po obrtnem redu, po razglasu trg. ministrstva od 2. aprila 1927. Službene Novine br. 85/XIX, in tudi v zmislu člena 16 trgov. pogodbe z avstrijsko republiko od 20. avg. 1926 prepovedane in zaradi tega v zmislu §§ 37 in 879 o. d. z. nične. V Sloveniji je še danes v veljavi stari avstrijski zakon o poslih na obroke (Ratengesetz) od 27. aprila 1896 drž. zak. 70. Iz informacij posnamemo, da so potniki omenjene tvrdke prodajali odjemalcem svojo robo na obroke in da vsebujejo tudi sklepni listi, ki so jih predložili odjemalcem v podpis, vedno določilo: »Zahl-bar 30 — 60 — 90 Tage. To določilo so potniki odjemalcem večinoma tako razložili, da znaša skupna vsota (30 + 60 + 90) 180 dni, torej 6 mesecev in da se mora račun v 6-mesečnih obrokih plačati. V zmislu § 6 cit. zakona pa je pri poslih na obroke vsaka druga sodna kompetenca, kakor ona sodišča stalnega bivališča popolnoma izključena in se mora ta inkompetenca še tekom izvršilnega postopanja uradno upoštevati. Podsnost dunajskih sodišč torej ni podana in sodišča ne smejo na podlagi kontumacijskih razsodb dunajskih sodišč dovoliti izvršbo v iztirjavo tirjavet omenjene tvrdke, ker morajo sodniki, kakor hitro so informirani, da gre pri vseh izvršbah, ki jih predlaga omenjena tvrdka za posle na obroke, uradno puštevati nepristojnost dunajskih sodišč in ker morajo zaradi tega uradno odkloniti za-

pristojne dunajskih sodišč, da se naj ekskvirajo dunajske razsodbe, ki jih je izpolnjava večkrat omenjena dunajska tvrdka. Vabimo torej prizadete odjemalce, da se vsakomur poskusom izvršbe dunajskih razsodb po naših sodiščih v zmislu navedenih zakonitih določb najodločneje protivijo.

Dobave. Splošni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. t. m. ponudbe glede oddaje raznih službenih pripomočkov v vezavo. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave in montiranja 10 hidrantov na postaji Ljubljana gl. kol. (pogoji so na vpogled pri istih oddelkih). Strojni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave 1 vodne črpalke, do 25. t. m. glede dobave oblek iz impregniranega platna, do 27. t. m. glede dobave gorilcev in vložkov za gorilce, merilni mikrometrov, toplomerov za vodo in poveljavni stekel, do 28. t. m. glede dobave jermen, spoj, gorilcev, oklopnih cev, kaučukastih cev, varnostnih očal za varilce in stekel za očala, do 29. t. m. pa glede dobave strojnih jermen. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave meces-novega lesa, 1 telefona, do 28. t. m. glede dobave hrastovega lesa, železnih spoj, vijakov, podložnih plošč, železnih cev, okoli vijakov, 35.000 komadov zidne opeke, gorilcev, nalutnčnih ter glede oddaje pleskanja železniškega mostu čez Savo pri Crnučah, do 31. t. m. glede dobave raznih lopat, form za izdelavo betonskih cev in glede dobave krampov.

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 18. avgusta

Na ljubljanski borzi je bil pretekli teden devizni promet slabši, kar je deloma pripisati dejstvu, da je borza zaradi praznika v sredo poslovala le 4 dni. Skupni tedenski devizni promet je znašal 17.241 milijona Din namram 21.689, 20.689 in 21.288 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Največ je bilo prometa v devizah na Curih, London in Dunaj. Deviza na London se je v skladu s slabo tendenco angleškega funta ponovno popustila ter dosegla izredno nizko stanje 276,25. Tudi deviza na Dunaj je popustila od 8,032 na 8,0257.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je tedaj Vojne škode tekom tedna kazal le manjše spremembe ter se od zadnjega padca ni mogel pomembneje dvigniti. V početku tedna se je Vojna škoda dvignila na 224, koncem tedna pa je zopet popustila na 421 — 421,5. Investicijsko pa se je tekom tedna obdrževalo okrepilo. V početku tedna se je trgovalo še po 85,5, včeraj pa je bilo zaključeno že po 87.

Za zasebne vrednote ni bilo nikakega posebnega zanimanja. Zaradi večjih realizacij je Prastidiona popustila od 960 na 925 do 932,5, potem pa se je trgovalo po 940. Nekaj povpraševanja je bilo za Srpsko, ki se je okrepila na 148. Tečaj ostalih bančnih papirjev se tekom tedna niso spremenili.

Med industrijskimi papirji je Gutmana zaradi večjih prodajnih nalogov koncem tedna popustil od 220 na 185 — 190. Tudi Slavonija je popustila ter se je nudila po 10 brez prometa. Vevče so se trgovale po 106, Trboveljska pa je koncem tedna notirala 450 do 470 brez prometa.

Devise in valute.

Ljubljana. (Prosti promet.) Dunaj 8,0276, Berlin 13,5675, Milan 297,5, London 276,25, Pariz 222,8, Praga 168,72, Curih 1065,6, New-york 56,935.

Curih. Beograd 9,13, Berlin 123,8, New-york 519,3, London 25,21, Pariz 20,305, Milan 27,16, Praga 15,385, Budimpešta 90,655, Bukarešta 3,175, Sofija 3,75, Varšava 58,225, Dunaj 73,22.

Blagovna tržišča

Novosadska blagovna borza (18. t. m.). Tendence mirna. Promet 22 vag. pšenice, 5 vag. ječmena, 3 vag. ovsa, 10 vag. turščice, 6 vag. moka in 3 vag. otrobov. Pšenica: baška in gornje baška, 79-80 kg 242,5—247,5; baška potijska 247,5—250; sremska 237,5—242,5; banška 235 do 237,5; banška paribeta Vršac 237,5—242,5. Ječmen: baški, sremski in banški, 64 kg 255 do 265; baški pomladni, 68-69 kg 305—315. Oves: baški in slavonski 215—220. Turščica: baška in sremska 305—307,5; banška 303—305. Moka: baška »ogek« in »ogek« 370—380; »2« 250—260; »3« 3

Domače vesti

Velik razpis klerikalnih nagrad

Citatelj lista nam piše: Mnogo potujem po deželi in vidim, da sta se »Slovenec« in »Domoljub« strahovito opekla s svojo gonjo proti »brezverskim« listom. Navzlic temu, da morajo gospodje v Katoliški tiskarni pač sami uvideti, kako veliko reklamo so priredili posebno »Jutru« in »Domovini«, pa vendar še od časa do časa bedasto pozivajo k bojkotu naprednih trgovcev in obrtnikov. Rotijo žene in dekleta in pripovedujejo, da so se te uboge revice v neki fari na Gorenjskem spravile nad en sam brezverski list, pa še tega ne morejo uničiti.

O jej, jej, jej!
Da bo klerikalna trparija vendarle bolj učinkovita, si usojam predlagati ti-
sti ženski, ki v »Slovencu« in »Domoljubu« roti svoje tovarišice (dasi sama najbrže niti talar), naj razpiše naslednje nagrade:

1.) za uničenje »Domovine« 500 dni odpustkov in brezplačno romanje v Rim (tercijalke in Orlice imajo prednost!)
2.) za uničenje »Slovenskega Naroda« 700 dni odpustkov in enkrat zastoj na Višarje ali v Konnersreuth k Tereziji Neumannovi (prednost imajo politikujo-
či kaplani).

3.) za uničenje »Jutra« popolni od-
pustek skozi 1000 dni in ob smrtni uri, razen tega pa zastojna vožnja v Lur-
zu dobrih provijantom fižola in kranjskih klobas. Tu pa nihče nima predno-
sti, ker velja razpis za vse klerikalne ubože na duhu in želodcu.

Dajte no, gospodje v Katoliški tiskar-
ni, zganite se!

* Kmečki praznik na Bledu. Pri včeraj-
šnjem seji načelstva SKS se je ponovno do-
ločilo, da se bo vršil tudi letos na praznik
8. septembra velik kmečki praznik v Zaki.
S praznikom je združena velika konjska dir-
ka in razstava sira. Osrednje bohinjske si-
rarske zadruge. Za danes opozarjamo vse
organizacije KDK, da vsak posameznik v
svojem okolišju dela na to, da se na ta dan
prenese popolno kmečko življenje na pro-
stor v Zako. Vsak delavec, kmet, obrtnik in
vsa inteligenca na delo, da bo kmečki praz-
nik čim lepši. Seja pripravljalnega odbora
KDK za kmečki praznik se bo vršila dne 26.
avgusta v hotelu Lovca na Bledu.

* Kongres slovenskih inženjerjev in ar-
hitektov. V dne 22. in 23. t. m. se bo v
Sofiji vršil letošnji kongres Federacije slo-
venskih inženjerjev in arhitektov v pro-
storih tamkajšnje Industrijske in trgovske
zbornice pod vodstvom Ranišlava Avramo-
viča kot predsednika Federacije. Zveza in-
ženjerjev in arhitektov v Bolgariji bo pri-
redila v onih dneh svoj kongres v »Sla-
vjanjski besedi« in je udeležence kongresa
slovenskih inženjerjev povabila, da pris-
tvojejo njenemu kongresu.

* Kongres jugoslovenskih čebelarjev v
Skoplju se bo vršil od dne 25. do 28. t. m.
Za udeležence kongresa je dovoljena polo-
vična vožnja.

* Kriza v učiteljskem naraščanju. Na pod-
lagi finančnega zakona za proračunsko le-
to 1928/29 je ustavljeno sprejemanje novih
civilnih državnih uradnikov. Zaradi tega
tudi ni v proračunu ministrstva krovstve za
to leto kredita za nova imenovanja in po-
sledica je, da ostanejo ne le oni učitelji, ki
so doslužili kadroški rok ter bili nekateri
izmed njih že prej stalno nameščeni in dr-
žavni službi (teh je okrog 30 v Sloveniji),
ampak tudi vsi absolutni učiteljski (okrog
200 v Sloveniji) brez službe navzlic temu,
da je samo v mariborski oblasti še blizu 100
nezasedenih mest in da bo treba na mnogih
šolah zaradi obilnega vpisa v prvi razred
otvoriti nove vzpostavne. Ker leže — ka-
kor poroča »Učiteljski Tovariš« zaradi
gori omenjenih določb vse prošnje novincev
se narešene pri oblastnih prosvetnih
oddelkih, bo v septembru silno pomanjkanje
učitelstva, izprašani absolutni učiteljski
obeh spolov in dosluženci kadroškega roka
bodo pa brez službe in kruha. Zato je nujna
potreba, da se člen 347. finančnega zakona
za tekoče proračunsko leto s posebnim
sklepom skupščine takoj izpremeni, da do-
določba ne bo veljala vsaj za učitel-
je osnovnih šol v Sloveniji, kjer je nujna
potreba, da se jih vsaj okrog 120 namesti.
Zadeva je nujna, ker bo sicer mnogo raz-
redov brez učiteljev.

* Bolgarski učenjak v Dubrovniku. Kakor
javljajo iz Sofije, je bolgarski ministrski
svet sklenil poslati v Dubrovnik dr. Ivana
Sakazova v svrhu zbiranja podatkov o nek-
danji trgovini med Bolgarsko in dubrovni-
ško republiko.

* Odlični Američan v Jugoslaviji. V
Beogradu se je v zadnjem času mudil g.
Harry Warner, generalni tajnik federacije
abstinentnih društev v severnoameriških
Združenih državah, kjer se je informiral o
abstinentnem gibanju v naši državi. Pred-
včerajšnjim je g. Warner prisel v Zagreb,
kjer so ga sprejeli zastopniki abstinentne-
kega saveza. Zanimal se je za delovanje na
polju pobijanja alkoholizma. Odpotoval je
v Amsterdam na 20. mednarodni abstinent-
ski kongres.

* Povratek ameriških izletnikov. Snoči z
večernim vlakom je zopet odpotovalo iz
Ljubljane 40 ameriških izletnikov, ki so pre-
živeli letošnje poletje pri svojih v staro
domovini. Odpočili so se preko Jesenic, Av-
strije, Švice in Francije v Havre, kjer se
bodo dne 22. t. m. vkrcali na znameniti
brzovozni »Paris« francoske paroplovne
družbe Cie Gle Transatlantique. Spremlja-
lo jih prileti snovi na ročno zemljo. Na po-
novno svidenje!

* Smrtna kosa. Včeraj je umrla v Ljub-
ljanski bolnici zavedna, napredna, inteli-
gentna slovenska žena, gospa Loizka Div-
jakova, soproga prosvetnega mojstra na
Hrušici pri Jesenicah. Dobra mlada mati je

zapustila 4 nedoraste otročičke, katerim je
posvečala vso svojo skrb. S svojim blagim
značajem si je pridobila mnogo prijatelj-
ce v Ljubljani, kjer je prej bivala, kakor tudi
v novem kraju. Vse žalujejo za dobro gos-
po Loizko. Blag ji spomin. Prizadejim naše
iskreno sožalje. — Napredno gospodarsko in
politično društvo za vodnatski okraj, prosi
da se članstvo in somišljeniki udeležijo po-
greba g. Frana Pavliča, hišnega posestnika
in žel. upokojenca. Pogreb bo danes ob pol
4 izpred hiše žalosti Poljanska cesta 9.

* Sprejem v našo državljansko zvezo. Po
objavi v »Službenih Novinah« so sprejeti v
našo državljansko zvezo: glasbenik Franc
Blah z rodbino v Ljubljani, črkostavec Ant.
Blackej v Prevalju, Silvester Cerut v Za-
logu, knjižničarinja Marija Kubeš v Marib-
oru, krojačica Adeline Armbruster v Marib-
oru, posestnik Raimund Rutar v Ločah,
gostilničar Anton Fatur v Rožni dolini kle-
parski pomočnik Anton Vazenič v Zg. Ga-
meljnih, zasebna uradnica Viktorija Kume-
na Vrhnik in bičar Vinko Perič pri Sv. Tro-
jici.

* Ljubljanska in mariborska realka raz-
širjeni. Iz Beograda smo prejeli obvestilo,
da je vprašanje razširjenja ljubljanske in
mariborske realke definitivno rešeno. Pod-
pisano je namreč rešenje, s katerim se re-
alke v Ljubljani, Mariboru in Splitu izena-
čujejo s srbskimi. Na vprašanje, ali bo to
razširjenje stopilo v veljavo že s predsto-
ječim novim šolskim letom, je načelnik
srednje nastave g. Ilčič odgovoril pritrdilno.
Na ta način dobe te realke torej že prihod-
nje dni realnogimnazijske paralelke. Na to
veliko šolsko pridobitev opozarjamo vse
prizadete starše in učence. (S tem poprav-
ljamo tudi brožavko petkovskega »Slov. Na-
roda«, ki je to vest prinesel zaradi pokvar-
jene translacije v napačni obliki).

* Otvoritev novih pošt v Sloveniji. V zad-
njem času so bile v Sloveniji otvorene po-
godbene pošte v Ratečah na Gorenjskem, v
Hinjah, na Teharjih, v Robu na Dolenjskem
in na Golniku pri Trzinu.

* Priznanje oficirskega čina študentom
medicne. Novi zakon o priznanju oficirske-
ga čina študentom medicne, ki so se ude-
ležili vojne za ujedinenje in osvobodjenje.
Je objavljen predvčerajšnjim v »Službenih
Novinah« od 17. t. m. in je torej stopil v
veljavo.

dišnje in živce krepi soln-
čenje, ako se može telo
s NIGEROL - oljem za
solnčenje in masžo. Po-
bi se v vseh lekarnah in
drogerijah.

DRUGERIJA GREGORIC
Ljubljana, Prešernova 5.

* Revija narodnih noš. Kot sneg bela, tr-
do oškrobljena peča ali bhotna avba s
srebrnim ali celo zlatim nakitjem, rožasto
ali gladko krlj, pas in svilen robec okrog
vratu in potem irhaste hlače, zamenet te-
lovnik s srebrnimi gumbi klobuk s krivci...
vse to so stvari, katere smatramo kot nek-
ak simbol naše narodnosti, kajti tako so se
oblačili naši dedje in pradedje, naše babice,
naši predniki. Le žal, da je moda, ki ima
tudi po deželi svoje kaprice, potisnila to
našo lepo narodno nošo čisto v kot. Sicer
vsi dobro vemo, da je narodna noša še
vedno najlepša, kajti kadar je kaka slavno-
stna prireditev, se vsakdo rad obleče v na-
rodno nošo, če jo je ima. Tudi slikalo se
prav radi v narodnih nošah. Po Slovenskem
je še mnogo pristnega narodnega blaga, ki
bi prirejen v skupino, nudil krasno celoto.
Zato pozivamo vse v mestu in na deželi, da
se 2. septembra oblečejo v svoje dragoceno-
sti in pridejo na revijo narodnih noš, ki
bo na Ljubljanskem vseleimu.

* Mikavna privlačnost letošnjega vsele-
ma v Ljubljani bo tudi razstava živali, ki jih
razstavi društvo Zoo. To društvo ima na-
men, da ustanovi v Ljubljani živalski vrt.
Dosedle zbrane živali, zlasti pičice, kače in
rabe bo postavilo v oddelku paviliona, kjer
bo vrtnarska razstava, na ogled obiskoval-
cem vselejma. Članom društva (letno 12
dinarjev) je vstop prost.

* Proslava 20 letnice dogodkov z dne 8.
septembra 1908. se bo vršila, kakor smo
že sporočili dne 8. septembra t. l. v Ljud-
skem vrtu pri Ptuj. Proslavo priredita »So-
kol« v Ptuj in podružnice CMD v Ptuj. Vsa
ta društva so bila osnovana neposredno
po dogodkih 1. 1908. Na predvečer dne 7.
septembra priredi ptujski »Sokol« akade-
mijsko gledališče; dne 8. septembra ob 8.
in 10. dop. se sprejemajo gosti na kolo-
dvoru, od koder se podamo v povorki skozi
mesto k manifestaciji. Zborovanju CMD
Tukaj bo imel predavanje inž. Mačkovšek
o obmejnem solstvu. V novo prirejenih pro-
storih Ljudskega vrta, kakor tudi v divnih
gajih kroz tega vrta se bo vršila potem ve-
lika ljudska slavnost z bogatim sporedom.
Opozorjamo vsa naša narodna društva, zla-
stično podružnice CMD in vsa sokolska dru-
štva, da nam prepustijo 8. september za na-
šo prireditev ter nas tudi sami obiščejo ob
tem zgodovinskem dnevu, ki tvori mešnik v
naši narodni zgodovini. — Sokol in CMD
v Ptuj. 1458

* Nova Kreditna zadruga v Mariboru.
Po zledu velikih sosedov je tudi v našem
gospodarskem življenju opaziti gibanje, ki
stremi po združitvi malega kapitala. Usta-
navljajo se zadruge, katerih svrha je, z
vzajemno pomočjo članstva doseči izbolj-
šanje socialnih in emotivnih prilik malega
človeka. Kje pa so najpomembnejši njih cilji,
ki so vezani na skromno odmerjene dohodke,
je našel organizatorje, ki so takoj v začet-
ku imeli lepe uspehe in dokazali potrebo in

upravičenost obstoja osnovnih zadrug. Po-
leg ljudskih samopomoči pa se je v Mari-
boru ustanovila tudi zadruga, katere namen
je nuditi vsakemu, ki se želi poročiti, pri-
merno denarno pomoč. Kreditna zadruga,
ki že posluje, bo z vzajemno pomočjo član-
stva vsakemu članu, ki je 8 mesecev redno
izpolnjeval članske dolžnosti, izplačala za
slučaj poroke znesek Din 20.000. Bogata že-
nitovanska dota bo na ta način marsikomu
omogočila doseči ideale, katerim bi se si-
cer moral odreči. — Nova zadruga je vse-
kakor pomembna gospodarska ustanova, ki
zasluži s strani občinstva vso pozornost. Ra-
zen ženinovanske dote bo dajala članom
tudi posojila in razne nagrade. Mnogo pa
zavisi predvsem od razumevanja onih, v
katerih interesu je osnovana. Čim več bo
članstva, tem manjši bodo obveznosti, a
tem večje ugodnosti. Ustanova je pod dr-
žavnim nadzorstvom, podrobnosti o njenem
poslovanju pa so razvidne iz oglasov. 1456

* Za pomoč pogorelcem na Gor. Jezeru
je vse tako urejeno, da skrbje za pogorele
oblastva (državna, oblastna, cerkvena), ki
so odredila zbirko in se bo pomoč delila
pogorelcem v sporazumu s tamošnjim od-
borom. Odredite zbirko za pogorele tako,
da v vašem kraju samo vi sprejimate in
zbirate darove (in denarju in blagu) ter da-
rila skupno (enkrat ali večkrat) dostavite
na Gornje Jezero odboru (pri šoli) obenem
s seznamom daril. Da se v kati zatru vse
zlorabe, prosi odbor naj nihče (razen ožjih
prijateljev in sorodnikov katerega pogorel-
cev) ne dajo nikakih daril osebam, ki pro-
sijo darila zase ali druge, češ, da so pogor-
reli. To so navadno neznani sleparji, ki niso
pogoreli; zato jih prijavi oziroma! Sko-
de je nad 5 milijonov Din, zavarovalnine pa
samo za 200.000 Din. Državne podpore po-
gorelci najbrže še dalje časa ne bodo mogli
prejeti, pomoč pa je nujna!

* Hercegovinci tudi letos v veliki stiski.
V petek je prispela v Sarajevo deputacija
Hercegovincev, ki je na potu v Beograd z
obširno spomenico, v kateri prikazuje vlad-
ni in vladnim strankam obupno stanje, ki
vlada v Hercegovini. Velika suša je uni-
čila tudi zadnje upanje. Vinogradi so močno
trpeli, duhana in žita se bo le malo pride-
lalo, o koruzi pa se ne more niti govoriti.
Med prebivalstvom je zavladala ve-
lika depresija. Malo pa je upanja, da bi
vlada sploh hotela pomagati.

* Hrvatski brivci izstopili iz Zveze briv-
cev SHS. Iz Skoplja poročajo: Tukaj se je
dne 17. t. m. vršil kongres »Saveza berbe-
ra, frizera i vlasuljara države SHS«, na
katerem je predsednik prečital dopis za-
grebskih brivcev, ki izjavljajo, da sto-
pajo iz zveze ter da ustanove posebno hr-
vatsko brivsko združenje.

* Italijani vrh Triglava Zagrebški pla-
ninci, ki so se vrnili s Triglava, pripovedu-
jejo, da so preteklo soboto in nedeljo imeli
krasno vreme v Julijskih planinah. Na Tri-
glavu je bilo pravo planinsko romanje. Vse
planinske kočje so bile polne slovenskih,
hrvatskih in nemških planincev ter nemških
skavtov in dijakov. V soboto se je ves
dan v triglavskem gorovju slišalo grmenje
topov, ki je prihajalo s italijanske strani,
iz doline Trente. Ob sedmih zvečer je bilo
streljanje najhuje. V tem času so se naši
planinci nahajali na vrhu Triglava, s kate-
rega so lahko opazovali pozicije topov po
oblahkih dima, ki jih je veter dvigal v zrak.
V nedeljo popoldne so italijanski vojaki z
grdnjo prišli na vrh Triglava in tamkaj na
italijanskem delu vrha ostali celo uro. Čod-
ba je odigrala nekoliko komadov, ki so se
dobro slišali do Staničeve in Aleksandrove
koče. Okoli ene popoldne je dež prgnal



80 let raziskovanja



Je bilo treba, da se od-
krije pravi Schichtov na-
čin pranja, ki obstoji
v tem, da se

ŽENSKA HVALA

vzame za namakanje pe-
rija preko noči, zjutraj pa
se za izpiranje uporabi

Schichtovo Terpentin milo

Zastoj pijete soda vodo, ako
uporabljate orig. engl. SPARKLET
sifonsko steklenico.

Italijane, ki so se po Kuzjevi in Bam-
bergu pot spuščali v dolino. Kakor pripo-
vedujejo oskrbniki naših koč, je nedavno neki
italijanski vojak, rodom Slovenec, padel
preko triglavskih pečin ter obležal mrtve
pod steno.

* Izgubljen ček na 37 funtov. Kakor nam
javlja Izseljeniški komisariat v Zagrebu,
se je pred kratkim izgubil ček, izdan od
»The National Bank of Australia«, Beri
South Australia, pod šte. 694 z dne 3. aprila
1928 na 37 funtov šterlingov, glaseč se na
ime Terezija Kranjec. Ker se sumi, da je
bil ček ukraden, se naprošajo vsi denarni
zavodi, naj dajo prinosnika, ki bi ta ček
hotel vnovčiti, takoj aretirati ter o tem ob-
vestiti Izseljeniški komisariat v Zagrebu,
Kamenita ulica 15. V kolikor je ta ček mo-
rebiti že vnovčen pri kak banki, se ta na-
proša, da tudi o tem obvesti Izseljeniški
urad ter mu da na razpolago vse podatke
o prinosniku

Autotaksi in izvoški tel. št. 3366

* Požar zaradi strele. V noči od četrtka
na petek je v Gornjem Logatcu udarila stre-
la v drevo poleg hiše posestnice Marije
Turkove. Z drevesa je strela preskočila na
hišo in vžgala podstrešje, ki je bilo takoj
v plamenih. Ogenj se je razširil tudi na so-
sednji svinjak. Požarni brambi iz Gornjega
in Dolenjega Logatca sta prihiteli sicer ta-
koj na pomoč, gašenje pa je bilo precej ovi-
rano, ker imajo samo v Dolenjem Logatcu
motorno brizgalno, ki je lahko črpala vodo
iz potoka, dočim so morali gasilci iz Gornje-
ga Logatca s svojo ročno brizgalno rabiti
vodo iz hidranta, kjer pa je je bilo zaradi
suše zelo malo. Tudi ob tej priliki se je
znova pokazala potreba, da dobi tudi Gor.
Logatec motorno brizgalno. Hišno podstre-
šje in svinjak sta popolnoma pogorela, spod-
nji del hiše pa se je posrečilo rešiti, ravno
tako tudi sosedne hiše, ki so se že vžigale,
a so jih še pravočasno rešili.

* Velikodušni pomagaj. V Gornjem Mla-
novcu je obiskal kavarnarja Jačina Nikolića
njegov bivši natak Dobrosav Marinković
iz Čačka ter mu ves dan pomagal pri delu
v kavarni. Okrog 20. ure je povabil Jačina
Dobrosava na večerjo, toda Dobrosav je
povabil odklonil, češ, da ni lačen ter da
mora takoj na vlak. Čim je dobrodušni Do-
brosav odšel, je Jačina presenečen opazil,
da je odpotoval z Dobrosavom tudi ves nje-
gov dnevni izkupiček. Hitel je k vlaku, a ta
je že odpeljal.

* Grozna rodbinska tragedija. V Malem
Bajmoku pri Subotici se je pripetila grozna
rodbinska tragedija. Šest in trideset let sta-
ri zidarski mojster Anton Pajdušič, ki že
več mesecev živi ločen od svoje žene, je
sklenil, da zastupi svoje otroke v starosti
4, 3 in 2 let, se razporoči s svojo ženo in
se oženi z 18 letnim dekletom, ki pa bi se
poročilo z njim le pod pogojem, ako se zne-
bi svojih otrok. Ko se je Pajdušič v četr-
tek zvečer vrnil z dela, je prinesel s seboj
lužni kamen, ki ga je v vodi raztopil in dal
tekočino otrokom, da jo izpijejo. Otroci so
se onesvestili, dva pa sta pozneje prišla zo-
pet k sebi in začela jokati. Hišni sosed
so prihiteli v Pajdušičevo stanovanje, kjer so
našli najmlajšega otroka že mrtvega; ostala
dva sta bila takoj prenešana v bolnico, kjer
je triletna deklica kmalu nato umrla, dočim
je 4 letni deček ostal pri življenju. Pajdušič
je pri zaslišanju izjavil, da ni imel sred-
stev za vzdrževanje svojih otrok. Nečlove-
ški oče je bil izročen sodišču.

* Še tri žrtve železniške nesreče pri Nišu.
Na zadobljenih ranah katastrofe na lokomo-
tivni brzovlaku v Toponici so umrli v niški
bolnici še strojni inženjer Vladimir Milo-
slavljevič, nadzornik kurilnice v p. Vojislav
Drenovac in kurjač Vladislav Gjorgjevič.

* V vodnjaku utonila. V gornjem Vrapču
v zagrebški okolici je v petek popoldne
13letna deklica Anica Latovičeva, hčerka
tamkajšnje učiteljice - vdove, zajemala vo-
do iz vodnjaka. Ker je bilo vedro deklici
pretežko se je preveč nagnila nad vod-
njak, izgubila ravnotežje ter na glavo pad-
la vanj. Neki sosed je opazil nesrečo in hi-

Razkošno — Divno! — Napeto!
Edinstvenoj
Monumentalni zgodov. vefilm.

Lucrezia Borgia

(Hčerka papeža Aleksandra VI.)

V glavnih vlogah: Liane Hald, A.
Bassermann, A. Fryland in Conrad
Veldt, Paul Weggenor itd. itd.

Licemerstvo, grozodejstva, intrige,
orgije in krvočistost papežev
svaka in lastnega brata.

Oba dela enkrat! Zurne predstave!

Predstave ob 3., 5., 7. in 9. uri.

Tel. 2124 Ljudski kino (Matica).

tel na pomoč. Deklico so sicer kmalu po-
tegnili iz vode, a bilo je prepozno. Posku-
šali so jo zopet oživeti, a je bilo je vse brez
uspeha. Nesrečna mati je bila vsa obupana,
istotako pa tudi sosedje, ki so malo Anico
poznali kot dobro in marljivo deklico.

* Smrt neznane ženske. Po vesteh iz Sa-
rajeva so predvčerajšnjim pasanti opazili
v reki Milački žensko truplo ter ga pote-
gnili iz vode. Ne ve se, ali gre za samomor
ali nesrečo. Na truplu ni nikakih znamenj
nasilja. Tudi identiteta še ni ugotovljena.

ITO — zobna pasta najboljša

* Za Veliko skupščino Društva sv. Cirila
in Metoda, ki se bo vršila dne 16. septem-
bra t. l. v Novem mestu, je dovoljena polo-
vična vožnja od 14. do 18. septembra. 1464

* Učno knjigo za strojeplje, teoretični in
in praktični del, edino v slovenskem jeziku,
toplo priporočamo šolam, učiteljem in vsem,
ki se hočejo hitro priučiti pravilnega stro-
jepljsa. Cena 8 Din. Naroča se pri izdajate-
lju Josipu Christofu, ravnatelju drž. konc.
privatne šole, Ljubljana, Domobranska c. 7.
1466

* Pouk v trgovskih predmetih Najboljša
in največja izobrazba za pisarniške službe
v knjigovodstvu, korespondenci, stenogra-
fiji in strojeplju le pri knjigovodstvenem
revizorju Kovaču v Mariboru, Krekova
ulica 6. Samo praktičen individualni pouk
za posameznike. 1455

* Pri vpadnem, rjavosivem obrazu, nru-
jenih očeh, slabosti, potlosti, hudih sanjah,
želodčnih bolečinah, pritisku krvi v glavo
ali kadar človek živi v mislih, da je bolan,
se priporoča, da nekaj dni zapored popije-
mo na teče kupico prirodne grenčice
»Franz-Josef«. V zdravniški praksi zatorej
predvsem uporabljajo vodo »Franz-Josef-
«, ker na lahko odstranjuje vzroke mnogih bo-
lezenskih pojavov. Dobi se v vseh lekarnah
drogerijah in specerijskih trgovinah.

* Dvajset koles, eno motorno kolo in še
600 drugih predmetov tvori dobitke loterije
Jugoslovenske Matice, čije žrebanje se bo
vršilo 8. septembra. Srečke po 10 Din so
naprodaj pri vseh podružnicah Jugosloven-
ske Matice v Sloveniji ter po raznih ljub-
ljanskih trafikah. Naročajo se tudi pri Ju-
goslovenski Matici v Ljubljani, Seidenburgova
ulica 7-II.

* O sreči može govoriti svaka domaćica,
što joj se pruža prilika, da rublje pere sa
Radionom. Rublje se ostavi preko noči u
vodi, a drugi dan se za vrijeme pripravlja-
nja ručka za pol sata kuhaju u Radionu
oprati, da bude bijelo kao snieg.

* Preklis. Glede na notič »Čudna pre-
skava« v »Jutru« z dne 26. julija in 1. av-
gusta t. l. izjavljam podpisani, da so iz-
nešeni očitki proti ravnateljstvu mestnega
dohodarstvenega urada neutemeljeni in to
z ozirom na pojasnila, ki sem jih naknadno
dobil. — Ciril Požar, gostilničar in posest-
nik v Zalogu pri Ljubljani. 1453

* Oblike kemično čist, barva, pilirsa in
ilka tovarna Jos. Reich.

* Klub ljubiteljev športnih psov poziva
lastnike čistokrvnih psov, da se udeležijo
smotre, ki bo na Bledu 26. t. m. Prijave naj
se naslove na Jugoslovenski kinološki sa-
vez do včeraj 22. t. m. 1445

* Klub ljubiteljev pitčarjev v Ljub-
ljani obvešča svoje člane, da nima s mo-
tor psov na Bledu, ki jo priredi klub ljub-
iteljev brakov, nikakšne zveze. Zato ne
sodelujejo pri tej smotri njegovi sodniki,
vsled česar so eventualne ocene psov pit-
čarjev in španijolov neveljavne. 1450

* Dr. Srečko Pažar zopet redno ordinira.
1443

Iz Ljubljane

— Jubilar dela. Gospod Anton Logar praznuje danes 30 letnico, odkar vodi ekspedicijski listov in časopisov v blivši Bambergovski, sedanji Delniški tiskarni v Ljubljani. Za izredno skrbnost in vestnost, s katero je opravljal svoj posel vsa ta dolga leta, mu gre vsekakor toplo priznanje.

— Ljudski kino (Mistica) bo predvajal danes monumentalni zgodovinski veljefilm »Lukrecija Borgia«. V glavnih vlogah same filmske kapacitete: Laine Hald, A. Basser-mann, A. Fryland, Conrad Veldt, Paul We-gener itd. Vsak, kdor hoče spoznati strašne orgije, krvoločnost in grozodejstva Rima in papeštva v srednjem veku, si mora ogledati ta film. Dveurne predstave, oba dela naenkrat. Predstave ob: 3., 5., 7. in 9. uri.

— Fizikalno zdravilišče in čistilno kopa-lišče OUZO bo od 21. t. m. zopet redno obratovalo. V fizikalnem zdravilišču so ord-inacijske ure za privatnike od pol 16. do pol 17. ure, za člane OUZO od pol 17. do pol 19. ure. Javno kopaljšče je odprto dnevo (razen ponedeljkov) in sicer ob delavni-kih od 8. do 18. ure, ob nedeljah in prazni-kih od 8. do 12. ure.

— Sokolski zlet v Domžalah. Bratska sokolska društva, ki se danes popoldne ude-ležijo zleta v Domžale, opozarjamo, da je dovoljena polovična vožnja na progi Ljub-ljana-Kamnik. Legitimacije ima v zalogi pi-sarna JSS. Odhod iz Ljubljane ob 14.10. — Sokol Šiška poziva brate, ki imajo krol, da se zleta udeležijo v krolu. Zbirališče pol ure pred odhodom vlaka na kolodvoru. — Zdra-vo!

— Sokol Šiška vabi vse brate, ki imajo veselje do orkestra, na sestanek, ki se bo vršil v ponedeljek 20. t. m. ob 8. uri zve-čer v Čitalnici. Več na sestanku. 1442

— Sokol I. snuje v okviru svojega pro-svetnega odbora dramski odtsek. S skušnjami se prične koncem avgusta. Opo-zarjamo vse članstvo in vse prijatelje Sokol-skega na to novo panogo društvenega pro-svetnega in izobraževalnega dela, da se pri-javijo vsi, ki žutite resno veselje in sposob-nost do diletantske dramske umetnosti, v društveni pisarni med 16. in 19. uro. Stro-kovno vodstvo je iz pripravnosti za začetek prevzel g. prof. Šest, kar nam nudi jam-stvo za ugoden uspeh. S tem je Sokol I. na Taboru začel pripravo društvenega orga-nizacije: redna predavanja jeseni in po-slednji za člane in naravniki, strokovna in jav-na ljudska knjižnica, izleti, poučne in vzgoj-ne narave, pevski odtsek, marijone, pred-stave za mladino, orkester in godba na ji-hala. Radi dela v dramskem odtoku re-sme trpeti delo v drugih panogah društve-nega življenja. Prosvetno in vzgojno delo je v Sokolstvu po njegovem temeljnem pro-gramu enako važno kot telesna vzgoja, zato pomagal vsakdo dograditi in podpreti no-tranjo duhovno zgradbo Sokola I. na Taboru! — Odbor.

— Zaprt cestni promet. Mestni magistrat ljubljanski naglašja, da bo ljubljanska cesta za-radi izvrševanja železobetonstih mostičkov čez Koruznikov jarek in Galjevec za vozni promet od ponedeljka, dne 20. t. m. do na-dalnega zaprta. Čez mostiček na Koruzni-kovem jarku, ob Jurčkovem štradonu je do-pusten samo vozi promet za vozove pod 1000 kg teže. Vozi promet čez mostiček na Galjevcu pa je sploh ustavljen in naj se vo-zni promet vrši po Dolenski cesti, Perruzzi-jevem in Jurčkovem štradonu ter po južnem delu ljubljanske ceste.

— Drobna policijska kronika. Od petka na soboto so bili policijski prijavljeni nasled-nji dogodki: 1. tatvina ročne torbice, 2. telesni poškodb, 1. pretep, 1. najdba ukradenega kolesa, 1. prestopke streljanja s samokresom 1. najdba vojaške puške, 1. prireditev z god-bo brez dovoljenja, 3. prestopki nedostoj-nega vedenja, 3. prestopki kaljenja nočnega miru, 1. prestopke prekoračenja policijske ure, 5. prestopkov odredbe glede zapiranja trgovskih lokalov, 13. prestopkov cestnega policijskega reda in 6. prestopkov avtomobil-skih predpisov. Aretacij je bilo izvršenih 5 in sicer: 1. zaradi suma tatvine celi, 1. za-radi splošnega suma, 1. zaradi beračenja, 1. zaradi kaljenja nočnega miru in 1. zaradi zasledovanja v policijskem dnevniku.

— Vodo je prišel pit. V stanovanju oskrbnice hiše št. 10 v Knafljevi ulici Ma-rije Čučkove je stopil predvčeršnjim jut-raj slabo opravljen, približno 17 let star dečko ter poprosil gospodinjno za kozarec vode. Čučkova mu je seveda takoj postre-gla, bila pa je pri tem tako neprevidna, da se je pri tem za hip odstranila, in ni pazila na fanta. Prinesla mu je vode in dečko je nato hitro odšel. Kakšne pič je bil to, je Čučkova ugotovila šele čez čas, ko je opa-zila, da je z ženinom fantom izgnila tudi nje-na ročna torbica z različno vsebino in vred-nosti okrog 160 Din.

— Zgodaj je začel. Pri starinarju Ju-rešiču na Gallusovem nabrežju se je zgasil predvčeršnjim popoldne mizarski vajenec Peter iz Zbilj pri Medvodah ter mu poudil v nakup dvojce oblek ter nekaj perila s ple-teno košaro vred. Bil je pripravljen odstopi-ti robo za tako malo odškodnino, da se je videlo celo starinarju nekam sumljivo. Pre-dal ga je zatorec stražniku in fant je na stražnici po daljšem zaslišanju res pri-znal, da je obloko ukradel doma dvema naj-zarskima pomočnikom. Pri osebnih preiskavi so našli pri njem tudi dve srebrni uri, cigaretno dozo, 3. veržice in nekaj drugih malenkosti, ki si jih je enako prilastil na nepošten način. Peterčkov sanje, da si bo privoščil kaj dobrega, so se kmalu razbli-nile. Fant sedaj v zaporu.

— Tatvina na trgu. Na ljubljanskem ži-vilskem trgu so postali žeparji že zopet precej podjetni. Zlasti nevarna je neka srednje stara ženska, oblečena v črno ob-leko in goliglavica, ki so jo parkrat domala že zalotili pri tatinskem poslu, a jo je na ncvrnost vselej pravočasno opozorila ne-ka njena tovarišica. Obe ženski sta po ta-kih zadregah kar hitro izginitli s trga, a se čez nekaj dni zopet vrnila na svoj posel. Včeraj jutraj je postala žrtev žeparjev Apolonija Ferman z Viča. Tat ji je odnesel listnico s 300 Din gotovine.

— Razne tatvine. Železniški čuvaj Ivan Štirn, stanujoč v Jančevi ulici št. 16, je prišel predsončnim domov. Videč, da je vse v redu, je odprl okno ter se vlegel in za-spal. Jutraj pa, ko se je zbudil, je prese-nečen zapazil, da je vsa soba v neredu in da mu je zmanjkalo iz omar v sobi več kompletih oblek, nekaj perila ter celo več zlatnine in skupni vrednosti okrog 6000 Din. Štirn je posetil med spanjem drzen tat, ki je seveda prišel v sobo skozi odprto okno. — Vdova po dimnikarju, Katarina Vr-hovc, stanujoča na Grajski planoti št. 1, je prijavila, da ji je izmaknil iz dvorane na dvorišču neznan človek za 60 Din vred-nosti raznega dimnikarskega orodja. — Di-jaku Marjanu Lohorcu z Olinc je 15. t. m. neznan uzmikov odnesel z brega ljubljani-ce poleg »Spice« par čevljev, hlače in sraj-co v vrednosti 500 Din.

Specijalist za ženske bolezni in porodništvo

Med. univ. dr. Leo Šavnik

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 6, 1. nadstr. ne ordinira do 26. t. m.

— Dve nezgodi. Predvčeršnjim okrog 19. je na Kongresnem trgu neznan kolesar povozil po neprevidnosti 10letno Ivanka Klankovo, stanujočo v Komenskega ulici št. 9. Deklico je kolesar podrl na tla, da se je občutno potolkla po glavi. Kolesar se za nesrečo ni zmenil, marveč je gledal, da je čim prej odnesel pete. Smolo je imel tudi pleskarski vajenec Ciril Gašperšič iz Dobrunj. Fant je v četrtke okrog 8.15 peljal po Sv. Petra cesti gare in na Resljevi ce-siti pred Zmajskim mostom zadell ob ob-cestni kamen, zaradi česar ga je vrglo po-tleh. Isti hip pa je privozil po Resljevi ce-siti mimo poštni avto, ki je udaril z zad-njim kolesom Gašperšiča po desni nogi ter mu jo hudo poškodoval v členku. Gašper-šiča so morali z rešilnim vozom odpeljati v splošno bolnico.

— Plašljiv konj in nepreviden voznik. Sedlarski vajenec Jože P. iz Trznice se je včeraj jutraj peljal na praznem, enovprež-nem vozu po Dunajski cesti, namenjen do-mov. Pred artiljerijsko vojašnico mu je pri-vozil nasproti mestni avto, ki je škropil cesto. Fant, ki je do takrat na vozu dre-mal, je skočil pokoncu in potegnil za vajeti, menda pa nekoliko presilno, zaradi česar se mu je splašil konj, ki se je zaletel z vo-zom v občestni kamen ter tako zlomil oje. Gospodar trpi zaradi njegove neprevidno-sti nad 100 Din škode, lahko pa bi bila na-stala večja nesreča.

Iz Maribora

— V Boogradu ne vedo, ka je rešilni avto. Poročali smo že, da finančno mini-strstvo ni hotelo osvoboditi carine rešilni avto, katerega je nabavilo mariborsko ga-silsko društvo. Carina znaša okroglo 25 tisoč dinarjev in bi se moral ta denar na-brati po dobrovoljnih prispevkih. Gasilno društvo se je obrnilo nato na ministrstvo narodnega zdravja in je odtam po dolgih tednih dobilo lakoničen odgovor, da se k carini ne more prispevati in da se tudi ne da posredovati za odpis carine, ker se tudi pri drugih ministrstvih ne dobivajo avtomobili brez carine ali s carinskimi po-pusti. Oni, ki so reševali vlogo tako važ-nega humanitarnega društva, kakor je ga-silno društvo, menda niso niti prebrali utemeljevanja in izkazov, iz katerih je razvidno, pri kolikih nesrečah so mari-borski gasilci posredovali in koliko pro-meta zmaguje dnevno zlasti gasilski avto. S tem je jasno, da smatrajo rešilni avto za toliko potreben, kakor avtomobile za ministre ali državne podtajnike.

Dr. F. Kartin 9841

specijalist za zobne in ustne bolezni
Maribor, Slovenska ul. 9
zopet ordinira

— Usposobljenostni izpiti učiteljev in učiteljic za osnovne in njim sorodne šole v Jesenskem roku 1928. se prične na drž. moškem učiteljskem v Mariboru dne 5. no-vembra t. l. Pravilno opremljene prošnje za pristup naj se pošljejo po sreskih po-glavarijih vsaj do 20. oktobra t. l. v roke izpraševalne komisije. Povabil k izpitu ne bom razpošiljal. Vse drugo na črni deski v veži drž. moškega učiteljskega v Mariboru. Predsednik izpraševalne komisije.

— Zadušnica za pokojnim narodnim vo-diteljem in predsednikom KDK Stjepanom Radićem se je brala včeraj jutraj ob 7. v stolnici. Prisostvovali so ji predstavniki KDK in v Mariboru bivajoči Hrvati.

— Ravnateljstvo mestne planarne raz-pisuje meso učiteljice kuhanja s plinom. Ista bi imela nalogo odjemalca plina, ki na to reflektirajo, poučiti v kuhanju s pli-nom. Reflektantinja mora biti inteligent-ni, po možnosti učiteljica z gospodinjnim tečajem. Plača po dogovoru. Natančnejši pogoji pri ravnateljstvu planarne. Tozad-ve prošnje je odposlati najkasneje do konca avgusta na ravnateljstvo mestne planarne v Mariboru. 904

— Dr. Fran Toplak ne ordinira do 10. septembra. 901

— Prememba posesti. Posestnica Schmiederer je prodala trgovcu Korman-mu svojo hišo v Gosposki ulici št. 3 za 700.000 Din. Inž. Schötker, arhitekt v Grad-cu, je prodal posestniku Ajdešku svojo hi-šo v Tattenbachovi ulici št. 15 za 580.000 Din. Trgovca Bela pa je kupil od pose-stnika Miliča v Magdalenski ulici št. 14. hišo za 115.000 Din.

— Srečko Oman, 11letni železničarski sin, o katerem smo včeraj poročali, da je postal mogoče žrtev zločina, je po policijskih ugotovitvah najbrže utonil. Pri polici-ski so se javili neki ljudje, ki svedočijo, da se je deček šel potem, ko se je nekaj časa sprehal ob bregu Drave, vrnil na samot-nejši kraj ter se tam začel ponovno kopati.

Iz Celja

— Za brezplačni polet z letalom so bi-le izzrebane naslednje številke: 24, 978, 553, 559, 954, 587, 5, 1022, 13, 14, 560, 989, 958, 996, 19, 527, 575, 513, 986, 455, 1605, 1501, 1407, 1711, 1813, 507 924, 1109, 8, 201. Izzrebani naj se javijo med 14. in 15. uro pred začetkom letalskega mitinga pri predsedniku na glavni tribuni, ki jim bo odkazal prostor in izdal potrdila za brez-plačne lete. Popoldne med razstavo bodo na razpolago vojni aparati, kakor tudi avio-jon »Ljubljana«, za one, ki niso bili izzre-bani, pa žele letati proti plačilu 100 Din za osebo in let. Znak začetka programa bo dala velika zračna bomba, ki bo raz-tila v zraku 5 kvadratnih metrov veliko trobojnico. Po programu bo sledil ognje-met, ki bo pokazal veliko benečansko ko-lo, veliko bombo s tisoči zvezdic, celjskim grbom itd. Vožnja na miting je po-lovijčna, vsi redni vlaki se bodo ustavili v Levcu, omnibus pa bo stal pred Celjskim domom. Med odmorom in po sporedu bo svirala priljubljena železničarska godba.

— Najdba. Ernest Pust je našel v Alek-sandrovi ulici 16. t. m. ob 11. dopoldne staro listino iz črne usnja z vsebino 355 Din in nekaj starih znamk. Izročil je najdbo na policiji, kjer naj se lasnik zglaši.

— Prijet razgrajal. Fr. T. iz Vrhoveji pri Konjicah je bil prijat na glavni cesti v Gaberju, ker je v vinjenem stanju raz-grajal. Mož je policijsko zasledovan, ker je osumljen večje tatvine, izvršene 9. ju-lija v okolici Sevnice zadnji čas je bil za-poslen pri regulaciji Hudine. Tatvine je osumljena tudi neka ženska iz Trnovelj, njegova ljubica in neki F. L., ki se naha-ja v celjski bolnici.

— Na cestil je obnemogel zaradi gladi. Ko sta šla dva gospoda v petek zvečer ob 20.30 po cesti do Jožefovega hriba pro-ti Jungerju, sta opazila ležati na hodniku mlajšega moškega. Spravit nista mogla iz-nega drugega, kakor da je gladen. Ob-vestila sta stražnika, ki je siromaka spravi-l na policijo. Tam je povedal, da je Jo-sip Hojker, mizarski vajenec iz Ptujja. Bil je v Zagrebu, kjer je iskal dela, nato pa se je podal peš proti domu. Hodil je iz Za-greba brez vsake hrane 4 dni in je konč-ni popolnoma obnemogel.

— Vlom v stanovanje. V blivše Goro-njakovo stanovanje na Kralja Petra cesti 37, kjer je bila shranjena še neka omara, je vlomil neznan tat in odnesel prazno železno blagajno, zlato moško veržico, zlato kravatno iglo z monogramom I. G. in stroj za striženje, vse skupaj v vrednosti 2050 Din.

— Nasilen tulec. Po Celju se je poti-kal že 14 dni neki Franc Herbst, rojen in prirojen v Gradec. Za bivanje v naši državi ni imel nikakega oblastnega dovolje-nja. Pri sebi je imel legitimacijo tvrdke »Alesca« v Gradcu, s katero ga ta poob-lašča, da sme za njo nabirati naročila za povečanje fotografiskih slik. Pri tem poslu je Herbst nastopal skrajno vsiljivo in je brez dovoljenja strank snemal fotografije z zida in jih jemal s seboj. Herbst je bil aretiran in bo odgovornik potom poslan preko meje.

— Lisjaka je hotel odnesti. Lovec Mar-tin Gajšek je ustretil v St. Jurju ob Juž-ni železniški postaji lisjaka, ki ga je poslal svojih ženi v Celje. Ta je postavila svoj voz na dvorišče hotela »Pri pošti« in se za kratek čas odstranila. V tem ji je neznan ženska odnesla lisjaka. Na trgu jo je nekdo opazil in javil zadevo lovskemu čuvaju. Šele druga dne se je posrečilo prijeti žensko, ki se je izdala za Marijo Erzenovo ter re-ka, da je lisjaka našla na cesti in ga doma zakopala. Lovski čuvaj je šel z njo na njen dom ter našel lisjaka v kleti na polici. Ugo-tovilo je tudi njeno pravo ime. Piše se Jera Kovalkova in je doma v Vrhu pri Teharjih.

Z Jesenic

— Sodni uradni dnevi na Jesenicah. Predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani je odredilo zopetno upostavitve sodnih uradnih dni na Jesenicah, in sicer dvakrat na mesec. Stroške bo krila država. Prvi uradni dan se je vršil že v četrtke ob 9. uri dopoldne v stari šoli na Jeseni-cah. V nadaljnjih mesecih se bodo vršili uradni dnevi vsak prvi in tretji četrtke v mesecu; ako bo pa na četrtke praznik, bo uradni dan en dan poprej.

— Na naslov direktije elektrarne v Zl-rovnicu. Ze vsa leta, odkar imamo na Je-senicah in okolici električno razsvetljavo, napeljavno iz elektrarne v Zirovnici, smo deležni stalnih sitosti. V nekaterih pre-delih Jesenic, zlasti v Kurji vasi in Muro-vi, se dogaja zelo pogosto, da po več dni nimajo razsvetljave, tako da so prav upra-vičene pritožbe interesentov, ki kljub te-mu, da plačujejo električni tok po viso-kih cenah, nimajo luči takrat, ko bi jo najbolj potrebovali. Zlasti je to mučno za društva, ko prireajo v dvoranskih telovad-nih akademijah, koncerte, gledališke in ki-nematografske predstave, pa jim naenkrat odreče električna razsvetljava. Umestno

Friedlerjevo patentirano sredstvo za po-speševanje rasti las

GAMMA

je obenem najboljšo sredstvo proti izpa-danju las, priljubljen in krhki las. Daje življensko sposobnost onemoglim korenin-am las in odgaja mahovino las v močne-lase. Uporaba je enostavna ter se že po prvih poskusih pokaže, kako je potreb-na. Zdravniške preizkušnje in priporočila. ¼ litra Gamma stane 65 Din, ¼ litra 85 Din. Dobiva se v vsaki lekarni in dro-geriji. Če tam ne dobite, obrnite se na edino generalno zastopstvo za SHS: Dro-gerijo Nada, Kolar, Gabrijl, Subotica, telef. 637, ali na drogerijo Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

bi tudi bilo, da bi se monter nastanil kje bližje Jesenic, saj večina interesentov niti ne ve, komu je poverjena ta služba, da bi se v nujnih primerih obračala na njega.

— Ustanovni občni zbor Motokluba na Jesenicah se je vršil 14. t. m. zvečer v go-stilni pri Vilmanu na Savi. Otvoril in vodi-l je zbor g. Andrej Čufar ml. Udeležili so se ga vsi motociklisti in avtomobilisti z Jesenjo in okolice. Pri volitvah so bili izvoljeni za predsednika Andrej Čufar ml., za podpredsednika Mirko Baraga, za tajni-ka Ludovik Ravnik, za blagajnika Jos. Si-bal, za odbornike pa: Fr. Vilman, Ciril Gašperin, Pavel Robič in Karel Očepek.

Iz Zagorja

— Javna zahvala. Stavkajoči steklarji in steklobruci so zahvaljujejo vsem za-gorskim trgovcem in obrtnikom, ki so da-rali vsoto 1844 Din in vrečo moke stav-kajočemu delavstvu.

— Novo društvo. Pri nas se je ustanov-ilo tamburaško društvo »Lira«. Svoje prvi nastop ima danes popoldne pri g. Hoč-varju.

— Izleti SPD. Ponovno opozarjamo čla-ne SPD in vse prijatelje narave, da bo v nedeljo 20. t. m. izlet na Čemšenjsko pla-nino s istim sporedom kakor zadnjič. Iz-let na Triglav bo v dnevi 7., 8. in 9. sep-tembra. Kdor se želi udeležiti izleta, naj se javi pri tukajšnjem pododboru SPD.

— Zamenjal slabe čevlje za nove. Upo-kojeni 40letni samski rudar Matevž, ki je svoječasno bil že na opazovalnem oddelku za umobolne, se potika lačen in slabo opravljen brez dela okrog. Tako je prišel te dni k opekarni g. Müllerja in opazil v hlapčevem stanovanju nove čevlje. Matevž je parkrat pogledal okrog sebe in svoje raztrgane čevlje ter urno smuknil s hla-pčevim stanovanjem. V sobi je svoje čevlje se-zul, in si obul nove ter s seboj vzel še škatico globina in žepni robc. Okradeni hlapec ni bil, ko je prišel domov, posebno očaran nad zamenjavo. K sreči je spoznal, čigavi so odloženi strgani čevlji, in je za-vedo naznanil orožnikom. Ti so kmalu do-bili Matevža, ki je z »nabiksanimi« čevlji promeniral po Zagorju. Matevž ni prav nič tajil in je že zraven povedal, da so mu čevlji silno ugajali. Matevž je šel z oro-žniki zopet k opekarni in je moral v stano-vanju zopet sežeti zapeljive nove čevlje. Zgodbo o čevljih pa bo Matevž moral pred sodiščem še enkrat ponoviti.

Iz Trbovelj

— Zapiranje trgovin ob nedeljah in praznikih. (Dopis iz trgovskih krogov.) Naredba o zapiranju trgovin ob nedeljah in praznikih je napravila tu-di po naši dolini mnogo nepotrebnega razburje-nja. Velika večina tukajšnjih trgovcev se je iz-javila za nedeljski počitek in se s popolnoma razumljivega stališča. Tudi trgovci in trgovsko ozemlje so ljudje in ne mašine, in kot ljudje so ravno tako potrebni enkrat v tednu počitka, ka-kor so ga potrebni delavci, uradniki itd. Kdor misli drugače, gotovo nima niti najmanjšega so-čutnega čuta. Kupujejo občinstvo se bo na to navadilo prav kmalu, kakor se je navadilo v mestih, kjer si preskrbi vse potrebščine že med tednom. Tudi okoličani se bodo privadili temu, ker zahajajo med tednom večkrat po drugih opravkih v trg in si bodo lahko ob teh prilikah oskrbeli vse potrebo. S to uredbo je pokazala naša država, da hoče vsaj približno slediti dru-gim naprednim državam, kjer je nedeljski počitek obvezen za vse stanovne. Uredba bi bila po-polnejša, ako bi ne delala nobenih zlomov glede števila prebivalstva. Ta nepopolnost se kaže po-sebno pri nas. V bližini kolodvorov dela potok mejo med našo in zagorsko občino. Trgovine, ki stole na desnem bregu potoka in spadajo pod zagorsko občino, so ob nedeljah odprte; one na levem bregu, pa morajo biti zaprte. V tem po-gledu bi se morala uredba izpopolniti. Odpor proti nedeljskemu počitku od strani malega dela trgovcev je rodil samo eno, kar gotovo ni do-bro: zabli je klj med trgovce-šefe in njihovo uslužbenstvo. To zadnje, videč nevarnost za svoj nedeljski počitek, se je organiziralo, da brani po uredbi pridobljene pravice. S tem je zavladalo med obema strankama neko nezam-pole, ki trgovskemu stanu gotovo ne bo v korist.

Prepir na koru med mašo

Dops iz Dobrove pri Ljubljani

Dobrova mirna in poštena — tako so ocenili stari možaki našo občino. Toda dan-es Dobrova ni več taka, vsaj ne mirna. Odkar je zavladal pri nas župnik g. Pe-ter Hauptman, se je naša lepa vas spreme-nila v pravo gnezdo medsebojnih bojov. G. župnik zahteva od ljudi brezpozorno pokorščino, drugače gorje jim. Pod njim se kar čez noč menjavajo organizisti, cerk-ovniki, cerkveni pevci, ključarji in celo kaplani. Ako kdo g. župniku ni všeč, mo-ra proč. Tako imamo na pr. tekom enega leta že tretjega organizista.

Kako grde so razmere pri nas, je naj-boljši dokaz to, da so se preteklo nedeljo stari in novi cerkveni pevci spoprijeli kar na koru med službo božjo in se medseboj-no obisipali s psalmi. Da je bila stvar še lepša, je prihitel na kor tudi g. župan, ki je pozabil na svojo dostojanstvo in na svet-ost prostora in časa, ter napodil odraslega mladeniča s smrkovcem. Kakor se govori, je g. župnik sedaj stare pevce ovadil radi motenja vere. Organizista in župana seveda ni naznanil.

Prav po nepotrebnem so v razprtije vmešala tudi tukajšnji šolski upravitelj, ki je hotel pregovoriti nekega mladeniča, prejšnjega pevca, da bi podpisal neko od upravitelja sestavljeno izjavo. Za ugled šole bi bilo bolje, ako bi g. upravitelj ta-kih stvari ne delal.

Da je igral pri vseh teh zadevah veliko vlogo novi cerkvenik in župnikov pobočnik Peter si je lahko misliti. Po službi božji se je na tak način lotil g. kaplana, da te-mu ni preostalo naposled drugega, kakor da se je otrese cerkvenika s pošteno kranski zaupništvu. To pa je bil seveda ogenj v stehi. Kaplan je bil zatožen na vse strani in ravno te dni smo zvedeli, da je prestavljen od nas nekam dol na Ko-čevsko. G. kaplan Matkovič se ni vtikal v politiko in je bil zato v fari splošno pri-ljubljen. To se je zlasti pokazalo na po-slovnem večeru, katerega so se udeležili župljani vseh strank v tako velikem šte-vilu, da je bila društvena dvorana skoro pretesna. Vsi obžalujejo njegov odhod in mu žele mnogo sreče in uspeha na novem službenem mestu.

Popisali smo vam te stvari, da boste ve-deli vi in vaši bralci, kakšna je danes naša Dobrova. Vsi želimo, da bi bila zopet mirna, kakor je bila nekdanj, in da bi so-dišče z nami ne imelo toliko opravka, ka-kor ga ima zdaj, ko teče radi teh prepri-rov menda kar pol tučata tožb. Naj se briga g. župnik za oznanjevanje verskih resnic,

za red v cerkvi in okoli nje, naj seje med farane mir in ljubezen, pa bomo imeli tu di njega vsi radi in vsi bomo zadovoljni. Farani.

Pred sodniki

Mejnik je premaknil

»Kdor mejnike premika, ni pošten člo-vek, zaprite ga.« je hitel govoriti pred kazenskim senatom kmet Jože izpod Gri-ntovca in trdil, da mu je sosed Peter pre-maknil mejnik, in sicer za kos travnika, vreden 5000 Din.

»Jaz sem travnik podedoval po snu, ki je padel v vojni.« je pojasnjeval stari Pe-ter in omenil, da sta on in hči Mielka ne-kaj travnika prodala sosedu, a dotičnega sveta, kjer je premaknil mejnik, nista pro-dala in je mislil, da je svet še vedno nji-hov.

Kmet Peter je bil oporočen. Sodišče je navedlo v sodbi, da mož ni imel sleparskega namena, saj s tem, da je premaknil mej-nik, tudi ni napravil nikake regimne ško-de, ker je prodaja tega sveta in natančna razdelba pač že zaznamovana pri geometru, oziroma v zemljiški knjigi, in se ne more trditi, da je Peter hotel koga namenoma spraviti v zmeto.

Stari Peter se je zadovoljno popraskal po svoji plešasti glavi, Jože je pa nekaj zago-del, zamahnil z roko, kakor bi hotel odpo-diti sitno muho, in odšel.

Tine Dolgoprstnik

Tine Dolgoprstnik mu pravijo, ker ni pred njim nobena stvar varna, saj je bil zaradi tatvine že kaznovan. Fant je doma nekje za Savo in je posestnikov sin. Ker rad slika okoli, je zvedel tudi, kje ima kmet Nace spravljene svoje kluže, in skle-nil ga je enkrat obiskati. Junija letos je oprezal na Naceta in ko je slednji odšel s svojo ženo na polje, se je pokazal Tine in skrilavica in šel iskal Nacetove kluže za drvarnico. Ti kluži so odhiteni hišna vrata, pa tudi vrata še so odhiteni Tiščak, saj bo sedel 6 tednov. Tine je prišel v sobo, kjer je ukral 280 Din. Ključ je bil privezan na vrvišč s ključem od drvarnice in kle-ti. Tine je odprl tudi klet in odpeljal Na-cetovo kolo; ponoči se je pa menda svojega dejanja skesal in pripeljal je kolo nazaj. Nacetova žena Ivanka je dobila jutraj ko-lo na dvorišču.

Tine je dejal predsedniku kazenskega so-nata, da si je kolo samo izposodil, denarja pa on ni vzel, saj niti v hišo ni prišel ter ni nikoli poskušal odkleniti vrtnih vrat. »Če ste šli v klet in odpeljali kolo, ste pač tudi morali biti v hiši, kjer ste imeli lepo priložnost, ko ste imeli enkrat kluče v rokah, saj sta bila oba kluža skupaj,« je zavrnil tatila predsednik in mu prebral ob-sodbo.

Kranjska kri ne fali

Gladko je tekla beseda tisto junijsko nedeljo trem vinskih bratcem. Kako tudi ne, saj so pridno mazali svoja grla s prist-nim ljutomercanom, ki ga je nosil na mi-zo oštr Luka tam v Ponovi vasi. »Kranj-ska kri ne fali, mi smo mi,« se je postav-ljal bahaški Jaka in razlagal tovarišema svoja junštva v italijanske fronte.

»Tak junak, pa — figa,« se je opilil še precej vinjeni Tomaž in dejal Jaki, da sme vse tiste Italijane, kar jih je Jaka postre-lil, v skladi solate.

S Tomažem je potegnil tudi Janez in skregali so se. Jaka je bil še najbolj tre-zen pa tudi njegova zvesta boljša polovica je sedela poleg njega za mizo. Ker se je možaku zadelo, da sta njegova tovariša postala precej molčljiva, je kar zaduhal, da se v njunih središ kuhla nekaj, kar smrdi po pristnih kranjskih klobasah, po takih namreč, ki jih človek stakne med preto-pom. Zato je Jaka svojo ženo poslal do-mov, kmalu za njo je odšel tudi Jaka, ki jo je urno rezal proti domu. Ker je videl, da jo fanta ubirata za njim, jima je hotel zmešati streno in je skočil k sosednji hiši ter se potuhnil v kot stranišča, kjer je mir-no občepel.

»Kje je hudič! Tu smo brez prič, nalo-mim mu kosti.« je rentalil Tomaž in se norčeval iz Jake in njegovega junštva. Tomaž in Janez sta potem jela Jaka iska-ti, zagledala sta ga in ga povabila na ce-sto. Ker Jaka ni prišel, mu je poslal To-maž gorjanski poljub v obliki kosa opeke, ki je nemilo zadelo Jakovo lice.

»Kranjska kri ne fali, mi smo mi,« se je tedaj skorajzila Jaka in se poglmal med svoja nasprotnika. Zgrabili so se in se jeli mikast

Iz življenja in sveta

Kadar ima ognjenik vročino

Kako je opustošil vulkan Rokatinda Nizozemsko Indijo. — Vezuv, ki je uničil Herkulanum in Pompeje, postaja zopet aktivnejši.

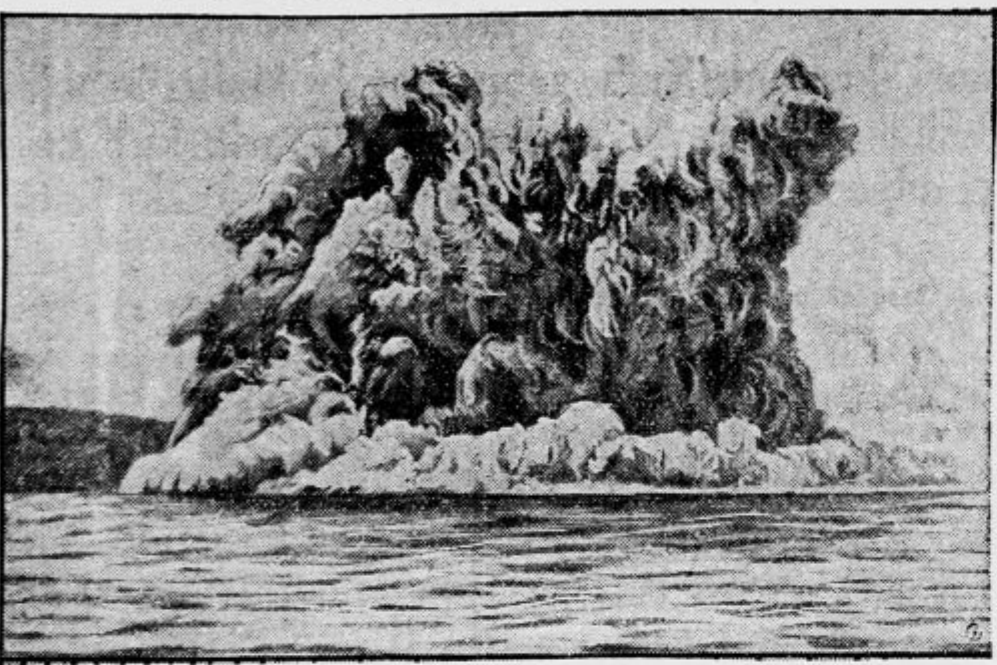
Danes teden smo na tem mestu poročali o strašnem izbruhu ognjenika Rokatinda na Sundskih otokih, južno od Celebesa. Vulkan je uničil cvetočo pokrajino in potres, ki je spremljal erupcijo, je povzročil, da se je pogreznila polovica otoka Floresa pod vodo. Trideset naselbin je bilo pokončanih in

divno vidi iz Napolija. Najlepša je ponoči, pod južnim nebom, ko se vije rdečkasti sij proti zvezdam, ki žarijo v bledejši barvi.

Vezuv pa ima ne le svoje obiskovalce, ampak tudi svojega, lahko bi rekli — zdravnika. In sicer v osebi učenjaka prof. Malladre, ki vodi observato-

plet v hudo bitko v zadevah, ki se tičejo moderne ženske vzgoje in morala. Pravkar objavljajo avstrijski katoliški listi dolgo odprto pismo izpod njegovega peresa, ki je za današnje prosvetljene čase polno prav originalnih naziranj o ženski čednosti. Med drugim pravi na primer to, da ne bi smela nobena kultura telesa prezreti katoliškega nauka o podedovanem grehu in o hudobnih poželenjih v človeški duši. Čutna sla preži v vsakem človeku. Škof se srdi posebno na kult golote, ki pomeni povratek v grško in rimsko poganstvo. Ženske ne bi smele telovaditi skupno z moškimi, zlasti pa ne javno, ker draži to moško »poltenost«, ne glede na to, da se razkazovanje telesnih zmognosti z ženskim značajem sploh ne sklada. Še bolj nego za telovadbo veljajo ti pomisleki za kopanje in plavanje, kjer bi morala biti oba spola najstrožje ločena.

Sploh bi se moral ves sport ukloniti katoliškemu naziranju o pravosti in značaju. O gojenju družabnosti s plesom, zlasti z modernističnim plesom ni po tem naziranju sploh nobenega govora. O sodobni ženski modi pa je naravnost greh govoriti. To modo imenuje njegova vzvišenost »vlačugarsko modo«. (Si lahko posebno zapomni »Slovenec«, ki priporoča svojim čitateljem vzorce te mode!). Na koncu razsaja linški višji duhovni pastir proti »umazani literaturi«, pod čemer si predstavlja vse, kar ima v pisani besedi drugačne nazore nego on. Samo kako to, da se ne zdijo ti ljudje samim sebi dolgočasni!?



Izbruh ognjenika v Sundskem prelivu

v splošni zmešnjavi sta požrla zemlja in morje 1200 ljudi. Še mnogo več jih je bilo težko in lahko ranjenih.

Ob tej priliki moramo zabeležiti, da se je delovanje Vezuva nad Napolijem v zadnjem času zopet povečalo. Ta ognjenik ima sploh navado, da pospeši svoje delovanje vedno v poletnem času, ko prihaja v južno Italijo mnogo tujcev. Tako postane vulkan za ogledovanje privlačen, kar je posebno všeč italijanskim hotelirjem, ki delajo na ta račun dobre kupčije. V poletnih mesecih srečaš na Vezuvu tako malo Italijanov, da jedva čuješ italijansko. Zato pa slišiš okrog vulkanovega žrela vse mogoče jezike sveta — največ angleščine in francoščine, pa tudi mnogo nemščine in japonščine.

Vezuv izžareva ob času bruhanja prijetno rdečkasto luč, ki se posebno

rij na ognjeniku že polnih 18 let. Ta mož živi na Vezuvu poleti in pozimi in opravlja svojo službo: tako rekoč meri ognjeniku temperaturo...

Kakor pozna zdravnik svojega pacienta, pozna prof. Malladra Vezuv. Vsak dan se pogrezne v ognjenikovo žrelo in opazuje dime in lavo ter objavlja na posebnih bulletinih ljudem, kakšen je položaj in do katere točke se smejo približati vulkanu. Vezuv se navadno vznemiri samo po dvakrat na leto; v ostalem času »počiva«, dasi nikoli ne miruje popolnoma. Iz njegovega žrela neprestano leti kamenje in se vijejo proti nebu stebri dima. Okolica Vezuva pa je znana še po nečem drugem: po slovitem vinu »Solze Jezusove« (Lacrimae Christi), ki raste na vznožju ognjenika ter ima radi posebnega ustroja zemlje poseben okus, ki se ne da ponarediti.

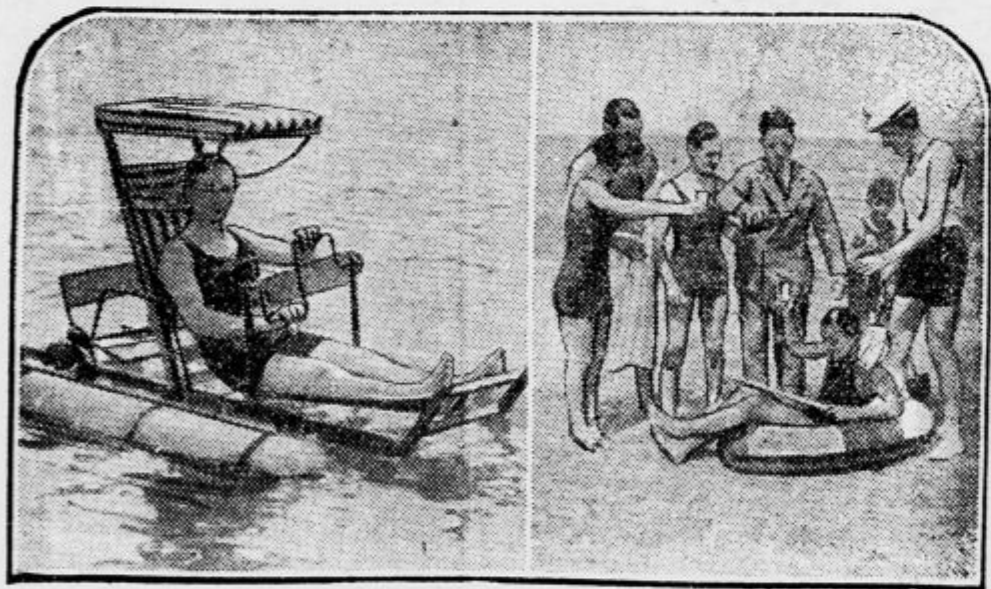
Pridiga o ženskih krepostih in čednostih

Ženska moderna vzgoja in morala. — Kultura telesa in podedovani greh. — Katoličani se vračajo k poganstvu...

V dvorani rimskega konzistorija so prebrali dekret, ki proglašča častito Frassinatijsko, ustanovitveno reda sv. Doroteje, za svetnico. Ob tej priliki je imel papež govor, v katerem je poveljeval njene čednosti, ki naj bi si jih zlasti moderne ženske vzele za vzgled. Te čednosti so predvsem tiste kategorije, ki spadajo pod sramežljivost in čistost. Papež je zelo žalosten, da jih ženske opuščajo in sicer ne samo svetovnjaške dame, temveč tudi one, ki trdi-

jo, da so katoliške. Nato je govoril papež še o emancipaciji žensk, ki da ji cerkev ni nasprotna, samo da bi ženske tudi v tem oziru sledile vzoru svetnice.

Škof dr. Gföllner v Linzu je znan kot hud priganjač klerikalizma in je neprestano zapleten v kakšne polemike s svojimi nasprotniki. V kratkem pojde na višji poziv v Rim, kjer nič preveč radi ne gledajo njegovega prebojevitnega nastopanja. Dr. Gföllner je baš sedaj za-



Iz življenja v velikih kopališčih

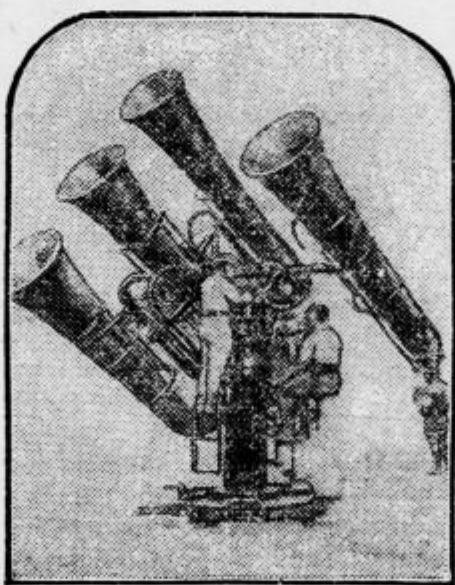
Na vremenski preroki pravijo, da je letošnje vročine že konec in kopalne sezone že skoraj konec. To bo veljalo v hudem slučaju poč samo za naše kraje, kajti dragod, v vremensko srenejših deželah, na morskih obalah, je kupalna sezona v polnem razmahu. Evo dvh slik iz sezonskega življenja nekoga francoskega kopališča! Na levi: kopalec si odpočiva po plavalni uri na tem bi-

stroumno sesavljenem stolu, ki ga obenem varuje pred pekočimi žarki in mu omogoča brodarenje ob obali. Na desni: Skupina veselih kopališčnikov krsti z dobrim francoskim vinom pnevmatski splav, ki se ga poslužujejo kaj radi nevedeči plavalci. — Spodnja slika predstavlja zelo priljubljeno zabavo kopaliških gostov: ples v kopaliških oblekah ob hrupu jazzbandovske kapela.



Bobby, inteligentni šimpanz

V Zenevi gostuje ta čas velikanski cirkus bratov Knie, gotovo največje podjetje te vrste, se potrebuje samo za prevoz svojih rekvizitov in menažerije 70 železniških voz. Največja znamenitost cirkusa pa je črtilni šimpanz Bobby, o katerem pravijo, da ima več soli v glavi in več spretnosti v rokah nego na tisoče predstavnikov iz vrste »Homo sapiens«. Nedosežen ekvilibrist, žongler, klesar, plesalec, kadilec, pivec, gentleman itd., itd. — to je Bobby. Manjka mu samo dar govora, pa bi bil perfekten človek. Na sliki ga vidimo v spremstvu njegovega menadžerja gosp. Klinga, ko se odpravljata na obiske v uredništva ženevskih listov.



Kakšno nenavadno godalo je to?

Mislite, da je baterija ogromnih saksofonov v modernem jazzbandu? Zmotili ste se! To ni nič drugega nego signalni aparat, kakršne rabijo v modernih armadah, da jim s svojim občutljivim mikrofonom zaznamo ropotanje bližajočih se sovražnih letal, še preden jih more kdo zaslediti. Naravnost aparat služi obenem za naravnavanje obrambnih topov in žarometov. Takšne aparate so rabili pri zadnjih zračnih manevrih nad Londonom — pa se niso nič kaj obnesli.

Knjižnica črne magije

V Londonu imajo ekskluzivističen klub »Čarobni krog«, ki poseduje med drugim knjižnico s 1500 zvezki. To so knjige iz vseh stoletij, ki se bavijo samo z magijo. V knjižnici je tudi omara, v kateri je shranjeno najraznovrstnejše čarobno orodje, kakor magične palice, klobuki, rute itd. Približen pojem o vsebini gori navedenih knjig nam daje naslov knjige iz začetka 18. stoletja: »Celotna umetnost čaranja ali popolni hokuspokus, ki omogoči tudi največjemu nerodnemu priučiti se velike umetnosti brez učitelja in mojstra, skupaj z navodilom o uporabljanju

orodja, ki je za to potrebno, k čemer prihaja še cela obilica novih čudnih iznajdb, o kakršnih niso prej nikoli pisali, a so mnogi po njih hrepenele.« Naslov sam na sebi je že cel roman. Avtor predlaga v knjigi najbolj avtoritativne eksperimente — ne sicer za to, da bi ljudje odkrili kamen modrosti, ampak za to, da bi se »poteznili«. Bolj prebrisani so lahko njegove nauke uporabljali seveda za praznitev tujih žepov. Prilike je bilo v tistih časih dovolj, kajti kar se nam zdi danes samo komičen hokuspokus, so

jemali tedanji ljudje za sveto in nadnaravno resnico. Avtor — ki so ga v ostalem pozneje baje zadavili strahovi — podaja n. pr. recept, »kako narediš, da bo vlekla mačka človeka skozi vodo«, ali pa »kako lahko poješ pred vseni ljudmi in z velikim apetitom velik puding iz cinka, ne da bi te potem le cel trebuh«. Forej, ako interesanti anagija. Druga knjiga iz istega časa obravnava zlodjevo zgodovino in opisuje njegovo nastopanje, levanje in obleke od časa Adama in Eve dalje, ko se je pojavil kot kača.



»Strasbourg« v ledovju arktičnega morja

na potu proti Grenlandiji. Na desni komandant francoske križarke, ki je v tem letu prebrodila že 30.000 morskih milj in jo menijo dati nekaj v popravilo, preden bi se odpravila na pot proti Franc - Joževovi deželi, če bi ostala sedanja njena ekspedicija okoli Grenlandije in otoka Jana Mayena brez uspeha. Da krovu »Strasbourg« sta sedaj tudi dva hidroplana, ki bosta sodelovala pri raziskovalnem delu rešilnih ekspedicij.

Proslava končane avto-vožnje 8000 km preko Saharske puščave

Pred nekoliko dnevi so praznovali v restavrantu Gilet, Porte Maillot, v Parizu končano avto - vožnjo preko Saharske puščave in nazaj. Ob tej priliki so priredili zastopniki General-Motorsove družbe v Franciji in Belgiji slovesen banket na čast gospodu in gospej Raymond Boschmans.

Prašen in blaten Chevrolet, voz, v katerem sta potovala zakonca Boschmans preko puščave, je bil razstavljen pri vходу v lokal, kjer si ga je ogledala nebrojna radovedna množica. Gre za običajni serijski voz, opremljen samo s pojačenimi pnevmatikami brez verig.

Potovanje z avtom preko Sahare in nazaj se je vršilo glasom Boschmansovega poročila brez vsakih neprilik in nezdov. Boschmansova sta prvotno nastopila potovanje z namenom prepotovati centralno Afriko s Chevroletovim tovornim vozom do Belgijskega Konga, morala pa sta opustiti to namero zaradi obolenosti g. Boschmansa. Le-ta pa ima namen obnoviti ta poskus koncem tega leta.

Po Boschmansovi izjavi bo brezdomno podana v par letih možnost prepotovanja Saharske puščave slično vožnji po običajnih cestah Evrope. Povprečna hitrost tekom tega potovanja je bila 40 km na uro. Poraba bencina je bila samo neznatno večja od

one pri običajnih vožnjah z isto hitrostjo po slabih cestah.

Boschmansova sta odpotovala ne, posredno po banketu v Belgijo, kjer bo njima na čast prirejena slavnost od strani domačega občinstva.



Stražna »hišica« svoje vrste

Ob vходу v sovjetska vojaška taborišča stojijo stražnice te vrste, kakor jo vidimo na sliki. Namesto strehe ogromna vojaška kapa. Vsaka stražnica je opremljena s telefonom.

Smrtonosno stiskanje rok onstran luže

Muke ameriških prezidentov. — Plodovi demokracije. — Prezident Harding in več njegovih predhodnikov je umrlo od stiskanja rok

Kakšno smrtonosno stiskanje rok! poreče ta ali oni. To je čisto navadna izmišljotina! — In vendar ni tako, dragi prijatelj in ljuba prijateljica! Stiskanje rok med prijatelji in znanci res da ni smrtonosno, pač pa postane časih neprijetno in mučno. Zlasti, če se moraš posloviti od mnogih in moraš vsakemu posebej stisniti roko. Pa vendar se pri nas še ni slišalo, da bi ljudje umirali od te navade.

Pri nas ne, ampak v Ameriki. In tudi tam ne v navadni družbi. Ljudje, ki včasih umro od stiskanja rok, vrše najvišjo funkcijo v Zedinjenih državah. Prezidenti, poglavarji države. Ameriška ustava je namreč tako demokratična, da ne zabranjuje nobenemu državljanu obiska pri državnem poglavarju. Ameriški prezident mora sprejeti vsakogar, ki se prijavi k njemu v avdienco, in mora seveda tudi vsakemu obiskovalcu stisniti roko.

Zdravnik sedanjega prezidenta je Coolidge resno svetoval, ko je nastopil svoje mesto, naj ljudi nikar ne razvaja s stiskanjem rok. Njegovemu predniku, prezidentu Hardingu se je namreč baš radi tega slabo godilo. »Shake hands«, kakor pravijo rokovanja Američani, mu je docela pokvaril roko. Razstrojilo mu je živčne centre, izzvalo nevtrglačna obolenja in iz tega se je razvila možganska malokrvnost, ki ni baš v mali meri pripomogla k njegovi smrti.

Največji revež je prezident Amerike na dan novega leta, ko se gnete pred Belo hišo v Washingtonu na desetstisoče ljudstva. Vsi ti tisoči prihajajo predsedniku voščiti srečno novo

leto! Mase defilirajo. Vsak hoče stisniti prezidentu roko in tudi prezident mu jo mora stisniti, da ni zamere. Pravijo, da ne mine nikdar novo leto, ne da bi predsednik zbolel, kar je čisto umljivo, če pomislimo, da se je moral rokovati s tisoč in tisoč ljudmi, ki so mu stresali roko, ker so videli v tem neko počastitev sebe. In zato nosi ameriški predsednik nekaj dni, včasih pa tudi več tednov po novem letu roko v obvezi preko rame. Mučijo ga nevrogične bolečine, kakršnih ne pozna ne ročni, ne duševni delavec, ki mu je prišel »stiskati roko«.

Roosevelt je bil ljubeznivosti stiskanja rok tako sit, da si je baš radl tega želel konca svoje presidentske karijere. Velel je postaviti pred Belo hišo velik orkester, ki je sviral živahne koračnice, da so čestitkarji brže defilirali pred njim. In obiskovalci, ki so jih podžigale poskočne melodije, so res hitreje minevali in prihranili Rooseveltu vsaj malo neprijetnosti.

Pa tudi če vzamemo, da ni stiskanje rok vedno smrtonosno, je vsekakor zelo razdražljivo in zoperno. V Ameriki pa se ne da odpraviti. Vsak državljani ima tam pravico stisniti prezidentu roko in te pravice se lahko posluži celo večkrat na leto. Za predsednika, ki ne sme te »ljubeznivosti« odreči nikomur, je položaj kaj mučen. Kajti ne le, da je stiskanje rok desetstisočim ljudem nehygienično, ono je tudi zdravju škodljivo. Pretrese ti živčni sestav in če zbolíš, te ne bo nihče ozdravel s tem, da ti nežno stisne roko.

Fantastični doživljali s kačami

Kako se je ovil modras spečemo okrog vratu in ga ni pičil. — 15 metrov dolga kosmata kača s pasjim gobcem, ki se ne da ustreliti

Nemec Bernhard Schröder-Wiborg je eden izmed neštetihi, ki jih beda ali želja po nenavadnih doživljajih napoti v široki svet onkraj velike luže. Prebil je mnogo let v deželi bodočnosti, ki jo spoznavajo čim dalje bolj tudi ljudje našega jezika iz lastne izkušnje, zlasti oni, ki jih trgajo nevdružne razmere pod fašističnim jarmom z rodnih tal, v deželi Argentini; preživel je vse ure obupa, trdega dela in upanja, ki jih more preživeti kakršenkoli izseljenec, s trdim delom se je boril do boljše eksistence, nato se je vrnil v domovino. Te dni je izdal v Berlinu knjigo, v kateri opisuje svoje vseh mogočih avantur polno življenje. Bil je delavec na plantažah, letalec, lovec, živinorejec in v neštetihi drugih poslih.

Štirinajst dni se je potikal po Buenos Airesu brez dela, ko ga je zvalil upravitelj velikanskega kompleksa zemlje v notranjosti dežele, da se mu je udinjal kot poljedelski delavec. V takšnih slučajih premamijo ljudje, ki so sami začeli iz malega in končali v boljšem položaju, človeka v stiski kaj radi z velikimi obljubami, da jim sledi. Večina obljub se potem po navadi nikoli ne izpolni. Tudi Schröder-Wiborg ve o tem mnogo povedati iz lastne izkušnje. Zemlja, na katero je prišel, je bila še čisto neobdelana, pustinja in goščava, s sekiro, lopato in ognjem jo je bilo treba spremeniti v kulturna tla. Od vseh povodov se prežale na človeka nevarnosti in mu stregle za življenjem, divji rodovi, zverine, komarji, mrlica in — kače. Te so bile morda največja nevarnost, ker niso nikoli vedel, kje se te bodo lotile. Bilo jih je toliko, da se je vsako minuto kaj kaj zganilo. Tedaj si moral hitro udariti z najbližjim orodjem, da si rešil pred njihovim strupenim ugrizom svoje življenje in življenje svojih tovarišev. Posebno nevarne so bile ponoči, ko so se priplazile do spečega človeka.

Neke noči se je Schröder vzbudil in je opazil ob svitu mesečine dolgega modrasa, ki je stegoval svoj strupeni gobec proti nekemu njegovemu tovarišu, za dlan oddaljen od njegovega obraza. Takoj je pograbil palico in žival ubil. Tovariš se je prestrašeno vzbudil, potem pa je menil hladnokrvno, da se modras spečega človeka ne lotijo. Morda bo res, ker nekoč se je pripetilo Schröderju samemu, da se mu je strupenec v spanju ovil okoli vratu. Te živali iščejo venomer toplote. Tudi ta avantura je potekla brez hujše nesreče, a od tistega dne je nosil Schröder vedno nekaj čebule s seboj, ker je bil slišal, da čebulni duh kače odganja.

Takšnih slučajev doživljal lahko vse polno, tudi drugod, ne samo v Argentini. Edini svoje vrste pa je slučaj, ki ga je pripovedoval neki kuhar Schröderju: »Pred leti, ko sem bil na neki estanciji (farmi) v Boliviji, mi je padlo v oči, da ne daje neka krava nič mleka, čeprav se je bila kratko prej otelila. Nekega dne je izginila in so jo našli šele po tednu dni. Zaprli so jo v ograjen prostor. Zvečer nas je prebudilo njeno mukanje. Pohiteli smo ven in smo opazili 15 m dolgo, čudno kosmato kačo s pasjim gobcem in dolgiimi uhlji. Ko se je vila preko ograje, je krava hipoma utihnila. Zdelo se je, kakor da je bila ona pozvala zmijo, ker je ostala čisto mirna ko se je približala njenemu vimenu in pričela sesati. Čez čas, ko se je kača napila mleka, se je hotela odplaziti. Dvignila je glavo nad ograjo, tedaj je počil strel iz naše srede. Slišali smo, da je zavnelo kakor ob železo in pošast se je plazila mirno naprej. Bili smo kakor otrdili; čeprav smo imeli vsak svojo puško v roki, se ni drznili nihče streljati. Drugega dne pa je krava spet izginila. Bržkone je bila sledila kači, ker je nismo našli navzlic vsemu iskanju po pragozdu.»

Starinska ropotarnica na moderni dražbi

Koliko so vredni predmeti, ki jih je obsenčila zgodovina. — Napoleonov klobuk, častna svetinja preživelega kraljestva in meč iz 16. stoletja

Kadar poteka starinar na vrata, ga sprejme gospodinja z omalovažujočo gesto. Nameče mu v koš stare šare za nekaj dinarjev in hvali Boga, da ji odnese reči, ki niso »kaj prida«. Mnogo ljudi sploh ne pazi, kaj odide ob takih prilikah od hiše: tu ne mislimo na stare steklenice, ki so gospodinjstvu v oviro, na stare čurje, iz katerih predelujejo tvornice papir in slično. Mnogo važnejše je tisto, kar se površno pregleda ali sploh ne vzame v pretes. Med takimi rečmi so čestokrat predmeti starinske vrednosti. V Ljubljani, ki je malo mesto, se najbrže tudi to poredkoma pripeti: ampak v svetovnih mestih Parizu, Londonu, Berlinu in drugod, izgine v starinarjev koš pogostoma predmet, kateremu v hiši ne vedo vrednosti in cene. Starinar si nabrano kramo doma dobro ogleda, loči dobro od slabega, porabno od nerabnega in kar se mu vidi važno in vredno, ohrani.

Takšen starinar je pred desetletji pobral nekega Napoleonov klobuk, ki so ga pred kratkim prodali na javni dražbi za celih 100 tisoč Din. Klobuk so našli l. 1814. v neki cesarjevi garderobi in se ni zanj izprva nihče zmenil. Nič zato, da je bil klobuk pomanjkljiv in ni imel niti kokarde. Starinar ga je pobral, nesel domov in ga izročil svojim potomcem kot svetinjo; in potomci, pomneči verno besede očeta in deda, so ga prodali za imenovano vsoto. Patrijotičen Parizan, ki mu je drago vse, kar je bilo z Napoleonom v osebni stiku, je rad plačal zanj velik denar in je s ponosom postavil klobuk v zbirko svojih redkosti. In kaj je prav za prav dalo klobuku visoko ceno? Glorijola, mavrica Bonapartove slave! Tako postanejo vsakdanji in

navidez brezpomembni predmeti dragoceni, če pridejo v stik z mogočeno osebnostjo.

Nu, Napoleonov klobuk je že lahko nekaj vrednega, poreče marsikdo, druga stara šara pa ni vredna počenega grošal. Le počasi! V taistem Parizu, ki je plačal 100 tisoč Din našega denarja za Napoleonov klobuk, so prodali na javni dražbi tudi častno svetinjo kraljevine Westfalije za nekoliko skromnejšo ceno 65.000 Din. Svetinja je čisto preprost izdelek in ima samo zgodovinsko vrednost. Tudi zgodovina se torej drago plačuje kadar pride na boben!

Strast starinoslovcev in imovitih zbirateljev, ki diše po aristokraciji, so dandanes tudi stare vojaške opreme in orožje. Pri teh predmetih igra veliko vlogo izvor redkosti, pa tudi snov, iz katere je narejena. Pri mečih so n. pr. najdragocenejši deli ročaji. Mnogokrat pričajo o trudopolnem filigranskem delu. Izdelovalci so jih v prejšnjih dobah krasili z dragocenimi kamni. Danes se tako blago ne izdeluje več, zato pa se kupuje za drag denar. Najdragocenejši orožje prihaja iz Japonske in največjo vrednost ima jo rezila.

V Bruslju so nedavno prodajali in prodali angleški meč iz 16. stoletja. Kupec je plačal zanj 16 tisoč Din. Čela viteška oprema iz davnih časov pa je bila naprodaj za 80 tisoč Din. Visoko ceno je dosegel na dražbi v Londonu benečanski meč iz l. 1460. Zanj je plačal kupec nad 30 tisoč Din. Na isti dražbi pa so po naravnost neverjetni visoki ceni prodali zaščitni oklep za konjsko glavo in so izkupili zanj 150 tisoč Din.

Marsikdo se vprašuje, kakšen pomen

ima jo za kupca take starine. Za splošno takih predmeti navadno nimajo pomena, a kdor ima vsega dovolj in še mnogo povrh, si jih lahko privoščiti ter se z njimi ponaša, ker jih drugi nimajo.

Jajčji ekstrakt proti sladkorni bolezni

Japonski bijokemik Šikinami je napravil odkritje, ki utegne imeti največji pomen za pobijanje sladkorne bolezni. Posrečilo se mu je po dolgem poskušanju, da je pridobil iz rumenjaka poseben snov, ki zmanjša že v najmanjših količinah množino sladkorja v krvi. Ta ekstrakt deluje desetkrat dalje nego hormon trebušne slinavke inzulina in tudi dosti lažje. Kar je pa tudi važno, je to, da ga lahko jemlješ skozi usta, ne samo z injekcijami kakor inzulini, in sicer vpliva isto, tolikšna količina injiciranega ali zaužitega ekstrakta. Kemično je zelo stabilen in prenese brez škode temperature do 110 stopinj. Šikinami je pridelal tudi iz ribjih jajc podobnega ekstrakta. Če njegovo odkritje še nima velikega praktičnega pomena, je to samo zaradi tega, ker nove snovi ni mogoče pridelovati v velikih množinah. A znano je, da se bo gotovo kmalu posrečilo najti tehnično metodo za pridobivanje na debelo. V ostalem so že drugi učnjaki pred Šikinamijem ugotovili, da mora biti v jajcih neka snov, ki deluje podobno kakor inzulini.

Zakaj se je Tunney odpovedal boksarski karijeri?

Pred kratkim je bilo to vprašanje, ki so ga skušali v svetovnem tisku zamenjati. Zdjaj prihaja v javnost vest, ki daje odgovor: Slovit boksarski prvak, ki ga niso zmogle najtrše pesti nič manj slovitih boksarskih prvakov, je padel premagan od drobni ročice 21letne lepotice, gdč. Josephine Lauderjeve. Listi naznanjajo njuno zaroko in z velikim začudenjem, ker o kakšnih ljubezenskih zapletih svetovnega mojstra niso vedeli do danes ničesar niti njegovi najbližji prijatelji. Z Lauderjevo se je seznanil Tunney pred nekaj meseci v New Yorku, kjer je bila gojenka nekega dekleškega kolegija. V zvezi z to sentimentalno zadevo je menda tudi Tunneyev potovanje v Evropo, kamor je odpotoval danes. A zaročenka mu sledi 22. t. m. v spremstvu svoje matere.

Hidroplan v viharju

Ljudje menijo, da mora biti vsakega letala konec, če ga zaloti vihar. Pa to je zelo relativno. Potniški hidroavion, ki vzdržuje zračni promet med Stettinom in Hamburgom, je te dni dokazal, da je močnejše zgrajen nego ladje. Na poti ga je zajela silovit vihar, tako da se je spustil v morje pri Bolkenhagenu, 200 m od obale. V luki so videli, v kakšni nevarnosti je, a noben brod mu ni mogel na pomoč. Dva moža posadke na letalu sta skočila v vodo in priplavala z največjo muko na breg. Motorji na letalu pa so delovali z vso silo, da ni aparat odneslo na visoko morje. Noč in naliiv sta ga zakrila ljudem v pristanišču. Šele o polnoči se je mogel neki motorni čoln odtrgati od obale in je rajbi tri ure, da je rešil iz-



Dama: »O gospod kapitan! Ali me boste zvelikli gor?«
Kapitan: »Malenkost! Saj sem bil prej lovec kitov!«

mučeno posadko in deveterico potnikov. Ker je bil aparat le neznatno poškodovan, je tekom dopoldneva nadaljeval svojo pot.

Najstarejši živi organizem

Na pokopališču mesta Santa Maria del Tuel v Južni Ameriki stoji cipresa, ki so ji prisodili 5000—6000 let starosti. Ta častiti nestor vsega rastlinskega in živalskega življenja bi lahko pripovedoval čudovite stvari o starodavnih časih ameriškega kontinenta. Ko je okoli l. 3000 pr. Kr. pogledal iz tal v sonce,

je vladal v Egiptu faraon Menes. Ko so Keopsovi valjiti in delovodje priganjali stotisoče sužnjev z bičem k zidanju velike piramide, je bilo drevo še mladenič. Steko je le 200 let. Ko so Zidje odpotovali pod Mojzesovim vodstvom v Obljubljeno deželo, je šlo komaj 1500. Ko so ga zadnjič premerili, je imelo 1,20 nad talmi 40 m v obsegu. Ogromno drevo je odkril Aleksander von Humboldt, ki je dal na deblo pribiti spominsko tablo. To tablo je pa skorja sčasoma popolnoma prerasla — dokaz, da je prastari korenjak še prepoln življenjskega soka.

Borba ruskih kmetov proti sovjetskemu režimu

Umori komunističnih zaupnikov in funkcionarjev po deželi. — Naraščanje pasivnosti v trgovinski bilanci zaradi odpora kmečkega prebivalstva. — Težka situacija za sovjete.

Zadnje čase se po svetovnem časopisju zopet množe glasovi, da je navidezen mir v Rusiji samo znak nevihte, ki ima priti prej ali slej nad komunistično gospodarstvo. Mesta in industrijski kraji, ki jih novi režim favorizira na stroške ogromne množine kmečkega prebivalstva, sicer ne kažejo izrazitega odpora, ker so preveč izpostavljena oboroženi sili države, zato pa so se kmetje v zadnjih letih politično orien-

bil ubit tajnik izvršilnega komiteta Gladkov v oršanskem okraju pa so kmetje zapalili novo naselbino poljedelcev — židov, ki jih je vlada naselila na posestvih, odvzetih premožnejšim kmetom.

Ob enem poročajo listi pod stalno rubriko o primerih upora, razbojniških napadov in celo o bojih z belo gardo. Iz »Bednote« izvedemo, da je v Voronežu tolpa razbojnikov napadla komunističnega blaginjalca mestnega sovjeta in mu ugrabila 600.000 rubljev. »Molot« (Kladivo) poroča iz Jelska, da se je tamošnjim varnostnim oblastem končno posrečilo ujeti večjo družbo, ki je sistematično napadala stražnice in ubijala vojake. »Sovjetska Sibir« pa javlja, da sta bila na postaji Pograničnjaja ustreljena znana belogardista Rudkevič in Sokolovski, vjeta ob priliki napada čete Saveljeva na sovjetski vlak. Glasom »Proletarske Pravde« je bilo v Umanu obsojeno na smrt 11 članov vstajškega oddelka, ki je izvršil celo vrsto napadov na sovjetske ustanove. V Odesi so zaprli glasom poročila istega lista mizararskega delavca Nikolaja Gagarina, ker je na delavskem shodu pozival zborovalce »na obračun z židovsko vlado«.

Ta kratka zbirka dogodkov, posnetih iz dveh, treh listov enega samega tedna, zadostno osvetljuje delstvo, da sovjetski ustroj slumljivo škriplje in da nikakor ne more dobiti korenin med kmetstkim ljudstvom, ki tvori ogromno večino prebivalstva Sovjetske Unije. Odpor kmetov, ki se javlja v zgoraj opisanih dogodkih in ki je nedavno izbruhnil v resne vstaje nemire v Povolžju, na Ukrajini in na Kavkazu, je primoral sovjete, da so znatno omilili predpise za nakup pridelkov letošnje žetve.

Znano je, da je v lanskim kampanji reviranja žita in drugih poljskih pridelkov sovjetska vlada doživela občuten poraz. Posrečilo se ji je nakupiti le toliko žita, da je preskrbelo prehrano mest in industrijskih krajev, za izvoz, ki ga je komisar za tuzemsko trgovino Mikojan na zadnjem kongresu sovjetskega kmetstva, na prvi pogled za ravnotežje sovjetskega gospodarstva, pa so prišle v poštev razmeroma le neznatne količine. Radi tega je pasivnost sovjetske trgovinske bilance dosegla naravnost katastrofalno stopnjo.

Nemčija, ki je po rapalski pogodbi otvorila sovjetskom večji kredit, je temeljito razočarana v svojih iluzijah. Trgovina z Rusijo je popolnoma zastala, ker so se posli dali zaključiti le z otvoritvijo velikih dolgoročnih kreditov. Do sedaj so se sovjeti z dolžili pri nemških dobaviteljih za preko 500 milijonov zlatih mark (nad 6 milijard dinarjev). Te vsote Nemčija nikakor ni pripravljena prekratičiti, dasi sovjeti neprestanomolekuljejo za nadaljne kredite in to tembolj, ker Rusija tudi drugim državam dolguje enak znesek. Še hujši udarec je doživela Nemčija s svojimi koncesijami, kjer so investirani tudi težki milijoni zlatih mark. Koncesije propadajo druga za drugo in z njimi ogromne kapitalne investicije.

Rusija bi te gospodarske težave izraje premagala, ako bi lahko razpolagala z neizmernimi bogastvi zemlje, toda ne more premagati tihga, življenjski živec izpodlejočega pasivnega odpora kmečkega ljudstva, ki najde kljub vsem vladnim ukrepom dovolj potov in načinov, da ne odda svojih pridelkov, ki tvorijo temeljno postavko sovjetskega proračuna. Nezaupanje do sovjetskega gospodarstva, ki ga kmetje spoznavajo kot zlo izkoriščanje poljedelskih slojev v korist industrializacije se je zaledlo globoko v narod in zdi se, da tudi najnovjši omiljeni ukrepi ne bodo rodili tistih uspehov, ki jih pričakuje vlada. Vsi poznavalci razmer so edini v sodbi, da se to stanje ne bo dalo zboljšati v doglednem času in da sovjetski ustroj preživi nevarno krizo.

B. Suškov:

Načelo ekonomije

Načelo ekonomije je za marsikoga koristno, za marsikoga pa škodljivo. Znani so primeri, v katerih je to načelo povzročilo samomor. Evo primera:

Bilo je v času lakote. Po poklicu sem mojster — v cerkvenem področju namreč, slikal sem podobe svetnikov — torej bil sem slikar. Ko je prišla lakota, ni bilo več časa za vprodabljanje mučnikov. Pa tudi prostora ni bilo več za to. Celo popi so pričeli trpeti na pomanjkanju.

Tedaj se je rodila v meni ideja:

— Odpelji se vendar na deželo, Sem juškin! Tam boš slikal bogate kmete. V štirih vasah so me odbili, v peti pa je eden vgriznil: Kulak, kakor je zapisano v knjigi, bivši trgovec, strašno bogat človek.

— Dobro, je rekel, naslikaj vse po vrsti! Vsi naj visijo po stenah. Pri meni mora biti gosposko.

Pričela sva se pogajati. Prosil sem za pud moke in trideset jajc za vsako sliko. Odgovoril je:

— Slikaj za hrano, da se najde do sitega in konec!

— Državljan, to je odiranje, sem mu

rekel. Vi ne cenite umetnosti. Ali ne veste, da je dobil slavni Rafael deset pudov moke za eno sliko?

— Jaz se poživljam na tvojeja Rafaela. On je Rafael, jaz pa Ogurzo. Ne, potem pa ne. Poberi svoje orodje in izgini!

Tako sem pričel slikati tega pasjega človeka. Bilo je peklenko vroče. Na vasi je steklo šest psov zaradi vročine. Rekel sem mu, naj se obleče v kožuh in se pokrije s kučmo. Nato sem ga posadil pred dur, kjer je solnce najbolj pripekalo.

— Naslikaj me rajši v rdeči srajci. — Ne, v kožuhu je človek solidnejši in bogatejši. Vsa velika gospoda se da slikati v kožuhih. Ivan Grozni ima na neki sliki celo kosmate rokavice.

Sedel je v vročini in pot mu je tekla s čela v curkih. Poiskal sem si prostorček v senci in ga opazoval. Debeluh je sopal:

— No, slikar, zakaj pa ne slikaš? — Proučujem vašo fiziognomijo. Vaša fiziognomija je impozantna. Kakor vojvoda.

Pogladil si je brado in vzbočil prsi. — Mitrij Titič, premikati pa se ne smete!

— Zakaj ne? Ugriznila me je bolha.

— Tudi govoriti se ne sme. In mež-

ti morate kakor mrtev. Ena, dve, tri — sedaj pričnem.

Nenadno je sedla na njegov nos muha. Prišel je skiliti, grbančiti nos in jaz sem videl, kako je v duši psal muho. Najrajši bi jo pojedel živo. Toda ni šlo.

— Prosim, ne vznemirjajte se zaradi muhe. Nekaj časa bo lazila po vas, potem pa bo odletela. Drugače pokvarite sliko in jaz bom moral delati novo.

Videl sem, kako je stisnil ustnice in pihnil skozi levi kot na muho. Toda muha je bila nežne narave, ki ne prenese vetra. Splezala mu je na desno oko. Kmet je pomežiknil in pafl je udaril po njej. Muha je izdihnila na licu mesta.

— Tako, sem rekel, sedaj je slika pokvarjena. Pričniva znova.

— Gospod slikar, ali ne bi mogla presteči v senco? Strašno vroče je in oči bolijo od prevelike svetlobe.

— Ne, ne! Napravite se popolnoma mrtvega.

Po treh urah sem napovedal odmor. Kmet je drvel k ribniku. Spotoma je vrgel od sebe kučmo in kožuh. Brez sramu pred ženskami, se je slekel do gola in skočil v vodo.

Ko se je ohladil — smo šli na obed. Jedel sem in si mislil: Naučil te bom

načela ekonomije tako, da se ti bo zavrtelo v glavi.

— Koliko pa bi stalo, ako me naslikaš brez kožuha? je vprašal.

— Dva puda. Za manj ne. Pričeti moram znova.

— Preje pa si zahteval samo en pud.

— Pod dva puda ne grem. S kučmo stane samo en pud. Ako niste zadovoljni potem — na svidenje! Jaz sem eden najslavnejših slikarjev. Slikam sem vse velike kneze, dva škofa, Griška Rasputina...

— Hočem imeti sliko in te ne izpustim. Ako pobegneš, te ujame na konju, ker si slaven mož. Slikaj me torej brez kučme.

Po obedu je izpil kmet osem kozarcev čaja, se oblekel v kožuh, se prekrižal in rekel:

— Torej začniva.

Vročina je bila še hujša. Kmet se je blizal stolu, kakor da bi šel pod vislice. Dovolil sem mu govoriti za ceno desetih jajc. Govoril je neprestano. Po njem se je pretakal pot: bil je v kožuhu in zelo debel.

— Izparil se bom... škornji se bodo razležili!

— Nič za to! Vztrajajte! Veliki knezi in škofje se morajo tudi potiti. Po eni uri je zakraval v nosu. Po

dveh urah je postal nenadno bled in je vzdihnil:

— Kozarček mošta...

Zgrudil se je.

Izgotovil sem samo glavo. Drugi dan je bil kmet zopet zdrav in mi je rekel:

— Koliko bi stalo brez kožuha?

— Drago. Pet pudov.

Pripognil se je in mi hotel prisoliti zausnico, končno pa je le šel k ženi, šepetal z njo, se vrnil in rekel:

— Torej slikaj!

Zahteval sem svoje plačilo vnaprej, posadil debeluha v senco, z rdečo srajco, z uro in medaljo — ter sem pričel pridno slikati. Med slikanjem sem rekel:

— Slikal sem nekega velikega kneza v spodnjih hlačah, toda za to sem dobil mnogo.

Slo je vse dobro. Preživel sem dva meseca pri Kulaku, zaslužil moko in denar.

Pri mojem odhodu je Kulak vstal in rekel:

— Ti si vendarle prekanjenec!

— Ne bodite tako lakomni, saj ste bogat človek, sem odgovoril.

Do na pa sem videl, da mi je prokleti lakomnež na ljubo načelo ekonomije natresel v moko — peska.

Kraljestvo mode

Jesenski kostumi



Došlo je trajalo, preden se je sodobna dama zopet sprijaznila z idejo kostuma, ki je bil svojčas že splošno v rabi in ni manjkal v nobeni pravi garderobi. Zadnji dve leti so se lotili modni umetniki zopet ideje kostuma in so ga skušali za vsako ceno uveljaviti potom modnih salonov. Zaman. Odpor je bil tako velikanski, da so morali počakati, da je praktičnemu kompletu nekoliko odzvonilo in tedaj je prišel čas za uresničenje njihove oživilne misli.

Danes je že povsem jasno, da je kostumu zagotovljeno sigurno mesto v nastajajoči novi modi. Kratke jopice, ki so se nosile lani poleti, lahko smatramo za predhodnice novega kostuma, ki pač ne bo zadel več nikjer na odpor.

Posebno srečna je bila zamisel, da se začne uvajati kostum z letošnjo jesensko modo. Kostumu torej velja vsa pozornost so doberne modne dame, modni umetniki pa so poskrbeli, da ne bodo modeli za kostum enolični in vsakdanji. Poleg spornih tipov so izgotovili celo serijo načrtov za promenade modele, za popoldansko in večerno rabo.

Bistveno je pri kostumu, da se ravna njegova barva vedno po smotru uporabe.

Za sportne kostume bomo volili angleške črtaste blagove, za promenade kostume pa mehke, enobarvne tkanine in bomo dali prednost zelenim, rjavim, modrim in tudi rdečkastim odtenkom.

Nekaj svojevrsnega na novih kostumih bo kožušina, s katero bomo obrobili jopice in ki bo v nekem oziru celo nadomeščala jesenske kožuhe. Držati se nam bo vselej pravila, da mora barva kožušine v osnovnem tonu popolnoma harmonizirati z obleko.

Pod kostumom se nosi bluz ali eleganten pleteni jumper. Tudi za ta primer velja pravilo, da mora ta del obleke biti v stilu, v izvedbi in barvi na moč silčen celi obleki. K večernim kostumom se bodo zelo dobro podali zgornji deli iz čipke, iz brokata ali iz kakšnega podobnega učinkovitega materiala.

Prva skica naše današnje slike prikazuje primer kostuma za popoldne in zvečer. Na modelu je uporabljeno za kostum nežno in bleščeče blago za damsko obleko ali pa baršun, ki bo dozvedno igral v jesenski modi že veliko vlogo. Črna barva bo zopet prišla do popolne veljave. Poleg nje se bodo najčeste uporabljale: sivozelena, globoko rjava in modra barva, ki vleče nekoliko na črno. Kakor vidimo na modelu, je jopica obrobjena na ovratniku, na rokavih in sploh ob spodnjem robu. Pod jopico nosimo čipkasti zgornji del ali bluzo iz brokata, katero krasi dekoracija iz nole-

vega perja. Taka bluza napravi iz obleke izvrsten kos garderobe in je pripravna za družbo, za obisk gledališča in koncerta.

Na zadnji skici naše slike vidimo tipičen promenadni kostum v črni, sivi, rjav, peščen, zelen ali katerekoli drugi barvi. Kroj tega kostuma je raven. Njegova posebnost je pas čez boke in kožušina, s katero obrobimo ovratnik, reverje in manšete.

Na predzadnji skici vidimo sportni kostum z gubo na sredi in s pasom iz usnja katerekoli divje živali. Kožušina, s katero obrobimo ovratnik in rokave, naj bo štrapačna.

K vsem tem kostumom, bodisi da so namenjeni dnevnim, popoldanskim ali večernim uporabi, se nosijo majhni klobuki brez širokih krajev.



Žepna ura

Je prav za prav že davno izgubila pravico do tega naziva, ker se zadnja leta ne nosi več v žepu, ampak na roki. V novejšem času je postalo uzuelno, da nosimo uro na traku iz istega materiala, iz kakršnega je damska ročna torbica.

„Moč osebnega vpliva“

Popolen, veliki korespondenčni tečaj za vzgojo volje, sile sugestij, hipnotiziranje, telepatijo, osebnostizem itd. Neprecenljivo koristi za vsakogar! Najmodernejši orig. ameriške metode, prvič v sloven. knjigi! Slajni uspehi — nebroj priznanj! — Krasno knjigo z mnogimi praktičnimi navodili pošlje takoj za Din 28 (denar vnaprej ali povzest).

»VEDA IN ZNANOST«
Celje, Razlagova 8.

NOGAVICE kupite

v Tovarniški zalogi nogavic in pletenin Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 14 nasproti hotela Union. 176-a



Štola iz kožušine

stoji zopet v ospredju dnevne mode in pomenja v toliko novost, v kolikor je ženski svet zadnja leta nosil le male kožušvinaste okraske. Tudi letos bo prevladovala moda lisice in za štolo bomo sešli dva kožuha, ki bosta v celoti zelo efektna. Te štole bodo zelo moderne. Nosile se bodo na promenadi in v salonu.

Zdravstvo

Zdravniška posvetovalnica

G. B. J. v Lr. D. p. S. L. Vzroka brez strokov. preiskave ni moči ugotoviti. Zakasnitev lahko izvira iz različnih vzrokov, navadno je posledica okvarjene kalijeve presnove. Pripomočkov, ki bi naravnost vplivali na predor, ni; lotiti se je vedno temelja. Tega pa ugotovi lahko samo oseba zdravniška preiskava.

G. S. J. v S. 1.) O tem sedesku smo v eni zadnjih števil obširno razpravljali. — Kakor v vsaki tekočini, tako je tudi v seči, pri gotovi toploti raztopljiva samo gotova količina npr. soli ali drugih raztopljivih snovi, kot sečne kisline itd. Kadar kaka tekočina kake snovi ne topi več, pravimo, da je nasičena. To velja seveda za vsako temperaturo posebej. V gorki vodi se da apr. raztopiti več kuhinjske soli, kot v mrzli. Če je bila npr. do 50° C razgreta voda nasičena s kuhinjsko soljo, je nekaj izpade, če to nasičeno raztopino ohladim na + 3° C. Isto je s sečjo. Po leti, ko izgubiš že potom mnogo vode, je umetno, da je seč nasičena ali skoro nasičena z urati, t. j. raznimi sečnimi solmi in raztopki. Ta seč, ki ni končno nič drugega kot več ali manj zgoščena raztopina, ima pri izločevanju temperaturo telesne toplote. Ko se tekočina ohladi, mora izpasti vse iz nje, kar je odveč za temperaturo ob času razhladitve. To je potem tisti sedesek, ki je dobro topljiv v vrelji večji množini vode. — Sedesek je seveda brez pomena. — 2. Vaš bolnik je neraven, raznim afektivnim preokretom naklonjen človek, ki si radi svoje preteklosti dela nepotrebnosti očitke in sedaj trpi duševno, kar ima potem opisane posledice. Naj si okrepji živčevje, naj ne stika s svojimi mislimi po svoje mladosti, naj gleda naprej in ne nazaj, in vse bo dobro. Nepretrgani sprehodi, telesne vaje, kopeli v zraku in vodi in vsakovečerne frotaze pred spanjem, za spravilo hitro kvišku in ga pridobijo zopet za življenje. — G. D. V. v D. Četrte ure pred britjem si natrišite lica in vrat s kremo (n. pr. boraksa 2 gr. lanolina, cinkovega mazila, glicerinovnega mazila, ceme celeste — vsakega po 20 gr.); potem se namažite s kakim milom, dobrim milom, ga spenite, se obrijte in večkrat s toplo vodo umite po britju. Brivno polje si potem namažite s pol procentnim salicilnim spirantom. Ko se ta posuši, si natrišite zopet rahlo kožo z nasvetovano kremo. Tudi inotil je v to svrhu priporočljiv. — G. M. T. v G. Bržčas sta vam bili nekdo roki ozebli. Kupite si pol kile hrastove skorje, od katere si je vzemite perleže in jo kuhajte v pol litra vode. Vkuhajte to na četrt litra, katerega pridajte v lavor tople vode, v kateri si kopljete vsak drugi dan roki kakih 5 minut. Ko ste si jih otirli, si jih namažite z Bernatzikovo 10% formolovo mažo po predpisu vsak drugi dan. — G. V. T. v Sk. Bolezen o kateri se informirate, je od neke vrste komarjev povzročena v medicinskem svetu z imenom febris papataci poznana nevarna mrzlica. Slovensko bi se reklo boleznj papadacica, ker je »papadac«, čeprav zveni albanško-laško, slovanska beseda. Tiste komarje nazivlje namreč ljudstvo »papadac« iz česar sta napravila nemško uho in nemška usta potem sedaj v literaturo prešlo ime v laški transkripciji »papataci«. — G. T. T. v S. Otvajalna sred-



„Izbrala sem“

pravi razumna Mica. Med vsemi snubci fistega, ki mi je prinesel RADION. On misli na to, da sebi in meni olajša življenje, kot to dela RADION pri perilu. Z RADIONOM ni več mučnega pranja in mencanja, ker pere sam.



Varuje perilo!

stava naj bi se uporabljala samo v sili če vse drugo odreče. Če jih že uporabljate, potem po možnosti samo mimogrede, ne redno. Poskusite z masažo in elektrizacijo trebuha, kar bi vam jako priporočali. Tudi primerna tolovadba, pregibanja, veslanje, tekanje, plavanje, ježa, itd. po svoje k masazi trebušne muskulature in lenega črvevesa. Dietično: na teče 1 — 2 časi mrzle vode, kisló mleko kot eventualen zajutrk. Par orehov in lešnikov na dan, ki mehačno odvajajo aluznice. Nadalje mnogo sočivja, sadja, sadnih sokov, citrone. — G. D. K. v B. p. K. D. Obžalujemo, da ne moremo vstreti vaši želji in priročiti vašega pisma v katerem proslavljate »specialista« dr. Zeilleisa in njegove »ozdravitve«. Za nas stoji, da čudežnih ozdravljenj ni, in še to, da Zeilleisovo medicinsko »znanje« ne presega medicinske znanosti. Če na eni strani dvomimo, da ste se glede svoje bolezni obrnili na res prvovrstne strokovnjake, priznamo, pa na drugi strani, da se je cela vrsta ozdravljenj izvršila mimo in preko zdravnikov, seveda v najmanj 99% primerov pod vplivom sugestije odnosno avtosugestije. Za presojo takih primerov z znanstvenega stališča so seveda tudi vse drugi momenti merodajni, kot je pa oni, s katerim gleda ozdravljenec na svoje ozdravljenje. Tudi mi nikakor ne podcenjujemo silo sugestije, in jo uvažujemo, samo zavedamo se, kako stoji stvari v resnici. — G. A. S. v Zg. K. Tega brez točne strokovne preiskave — najboljša izvedena ob času napada, — ni moči povedati. Možno je, da so samo prekomerne izločene kisline, ki povzročajo bolečine v želodcu, lahko so pa tudi vzrok težke živčne obolenja. Izročite se strokovnjaku; najboljša bo pa še če se odločite, in za nekaj časa stopite v bolnico. — G. F. K. v B. v Š. Dokler vam ni moči dospeti do zdravnika, živite po možnosti vegetarično (brez zažim: poper, paprika itd.) ni mleka. Pijte kako slatino. Jemljite en-

dan 3 krat po 1 polgramsko pastilo acetramina ali urotropina skozi več tednov. Potem k strokovnjaku! — Ad 1. Gotovo bi vas sprejela tukajšnja bolnica, vsaj za dobo 6 tednov. Ad 2. Dolgotrajnost lečilne dube določi lahko samo zdravstveno stanje. Pri- lično je računati na kakih 4—6 tednov. — Ad 3. Diagnoza se sicer na zunaj lahko za- senči; v uradnih dokumentih pa seveda ne. Ti so pa končno namenjeni samo strokov- njakom. Ad 3. Ad 4. Zdravljenje ni brez- plačno; dnevna znaša 30. Din. Za držav- ne uslužbenke za enkrat veljajo še stare clajbave. — G. J. R. v C. Brez pomena! Uporabljajte par dni 3% borov vazelin.



»Videl sem vašo ženo včeraj na cesti, pa me ni spoznala.«
»Da, o tem mi je že pravila.«

Ksenija Prunkova:

Tička je zapuščena

Tička je zapuščena. Živa duša na tem širnem svetu se ne zmeni zanjo. Mama bere, babica bere, oče bere. Mama in babica sta zatopljeni v knjigo, očka v časopis, kar je še huje kot knji- ga. Tički je dolgčas; smuka se okoli mize, pritisne se k mami, položi nasek na knjigo.

»Tička, igraj se malo sama, tako le- pa je knjiga, še malo, pa bom prebrala in potem ti bom povedala lepo, lepo povest,« prosi mama.

»In dolgo!« hoče Tička in godrnja okoli mize, do babice prigodnja. Ba- bica ne vidi nič, ne sliši nič, naočniki so ji zlezli prav na konec nosu, babica gleda čeznje v knjigo in premika ust- nice, kot vedno, kadar je povest naj- bolj napeta. Tička jo gleda in godrnja. Pa zagodrnja še babica, strogo pogle- da Tičko preko naočnikov, potem si jih šele popravi:

»Otroci gredo to uro spat.«
Tička jo popiha naprej, prav tih, nič več ne godrnja. Le ne še v poste- ljo. Babica zopet bere, hvala Bogu, mamica je pa na srečo ni čula. Tička stopica naprej. Stoji pred očkom. Kak-

šen strah je zdajle očka: velik kos razgrnjenega papirja, posejanega s čr- nimi kvčkami, izpod papirja gledata dve nogi v črni hlačah, ki se zibljeta in treseta (očka jih vedno ziblje, ka- dar bere časopis); iznad papirja pa se vali dim, kakor iz tunela, ko je šel vlak skozenj. Tička pristopica do nog, po- tiplje očkovo koleno, malo postoka, kr- čevito se ga oprime, še malo postoka, počene se in zajaše koleno. Zmagoslav- no sedi v naročju, na drugi strani ogromnega razgrnjenega papirja in vi- di nad seboj kosmato očkovo brado, nad brado se vali dim, še malo više so očkove oči, košate obrvi, potem čelo z navpično gubico nad nosom... in že vse skupaj izgine.

»Ne bodi sitna, Tička!« — In Tička stoji na tleh, sama ne ve, kako je pri- šla tja, stoji zopet pred velikim razgr- njenim časopisom, spodaj dve nogi, zgoraj dim, kakor iz tunela. Tički je hudo, zapuščena je že ves večer, nihče ne mara zanjo. Jokala bi, pa se ji ne more. Le nasek se zafrka malo bolj in uskva lezejo naprej kakor da hočejo priti vsaj tako daleč kot nasek, in za- stejo v pravo lepo šobico.

Tička pa stopica k omari. Tam so knjige. Več jih je kakor babičnih de- vet in trideset mašnih bukvic in so

vmes rumene in rdeče in višnjeve. Tička vzame najlepšo; tisto, ki jo ona vedno bere, pomarančno rdečo, po- risano s tenkimi zlatimi vijugami. Gre k mizi, skobaca se na stol in bere kakor veliki ljudje: položi knjigo predse, s platnicami navzgor (kdo bo gledal pu- sti papir, ki je poln dolgočasnih kvč- ki in zasleduje z važnimi očmi tenke zlate vijuge in vijugice na rdečih platnicah. Kako so lepe te zlate vijuge... In uste- ca lezejo nazaj pod nasek, šobica izgi- njaja, nasek ni več tako hudo zafrknjen.

Mami se čudno zdi ta tišina... Sko- ro neprijetna je. Pa poškili k Tički: Tička bere zlate vijuge na rdečih pla- tnicah in čuti mamin pogled: nasek se spet zafrkne, šobica naraste. Tička za- verovano bere in važno bere dalje, premika ustnice kakor babica.

Pa se mama začudi, kako je mogla pustiti Tičko tako samo, zapuščeno, sebi prepuščeno in milo se ji stori. Zgrabi Tičko in jo posadi predse na mizo. Tička je potolažena in srečna, ma- ma še bolj. In se gresta »polkence«.

»Trk, trk, trk!«
»Kdo pa je?«
»Jaz sem, sosed, dobro jutro!«
»Ah, vi ste, dobro jutro, dobro ju- tro!« — in se polkna odpro.
»Ste dobro spali?«

»Hvala, sosed, bo že; kako pa kaj vi in vaša družina?«

»Bi že bilo sosed, pa je taka straš- na draginja: šopek peteršilja — dva krajcarja, premislite, dva krajcarja! Težki časi dandanes! Joj! kako sem se zaklepetala. Na trg se mi mudi!«

»Nu, pa adijo, sosed!«

»Adijo,« — in polkna se zapro. Polkna so namreč mamine roke, ki pokrivaajo lice, odpro se, kot da so na tečajih in pokažejo mamin smejoči se obraz. Tička je sosed, ki trka z za- krivljenim prstkom na polkna.

»Zdaj bom pa jaz polkna, pa bodi ti sosed,« prosi Tička in si zakrije s prstki lice. A noska ni moči zakriti, kuka med prstki na dan. In mama: »Trk, trk, trk,« ravno na nasek, da se zasmejeta Tička in mama in še očka; babica pa godrnja, da ni moči v miru brati pri tej hiši.

Tička se kmalu naveliča »polkenc«, »Daj, povej zdaj pravljico, pa mora biti dolga, dolga.«

In mama začne. Tička pa se zastrni v mamo, gleda usta, ki pripovedujejo, pogled roma na brado: tam je sredi brade jamica, majhna, smešna jamica; od jamice ro- ma pogled k uhanom, od tam pa skoči k očem in tam obstane, in se Tička

čudoma čudi: v maminih očeh sedi Tička — kakor v čarobnem zrcalcu. Prav prava Tička, le da je zelo majhna in drobna.

Tička to brž pove mami: In mama se zagleda v Tičkine oči, pa pove, da so tudi Tičkine oči zrcalca in da v njih sedi mama, prav tako majhna in drob- na. Nad tem čudom pozabita obe na povest, gledata si v sinjemodra zrcalca in se smejeta. Smejeta se tudi sliki v Tičkinih in maminih očeh...



Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Naši Sokoli na amsterdamski olimpijadi

Iz razgovora z načelnikom JSS dr. Viktorjem Murnikom

Iz Ljubljane smo odpotovali dobro razpoloženi, v trdnem prepričanju, da bomo častno zastopali barve naše države. Naša železniška uprava nam je dala prav udobne kopeje I. razreda direktno do Monakova. Skozi Nemčijo smo potovali enako udobno. Dobili smo lep vagon, v katerem so bratje tekmovalci lahko spali, seveda pa še daleko ne tako udobno, kakor druge tekmovalne vrste, ki so imele na razpolago ves mogoči komfort.

V Amsterdam smo prispeli 3. avgusta ob 18. Na kolodvoru sta nas pričakovala naš hči, predsednik olimpijskega odbora za Jugoslavijo, ki sta nam šla z vso ljubeznivostjo

izrazili o bratu Štuklju in Primožiču, da takih nimajo niti oni sami in nobena druga tekmovalna vrsta. O Švicarjih moramo povdariti, da so zelo dobri telovadci na orodju, videli pa jih še nismo na mednarodnih tekmah. Pokazali so izredno izvežbanost in videti je bilo, da polagajo vso pozornost na orodno telovadbo. Seveda pa izvedba ni bila prežeta s pravim duhom. Skoraj vse ostale tekmovalne vrste so imele povprečno lažje vaje nego naši in sta v tem pogledu prednjačila po težkosti vaj predvsem brata Štukelj in Primožič, kar so priznali vsi narod. Zato tudi tako lep uspeh med posamezniki. Izmed 88 tekmovalcev držita trdno tretje in četrto mesto. Kar se tiče prvih se-

Vaje Jugoslovenov mi sedaj bolj ugajajo nego prvič, ker sem lažje zasledoval vse sestavine, ki so se menjavale hitro kakor kaleidoskop. Naše proste vaje so dosegle popoln uspeh, kar je dokazalo ogromno navdušenje mnogostevilne publike na stadionu. Vse je burno ploskalo po izvedbi in vrsti je čestital sam predsednik holandske telovadne zveze g. Sommer. Vihar ogorčenja pa je sledil, ko so sodniki prisodili vrsti samo 261 točk od 300 dosegljivih. Zlasti ogorčenje in burne proteste so naslovili na sodnike poleg publike, holandski novinar-

J. Seveda niso ti protesti prav nič vplivali na sodnike. Tekma je bila končana.

Ker nam razmere niso dopuščale, da bi počakali razdelitve nagrad, iste bo za nas sprejel naš konzul g. Merens, smo se v nedeljo 12. avgusta jutraj odpravili na pot v jugoslovensko zemljo. Med potjo smo se ustavili en dan v Kölnu ob Renu, kjer se je nedavno vršil 15. zlet nemških turnirjev. Ogledali smo si stadion, ki ima ogromne dimenzije za vse telovadne in sportne panoge. Poydariti moram, da je zgradila stadion kölnska mestna občina, ki je nabavila vse orodje in ga tudi vzdržuje. Društva plačujejo le majhenkoto najemnine in nekaj odstotkov od svojih prireditev. Iz Kölna smo odšli nato skozi München in Avstrijo v domovino, bratsko sprejeti na Jesenicah, Kranju in končno v naši beli, sokolski Ljubljani.

ko ter je vse izgledalo, da se je hotelo na vsak način ohraniti Švici primat. Glasni so bili protesti občinstva. Češkoslovski Sokoli so protestirali oficijelno, toda jury se ni vdala in ostalo je pri prvotni sodbi. S tem dejanjem je bil ugrabljen našim severnim bratom primat v olimpijski tekmi, saj so ostali za Švico le za 6,37 točke. Pa tudi to bi bili dosegli, ako se ne bi ponesrečila vaja znanega izbornega tekmovalca br. Šupčika, ki je vsled kratkovidnosti zgrešil vajo. Prejšnja pristranska sodba in to zagonetno naključje je povzročilo, da je Sokolstvo izgubilo prvo mesto na olimpijadi. Toda kolo časa se vrti... Kje smo bili pred nekaj leti, in kje smo že danes?

Z brati Čehoslovaki smo bili vedno v najpristranejših odnosih, saj smo si vedno skupno povedali svoje mnenje o celotni tekmi. Radi priznavamo na orodju Švicarjem prvo mesto, v celotni tekmi pa tega ne moremo storiti, ker ga niso zaslužili.

Evo vam poročila o naših borcih v Amsterdamu. Odšli so tja z voljo do zmage, prinesli so nam tretje mesto med vsemi telovadnimi organizacijami na svetu, storili so vse, da pribore svoji domovini spoštovanje, ki ji pritiče v svetu. Sokolstvo je bilo tudi to pot edino, ki je uspešno nastopilo na olimpijskih tleh, saj pa je tudi edino, ki smoteno in nepretrgoma vrši svojo dolžnost napram narodu in domovini. Tiho je sicer naše delovanje razen v seziji nastopov, toda vsi se zavedamo, da moramo storiti vse, da ostane naš narod zdrav in moralno močan. Zdravo! N. S.

Kulturni pregled



Češki pesnik Antonín Sová, ki je te dni umrl v Pragi

„Misao“

Julijski zvezek beogradske „Misla“ je priložen na uvodnem mestu esej hrvatskega literarnega teoretika Antuna Barca „Suton literature“. Pisec razpravlja o vprašanju, ki smo se ga odnani dotaknili tudi mi na tem mestu, ko smo reproducirali izjavo Francoza Valerija. Dr. Barac dobro karakterizira senčne strani današnje književnosti, ki so jo storiše nezanimivo in prazno tako, da se govori o nje zatonu.

Zanimiva je črtica Josipa Kulundžića „Zena na obali Seine“ o petorici mladih intelektualcev, ki govorijo v pariški kavarni o največjih izumih, s katerimi bodo osrečili človeštvo, dočim so sami socialni trojci. Medtem ko grade mesta v oblakih in pod zemljo, se tisoč ljudi v Parizu pulijo za ostanke, ki so jih pustili mesarski psi in revne žene se z otroci mečejo pod avtomobile ali v Seine.

V tej številki je zaključena daljša krepka povest Miodraga St. Stefanovića „Ostojica“.

Nadaljuje se prevod v prozi indijskega eposa „Mahabharata“, ki ga prevaja po izvirniku dr. P. Jetić.

Zelo zanimiva je obširna razprava dr. Časlava M. Nikitovića „Prihod fašizma na krnilo v Italijo“, ki pojasnjuje situacijo v Italiji ob tako zvanem „fašistovski revoluciji“. Razprava je spisana na osnovi najnovejših literature.

Iz češčine je preveden esej K. B. Jiráka „Miselni atelej modernega skladatelja“, ki seznani čitatelja z nekaterimi problemi muzikalne kompozicije.

Pesniški del zastopajo imena: Desanka Maksimović, Frano Alfirević, St. B. Bešević, I. S. Mamuzić, Janko D. Tufegčić, Z. A. Spasić, P. G. Bogdanović.

V književnem pregledu ocenjuje V. Živojinović dramsko noviteto Borivoja Jetića „Carske kohorte“ in daje pozitivno sodbo o nji, dočim B. Jetić v oceni knjige Božidara Kovačevića „Največje sevapo“ odreja piscu umetniški dar za pripovedništvo. T. Gjurkić poroča o spisu Sime Šolagića „Crnogorci“.

V znanstvenem pregledu referira dr. Fr. Ilesić o dveh čeških in eni nemški knjigi o Poljski in Poljakih. — Zanimivo so nadalje spomini ruskega publicista Trockega na Avgusta Strindberga.

V rubriki „Ocene i prikazne“ so recenzije o Spomenici Petru Koči in knjigi Miloša Gjurića „Pred slovenskim vodnicom“, vrhu tega je v tej številki več drobnejših sestavkov o domačih in tujih knjigah. — Skratka: „Misao“ nudi slej ko prej dobro izbrano, aktualnega in na dostojni literarni višini stoječega čtiva.

R. Badjura „Zasavje“

Ze danes zaslužni slovenski turistični pisatelj Rudolf Badjura je izdal novega „Badeckerja“ za naše kraje: Vodnika po Zasavju. Ta naris označuje pokrajino med Ljubljano, Zagrebom, Celjem in Jato; večji del spada pod ljubljansko, manjši pod mariborsko oblast. Pisec nam je podal tudi v tej knjigi najboljšega in najzanesljivejšega vodnika po pokrajini, ki ima mnogo prirodnih lepot in zanimivosti. Metoda je v glavnem ista kot pri dosedanjih vodnikih; za uvod so še podatki o geologiji ter krajev (P. J. Zurga), o favni in flori, o lovu (V. Kapus) in o ribjem lovu (dr. Munda).

Knjiga, ki je lično opremljena, ima tudi srbohrvaški tolmač, kazalo in pregledno karto Slovenije. Seveda so v njej skrbno zbrani podatki o vseh na tem ozemlju ležečih letoviščih in kopališčih, o trbovskih, iz-

Tekmovanje naših Sokolov na olimpijadi v Amsterdamu

(Od našega posebnega poročevalca.)

Za telovadne tekme so bili določeni na amsterdamski Olimpijadi dnevi od 8. do 10. avgusta. Vsled dežja se je tekmovalo prvi dan v borilni hali in sicer v dveh skupinah kar je oviralo pregled. Tekmo so pričeli ob 9 uri štiri vrste in to Holanci, Švicarji, Francozi in Luksemburžani. O Švicarjih se je v raznih listih naglašalo, zlasti nemških, da so izvršno pripravljeni in bodo zagotovo dosegli kot vrsta prvo mesto. Oni so na konju pokazali zelo dobro izvežbanost, niso pa prinesli na tekmo ničesar novega. Tudi Francozi so bili prav dobro pripravljeni in se je takoj videlo, da prihajajo v poštev na prva mesta. Omenjene vrste so vežbale obvezne in poljubne vaje po gotovem vrstnem redu. Po odmoru so nastopili Finci na istem orodju. Predpoldne so že omenjene vrste dokončale konja in kroge in sicer so dosegli Švicarji 442,25 točk, Francozi pa 397,75 točk. Vse ostale vrste so bile daleč zadaj. — Švicarji so pokazali in na krogih zelo eksaktno izvedbo ne pretežkih vaj in so prejeli za poljubno vajo 196,5 točk. Prvi dan se je poskodoval eden najboljših francoskih tekmovalcev vsled padca iz krogov ter je bil nadomeščen.

Popoldanska tekma na istem orodju se je vršila na prostem in so nastopili vsi ostali narodi: Italijani, Angleži, Jugoslovenci, Madžari, Čehoslovaki in Američani. Vreme se je sicer izboljšalo, vendar je vlek močan veter, ki je povzročal občuten mraz, kar je vplivalo na izvedbo vseh vrst, tako da so vsi ponavljali obvezne vaje. Naši so dosegli skupno 1 točko več od Francozov. Poljubna vaja se je našim bolje posrečila. Žal je imel br. Štukelj „smolo“ na koncu poljubne vaje, kar mu je prineslo izgubo najmanj 3 točk in s tem izgubo tretjega šampionata na

je dosegel na drogu zelo veliko točk več kakor naši. Zato so se bili naši kot levi. Na bradli so delali kot »stari« in dosegli v predpisanih in poljubnih vajah več kot Italijani. Prva sta zopet br. Primožič in Štukelj. Pridobili smo si po br. Primožiču drugi šampionat na bradli, tik za Čehom br. Vacho, z razliko 1 točke. Ako bi ne imel pri svoji poljubni vaji, ki jo je tolikokrat delal v Ljubljani brezhibno, proti koncu nekaj »smole«, bi bil prvi na bradli, daleč pred Vacho. S tem bi se približal svetovnemu šampionu Švicarju Miesu, ki ima le 3,75 točke pred našim Tošom. Vsi so se čudili njegovi vaji, škoda je, da ni kar pred koncem odskočil, imel bi polnih 30 točk. Švicarji pa so si pustili pokazati vajo še enkrat, tako jih je zanimala. — Pri tem se vidi, koliko trpi pri takih težkih tekmah živčevje; skoraj več kot mišice. Vedno zmaga duh!

Drugi dan tekme je za nami. Bilanca nam kaže, da smo že na tretjem mestu, Italijani so že za nami za 8,75 točk. Ker je bil naslednji dan določen le za preskoke preko konja in za proste vaje, smo bili trdno uverjeni, da se bo končna razlika znatno povečala v naš prid. Zato smo predelavali še enkrat proste vaje na štadionu ob spremljevanju klavirja. Potem pa smo se zavili v odeje in v zavesti, da bomo dobro odrezali, trdno zaspali.

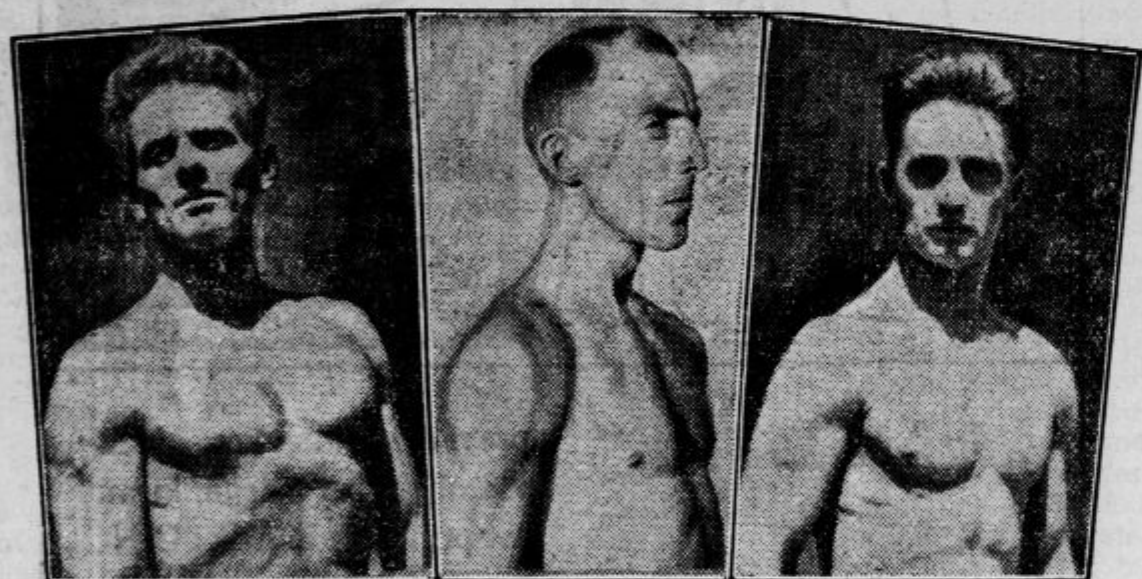
Tretji dan so nastopili Italijani kot prvi. Prihitieli so z znanim hitrim korakom na telovadišče, izvedli nekaj zavojev, premen, tek in izvedli vajo, ki vsebuje vlečene gibe, klone, razne drže, nato stojo na tleh. Nato so odtekli, kakor so prišli. Dosegli so od 300 točk 230,25. Nato slede Angleži, ki dosežejo najnižje število, le 209 točk. In potem...

Fantje se zbira... Edini so, ki nastopajo ob spremljevanju glasovira. Ker so bile naše vaje že deloma poznane kot nekaj posebnega, je hipoma vse utihnilo in stadionu in vsa ostala tekma je zastala. Vse je gledalo in strmelo. Naša osmerica je izvajala dr. Murnikovo sestavo z ognjem in mirnostjo, strumno in elegantno kot celota. Užival je avtor sestave, uživali smo vsi, najbolj pa so se živeli tekmovalci, naši vrli bratje, ker so dobro vedeli, kaj vaje pomenijo... Izvenili so zadnji akordi himne »Bože pravde«, sestop in vrsta odkoraka. Aplavz je bil ogromen, spontan. Čehi nam čestitajo, dr. Murniku pa še posebej. Dosegli smo 261,75 točk, dosedaj največ. Razlika med nami in Italijani je narasla na 31,50 točk. Toda takoj nato odkorakajo naši bratje še k preskokom preko konja. Včerašnji vrstni red med našimi je bil sledeč: Štukelj, Malej, Porenta, Primožič, Antosiewicz, Derganc, Gregorka, Clotti. Današnja tekma pa je prinesla sledečo izpremembo: Štukelj, Primožič, Malej, Antosiewicz, Gregorka, Porenta, Clotti, Derganc. Toda br. Derganc je šel z mirnostjo tekmovali še zadnjo fazo, pritekel je, skočil in — zmagal. Postal je 3. šampion na preskokih, vrsta pa tretja zmagovalka. zmagovalka. Priborila si je kolajno zmage.

V celom dobe vse vrste sledeče kolajne: na orodjih konj, krog, drogu, bradli in preskokih, kot posamezniki v celoti po 3. t. j. 18 kolajni in prve tri vrste po 6, t. j. zopet 18 kolajni. Od teh pa so dobili Švicarji 14, Čehoslovaki 10, Jugoslovenci 10, Finci in Italijani pa po eno. Vsi tekmovalci pa dobe tudi še olimpijske diplome.

Z uspehom naše vrste moramo biti popolnoma zadovoljni in celo ponosni, saj se je vsled naših uspehov dvignila jugoslovenska trobojnica petkrat na jabor zmage v znak priznanja dela. Zadelna je jugoslovenska himna in mnogi poslušalci in gledalci so začudeno vpraševali, odkod so jugoslovenski borci, kje je njihova domovina? — In mi? — Zastopali smo na vročih olimpijskih tleh našo državo in narod, bili smo v službi domovine, ki pa, žal, tako malo upošteva zanj storjeno težko delo. Nekaj francoski tekmovalci je izjavil, da je treniral 10 mesecev in le dva meseca bo zato služil vojake, ker mu je domovina štela vso dobro treniranja kot vojaško službo. In pri nas? Ves svet se nam čudi, ko jim pripovedujemo, da sami plačujemo članarino, vzdržujemo orodje, zidamo domove, vse je za nas samih in naših sredstev. Druge to ni v navadi. Upamo pa, da se bo vse to tudi pri nas sčasoma izboljšalo. Vsi morajo uvideti, da je vsak posameznik, ki se bojuje na mednarodnem poprišču, za ugled države in naroda, obenem dober vojak za domovino.

O končnih številkah bi moral omeniti, da so Čehoslovaki ves čas tesno sledili Švicarjem za petami. Njihove proste vaje so bile tako vzorno izvedene, da so v polni meri zaslužili prvo mesto. S prostimi vajami so briljirali tudi Finci, ki imajo drugo mesto. Pri Švicarjih pa se je zgodilo zopet, da se je njihove ne baš posrečene vaje sodilo pristransko in mnogo previso-



br. Primožič

br. Štukelj

br. Malej

Trofica prvakov J. S. S.

ves čas našega bivanja v Amsterdamu na roko, ter tudi storila vse, karkoli je bilo mogoče ob sredstvih, s katerimi smo razpolagali. Ta pa so bila pri nas zelo majhna. Pa kakor se že pravi: »Za malo denarja malo muzike«. Draginja je v Amsterdamu nezmožna in s tako malenkostnimi sredstvi nismo mogli zahtevati vsega, kar bi docela ustrezalo potrebam tekmovalcev, ki stopajo v težko mednarodno telovadno borbo. Velik nedostatek je bilo stanovanje. Stanovali smo v hotelu Mulner v majhnih sobah po 3 do 4 skupaj, poleg tega pa tudi ni bilo niti do 1. ponoči. Vse ostale tekmovalne vrste so stanovale zunaj mesta, v posebnih za nje najetih hišicah in tako mogle trenirati na svežem zraku. Vendar pa smo imeli mi to udobnost, da smo si poiskali v mestu telovadnico, kjer smo lahko trenirali in vadili proste vaje ob spremljevanju klavirja. V mestu ni razen naše trenirala nobena druga tekmovalna vrsta. Hrana je bila obilna in dobra, vendar pa drugačna kakor naša in ni posebno ugajala našim tekmovalcem. Tudi časovni red in količina hrane sta popolnoma drugačna kakor pri nas.

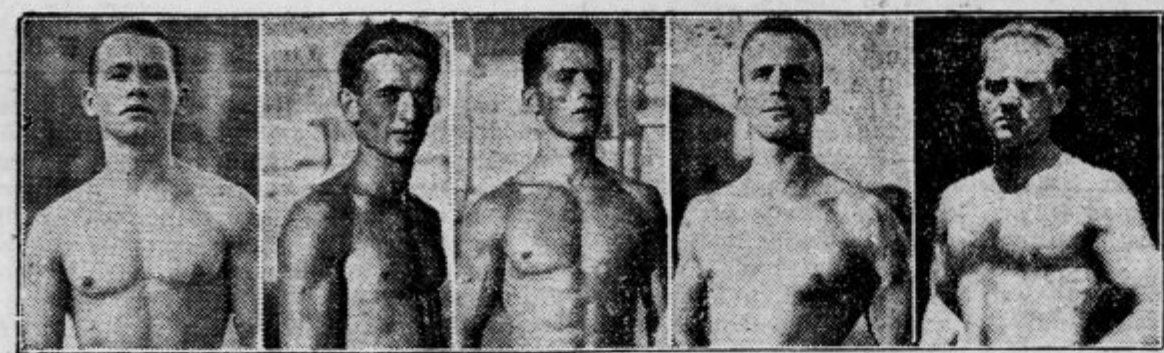
Prvi dan smo nastopili na konju na štr z ročaji in krogih, kjer je vsak tekmovalec izvedel redno in prostovoljno vajo. Kot sodniki so fungirali pri konju Holanci, Finci in Luksemburžani, na krogih pa br. Sommer in k. Madžar in Anglež. Na konju so bili naši sami presenečeni od točk, ki so jih dosegli v izredno težki tekmi. Na krogih so se držali naši izvršno. Tu je br. Štukelj odvezel šampionat Italijanom, ki so si ga priborili na zadnji olimpijadi v Parizu l. 1924. Pri razglasitvi rezultatov prvega dne je prva zaplapolala na jaboru naša državna trobojnica in je godba zaigrala našo državno himno. Vse tekmovalne vrste so nam čestitale k uspehu.

Drugi dan 9. avgusta je bila najbolj vroča bitka: namreč tekma na drogu in bradli. Sodniki so bili Švicar, Italijan in Fincec, na bradli br. Vidmar in Čeh br. Bilek ter Madžar. Bili so izredno strogi; ko so opazili, da sta brata Štukelj in Primožič opasna kandidata za prvo mesto, so ju pričeli izredno pritiskati. Toda kljub temu sta oba s svojimi težkimi vajami vzbudila občudo pozornost sodnikov in občinstva. Br. Primožič se je plasiral na bradli na II. mesto, takoj za šampionom br. Vacho. Kakor smo pozneje izvedeli, so se Švicarji, ki so bili na teh dveh orodjih res izvršni, zelo laskavo

stih vrst so bile vse res dobre, tudi francoska in italijanska.

Presenetili so nas zlasti Finci, ki so od zadnje olimpijade izredno napredovali in utegnejo postati nevarni konkurenti za prva mesta. Pri skokih čez konja, kjer je sodil tudi naš sodnik br. Šumi, sta se odlikovala brata Antosiewicz in Derganc. Vrsta pa je dosegla med 11 narodov 2 mesto z 215,625 točkami. Švicarji so pred nami za 4,250, Finci pa za nami za 7,625 točk.

Tretji dan smo pričakovali z neestrnostjo Bile so na sporedu proste vaje, ki so se izdatno razlikovale od vaj ostalih narodov. Vaje ostalih narodov so bile skoro vse po enem kopitu. O pravi kompoziciji prostih vaj, kakor to zahteva tekmovalni red, pa ni bilo govora pri nobeni vrsti. Izvzemski menda češko, katere kompozicija pa tudi ni dosegla naših. Zlasti glede švicarskih prostih



Sokolski olimpijski tekmovalci

br. Antosiewicz, Gregorka, Porenta, Clotti, Derganc.

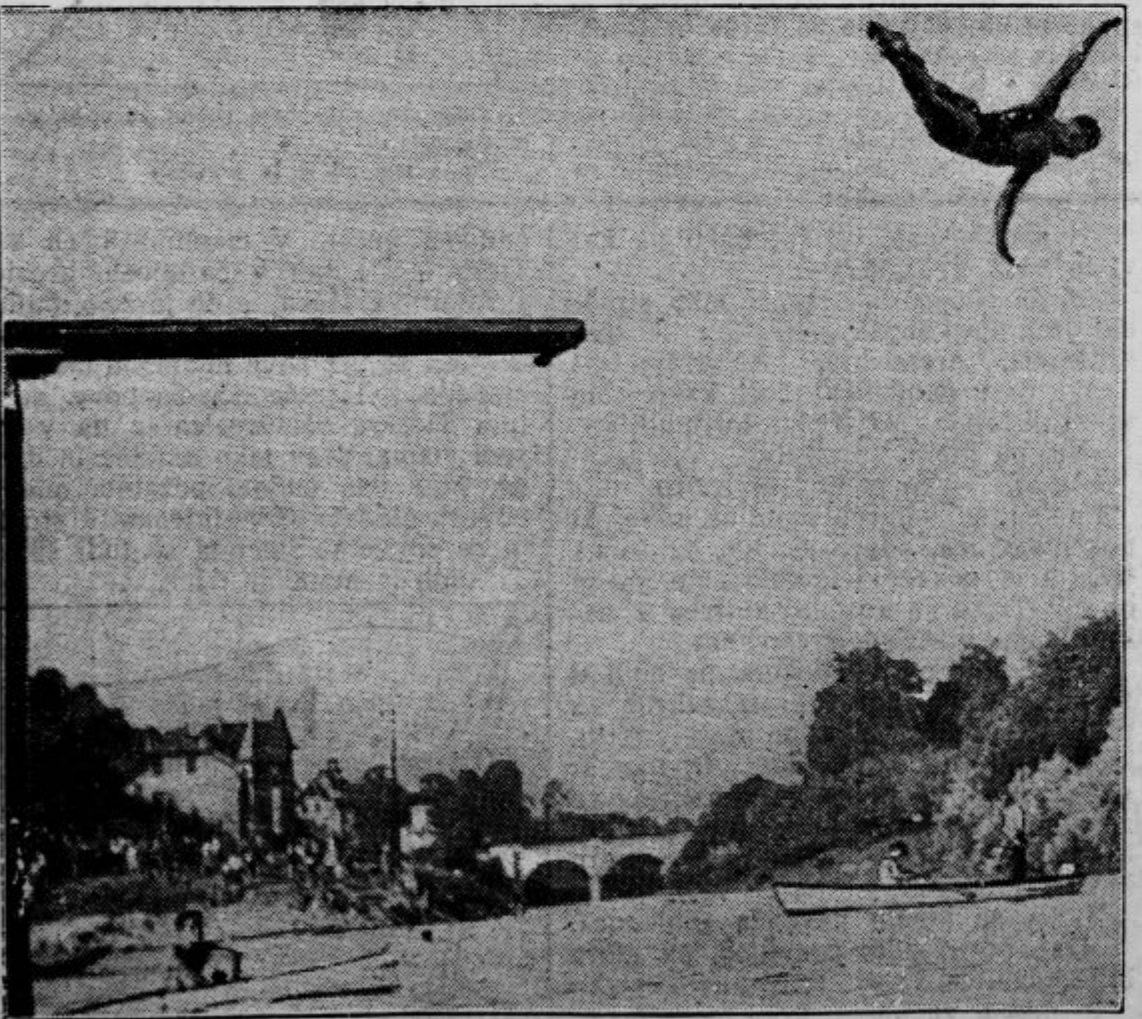
vaj se o kakšni kompoziciji sploh ne da govoriti. Skoro, da je bilo več korakanja kakor pa pravih prostih vaj in se je videlo tu pa tam, kako je skladatelj prostih vaj pošla fantazija — in v takih momentih se je korakanje vedno pojavilo o pravem času. Razen tega so imeli med vajami dvakrat ali trikrat popoln odmor z razhodno vrsto. Tudi to je pomagalo, da so predpisane minute hitreje potekale. Omenjeno bodi, da naša vrsta ni imela pri izvedbi prostih vaj nobenega odmora, vrhutega pa neprimerno več gibov, ki so hitro sledili drug za drugim. Naše vaje so bile nekaj novega, kar je bilo brezdvomno tudi vzrok, da jih sodniki niso znali presenčiti ali so, težke ali lahke. Vsekakor pa je zanimivo, da je eden izmed strokovnjakov po drugi izvedbi pri skušnji na stadionu na predvečer tekme izjavil:

konju in tudi izgubo svetovnega molststva. Tudi brat Porenta in Derganc, znana izborna telovadca na konju sta vsled mraza nekoliko slabše odrezala. Kmalu smo ugotovili, da smo na konju 5 točk pred Italijo in takoj za Švicarji. Na krogih, našem najboljšem orodju smo dosegli najmanjšo oceno več kot 24 točk za posameznika. Vsi imajo nad to število. Br. Štukelj je dosegel 57,75 točke in s tem tudi šampionat na krogih pred vsemi ostalimi. Dobro so se odrezali tudi br. Antosiewicz, Porenta in Malej.

Zvečer smo delali bilanco prvega dne in ugotovili, da so prvi dosedaj Švicarji, nato pa slede Čehoslovaki, Jugoslovenci, Italijani, Francozi, itd. Zadovoljstvo je zavladalo, toda zavedali smo se, da moramo i naslednja dva dneva paziti, da ne zaostanemo, saj nas je čakal drog in bradlja, kjer imajo Italijani in tudi Francozi zelo dobre telovadce. Zato smo kmalu izginili — spat!

Drugi dan je ostalo vreme neizpremenjeno in neprijetno. Predpoldne so odtekmovali iste vrste kot prvi dan. Presenetili so Finci na drogu z njihovo dobro navežbanostjo. Francozi so zaostali, Švicarji pa so dosegli prvi in pa tretjega šampiona na drogu. Popoldne pa so se izkazali Čehi, ki so dosegli le četrtino točke manj od Švice, t. j. 420,50. Naša vrsta je bila na drogu razmeroma slaba in ima izmed vseh orodij na drogu najmanj točk. Vendar po krivici. Br. Primožič je dovršeno izvedel predpisano in poljubno vajo, br. Štukelj ravno tako, pa sta bila vkljub temu preizkušena. Namesto zasluženega šampionata na drogu so mu naklonili sodniki preizkušo sodbo.

V tem se je pa pričelo razglašanje rezultatov prvega dne. Na prvem mestu začujemo ime br. Štuklja, br. Vache in Lefferja in šul, godba svira že naš »Bože pravde«, na najvišji jabor stadiona pa se dviga naša državna zastava, flankirana na vsaki strani od češkoslovanskega prapora. Nastane vihar navdušenja, vriski, vzkliki, dokler godba ne doigra. — Zatem se je nadaljevalo v tekmi na drogu, kjer so sodili Švicar, Italijan in Anglež tako, kakor sem že višje omenil. Nastalo je zaradi tega mnogo razburjenja, toda misel na zmago nas je premagala tudi v tem trenutku in prešli smo preko te pristranosti dalje. Vrsta je skupno dosegla več kakor Francozi in tudi naša dva br. Derganc in Porenta, kot »manj« domača na drogu sta storila vse, kar sta mogla. Naši zapiski nam kažejo, da moramo storiti na bradli vse, da nas Italijan ne prehiti, ker



Slovenski prvak v umetnih skokih Kordelič (SK Ilirija)

izvaja pri tekmovalstvu za prvenstvo krasno uspeši skok »vrtaka«

sagoranih in hrastovinskih premogovnikov, o pogodovni posameznih krajev in gradov itd. Dočim bodo poznavali lahko svetovni pisi se to ali ono, nemara ga tudi v čemer koli popravili, lahko mi zapišemo na tem mestu to - le splošno sodbu. Badlurovi vodniki so postali slovenska narodna last in so sprito stalno rastočega razvoja naše turistične neizogibni tovariši vakega našega turista in izletnika, slehernega letoviščarja in potovalca po naši domovini. Zasluge je Badlurovo novo pomembno delo, ki so mu zanj lahko hvalile turisti in izletniki prav tako kot prebivalstvo teh krajev, kateremu prinaša tujski promet čedalje več koristi.

Knjigo toplo priporočamo. Stane 25 Din. po pošti dinar več.

Za domžalsko postajo

nudi najcenejše in najboljše
DETEKTORJE, KRISTALE, SLU-
SALA ter vse radio-potrebščine
RADIOVAL
LJUBLJANA Kongresni trg 3.

Radio

Izveček iz večernih programov

BERLIN (454 m 1 kw), FRANKFURT (426 m 1 kw), LANGENBERG (406 m 1 kw), STUTTGART (379 m 1 kw), PRAGA (349 m 1 kw), LONDON (DAVENTRY 1604 m 25 kw), ZAGREB (310 m 0,7 kw), BRNO (441 m 1 kw), RIM (450 m 12 kw), DUNAJ (517 m 1 kw), DAVENTRY (492 m 12 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), STOCKHOLM (MO-TALLA 1320 m 30 kw)

Nedelja, 19. avgusta

BERLIN 20.30: Koncert vojaške godbe. (Podoknice). — FRANKFURT 20.30: Zabaven večer. (Orkester, petje in recitacije). — LANGENBERG 18: Pevski večer. 20: Poljuden koncert orkestra. Lahka glasba. STUTTGART 21: Pesmi o Renu. — ZAGREB 20.35: Odlomki iz komičnih oper. (Kvartet). — BRNO 18: Pevski koncert. (Arije iz poljudnih oper). 19: Koncert za flavto. 19.20: Slovenske pesmi. 20: Komorna glasba. (Skladbe Kvpila in Konvalinke). — Prens koncerta z razstave. — BUDIMPEŠTA 12.15: Koncert komorne glasbe. 19.45: Prens iz opere. — LONDON 21.05: Večerni koncert godalnega orkestra. — PRAGA 18: Pevski koncert. 19: Koncert komorne glasbe. Prens programa iz Brna. — RIM 21: Simfonični koncert. — DUNAJ 11: Koncert dunajskega simf. orkestra. 16: Popoldanski koncert dunajskega koncertnega orkestra. 18.15: Mendelssohnove in Beethovneve komorne skladbe. — VARŠAVA 20.15: Večerni koncert orkestra. — STOCKHOLM 19: Koncert vojaške godbe.

Ponedeljek, 20. avgusta

BERLIN 20.30: Berlinski večer. (Solisti in orkester). — FRANKFURT 19: Prens programa iz Solnograda. Nato koncert baritona in orkestra. — LANGENBERG 18: Pevski koncert (Alt in klavir). — 19: Prens programa iz Solnograda. Lahka glasba. — STUTTGART 20: Koncert solistov in godbe na pihala. — ZAGREB 19: Prens programa iz Solnograda. — BRNO 19: Prens iz Solnograda. Nato koncert z razstave. — BUDIMPEŠTA 9.15: Cerkevna glasba. Nato koncert vojaške godbe. 12.15: Simfonični koncert. 22: Operetni večer. Ciganska godba. — LONDON 19.15: Pesmi Misorgskega. 19.30: Mešan večer. Nato klavirski koncert. 21: Poljuden orkestralni in pevski koncert. — PRAGA 19: Prens programa iz Solnograda. — RIM 21: Večerni koncert lahke glasbe. — DUNAJ 16.15: Popoldanski koncert orkestra. 19: Prens iz Solnograda: Beethovnova opera «Fidelio». Nato orkestralni koncert lahke glasbe. — VARŠAVA 18: Prens koncerta iz Vilne. 19: Prens programa iz Solnograda. — STOCKHOLM 20: Prens iz gledališča.

Telefunken

radio
je
najboljši.



Torek, 21. avgusta

BERLIN 20.30: Orkestralni koncert. (Uvertura iz popularnih oper). — FRANKFURT 20.15: Simfonični koncert. (Skladbe Cherubinija, Beethovna in Regerja). — LANGENBERG 18: Večerni koncert orkestra. 20.15: «Zgodbe z gor». (Solisti in orkester). — STUTTGART 20: Poljuden koncert filharmoničnega orkestra. — ZAGREB 20.35: koncert angleške glasbe. (Kvartet). — BRNO 19: Koncert baletne glasbe. 20.10: Mozartov večer. (Odlomki iz oper: «Cosi fan tutte», «Don Juan» in «Carolina pišal ter simfonija v Es duru»). — BUDIMPEŠTA 17.45: Popoldanski koncert orkestra. 20: Klavirski koncert. — LONDON 19.15: Pesmi Musorgskega. 19.30: Orkestralni in pevski koncert. 20.30: Violinske skladbe in zborov koncert. — PRAGA 19.30: Koncert godbe na pihala. 20: Zabaven večer. Nato prenos programa iz Brna. — RIM 21: Leoncavallovi «Glumaci». — DUNAJ 16.15: Popoldanski koncert kvarteta. 20.05: Koncert ciganskega orkestra. 21: Arie, pesmi in koncert komorne glasbe. (Schubert, Meyerbeer, Dvořák). Nato koncert lahke godbe. — VARŠAVA 18: Večerni koncert orkestra. 20: Koncert solistov in orkestra. — STOCKHOLM 19.45: Koncert bas in orkestra.

Sreda, 22. avgusta

BERLIN 20.30: Večerni koncert orkestra. Nato lahka glasba. — FRANKFURT 20.15: Dunajski večer. (Orkester, tenor, recitacije). — LANGENBERG 18: Večerni koncert orkestra. 20.15: Mendelssohnove in Lalojeve skladbe. Nato veselo igra «Gospod Senzator». — STUTTGART 20.15: Prens programa iz Frankfurta. — ZAGREB 20.35: Koncertni večer. (Sopran in klavir). — BRNO 20.10: Večerni koncert operetne glasbe. Prens koncerta z razstave. — BUDIMPEŠTA 17.45: Koncert ciganske godbe. 20: Simfonični koncert. — LONDON 19.15: Pesmi Musorgskega. 19.30: Mešan večer. 20: Pro-

monadni koncert orkestra in solistov. 22.50: Klavirski koncert. — PRAGA 19.15: Večerni koncert godbe na pihala. 20.10: Prens koncerta iz Brna. — RIM 21: Vokalni in instrumentalni koncert. — DUNAJ 16.15: Popoldanski koncert dunajskega koncertnega orkestra. 18: Pravljice za stari mlado. 21.05: Veseloliga «Nočni čuvaj». Nato koncert lahke godbe. — VARŠAVA 18: Orkestralni koncert lahke glasbe. 20.30: Komorni koncert. (Saint-Saens, Charpentier, Debussy, Thomas, Chopin). — STOCKHOLM 20.15: Večerni koncert vojaške godbe.

Naši onstran granic

Italijanska blamaža na Reki

Reka, 15. avgusta.

V soboto je imela italijanska Reka svoj svečani dan. Otvorila se je namreč četrti mednarodni veseljeje. Kakor zvezo, so bili dosežani trije vzorčni sejni nameščen v nedeljo, sedaj zapuščenem in skoraj napol podrtim izseljeniškim domom, daleč tam znan na Miki, da so se zlasti tuji, ki so si prihajali ogledovat to znamenitost, naravnost čudili, kako je mogoče, da jih vabijo v take podrine. Letos so se končno vendar spametovali in so vzorčni sejem namestili na velikem Battistijevem trgu pred kapucinski cerkvijo. Kaj posebnega pa ta sejem tudi letos ne nudi ogledovalcu. Z lanskim ima skupno to, da so se ga v precejšnjem številu udeležili madžarski razstavljalci, kar je pač v zvezi z italijansko-madžarsko pogodbo, ki določa Reki kot madžarski izvozni in uvozni luki neko posebno stališče napram Madžarski. V splošnem je letošnja prireditelj pravcati kramarski sejem, katerega zlasti reško trgovstvo preklinja iz dna svoje ogorčene duše. Razstavljeno blago so že takoj začeli prodajati na drobno, domači trgovci pa med tem zastopni čaka odjemalcev.

Letošnja otvoritev sejma naj bi bila prav posebno slovesna. Kot najprivlačnejša točka otvoritvenih svečanosti je bilo napovedano splovljenje v reški ladjedelnici zgrajenega torpedovca za italijansko vojno mornarico in vsem tem slavostim naj bi dala najslavnejši pečet navzočnosti člana italijanske kraljevske hiše, princa Videmskega (Principe di Udine).

Slovesnosti so se pričele s splovljenjem ladje v soboto popoldne. Ko se je razbila ob boku ladje običajna steklenica šampanjca, je ladja ob viharah vzklilih množice začela drseti v morje. Tada radostno vzklilanje je kmalu ponehalo. Komaj se je namreč ladja dotaknila morja, se je nenadoma ustavila. Zastopi so bili vsi napori, zaman so uporabljali močno dvigalo, pomagalo tudi ni, da se je neki splitski jugoslovanski parnik upregel za novo ladjo, da bi jo potegnil v morje: ni se premaknila.

Množica je omenila. Princ Videmski je nekaj časa še počakal, potem pa se je odpravil v tvornico torpedov. Ljudstvo se je, deloma jeze se, deloma pa smeje, razšlo in v ladjedelnici so ostali le inženjerji z delavstvom, ki se je zaman trudilo, da bi čim prej popravilo to velikausko blamažo.

Nato je sledila slovesna otvoritev vzorčnega sejma, tudi v prisotnosti princa Videmskega. Tu ni bilo nikake nesreče in se je slavnost izvršila po napovedanem sporodu. Pač pa je pri ogledovanju sejma prišlo do silno neprijetnih prizorov. Visoko gospodo so popolnoma oddelili od ostalega občinstva in niti novinarjev niso pustili v njihovo bližino. Reška «Vedetta», fašistični list, se silno pritožuje, da ni bilo nikogar, ki bi bil predstavljal «hišnega gospodarja», da so bili na vhodih popolnoma nesposobni ljudje, da je mnogo odličnih povablencev odšlo, ker so se čutili užaljene po nerodnosti in nevljudnosti sejmskih organizorov. Množica se je neznančno dolgo morala peči na soncu in je ogorčeno protestirala, tako da bi bilo kmalu prišlo do resnega izbruha. Le s težavo se je dala pomiriti. Vstop je bil dovoljen šele potem, ko je princ že zapustil sejem.

Taka je bila torej slovesna otvoritev četrtega reškega vzorčnega sejma. Blamaža za blamažo, polomija za polomijo. Največja polomija pa je končno ta, da se sejem v Reki prireja prav za prav skoraj izključno za «ono stran mosta», da pa od tam ne je ni nihče razstavil nikdar, temveč da tudi nihče ne prihaja ogledovat, še manj pa kaj nakupovat.

Nemec in Kraševci. Neki nemški vseučiliški profesor se je vozil v Trst. Na poti je govoril s kraškim domačinom, ki mu je orisal Kras in njegovo prebivalstvo. Profesor: «Slišal sem že mnogo o Krasu. Ni na njem veličastja divje prirode, ni mehokobe, ni lepih partij, ni lesa, zemlje, vode, ali navzile temu vidim razmeroma velike vasi in lepe hiše. Kako živi to ljudstvo? Kje črpa sredstva za preživljanje? Kraški domačin mu je vse to pojasnil. Vstopilo je nekaj kraških kmetov, katere je nepremično motril. «Recite mi, ali so vsi Kraševci tako zgornji in živi? In ta koščena telesa in mišice, kakšno soglasje s prirodo? Kraški domačin: «Kakor je videti Kraševce malo okoren, tako je v svoji notranjosti lahek. Duševno je prožen, dostopen napredku, razsodčen, čustven. Vnet je za svojo narodno in umetno pesem. Po vojni so se razmere spremenile, ljudstvo je težko prizadeto in preživlja dobo trde preizkušnje, toda kljub temu tli v njem dobra volja. Poglejte samo našo mlekarico: s težkim jermasom v mestu in večkrat s težo proti domu ali s časopisom v roki. Profesor: Taki ljudje lahko kljub bujejo še težjim udarcem in ne morejo izumreti.

O slovenski trobojnici v Hrušlju. V Hrušlju, kjer je sedež občine Hrenovca, gospodari podedat Gliberti, ki je dal seveda na občinske stroške sezidati lepo novo občinsko poslopje, na katerem se blesti bronasta tabla s fašizem in z njegovim imenom. Pred mesecem dni pa so neko nedeljo jutraj zapazili na tabli barve slovenske trobojnice. Hitro so bili karabinjerji na licu mesta in so skušali zakriti jo s papirjem. Pa ni šlo in ni šlo, veter je preprečil to nakan. Med ljudstvom pa se je raznesel glas, da se bo kmalu vršilo odkritje slovenske zastave na občinski hiši. Prihiti so zastopniki vseh oblasti in policijski agentje iz Postojne. Vse je bilo na nogah. Sum je padel na baš odslovljenega občinskega uradnika Ludvika Jergega. Zaslišali so ga ponovno in končno odpeljali v zapor. Istočasno so aretirali v Hrušlju trgovca Hočevarja. V Postojni pa so aretirali trgovca Kraharja in krojača Pahorja. Čez teden dni pa so morali vse izpustiti iz zapore, ker ni bilo nobenih obtožb proti njim. Hočevarju so takoj odvzeli pošto, ki jo je upravljal v Hrušlju in pozvali so ga na odgovor v Trst, češ, da se je silno nekorektno vedel pri aretaciji. Obdolžujejo ga tudi, da je občeval le v protidržavnimi in protitalijanskimi elementi. Vso zadevo ima sedaj poseben tribunal v Rimu, ki bo končno odločil o postopanju proti osumljencem.

Plavalno prvenstvo Slovenije

Plavalni sport je pri nas bolj kot katerikoli drugi izrazito sezonski. Gojenje te sportne panoge je popolnoma odvisno od ugodnega vremena, ker imamo na razpolago samo sredstva, ki nam jih je naklonila mati narava v njih prvotni obliki — par rek in potokov. Da bi se v tem pogledu skušali po vzoru drugih bolj srečnih narodov emancipirati od kapric prirode, tako daleč se še nismo povzpeli. Kaže, da bo morda že v najbližji bodočnosti drugače, pa torej ni preveč riskantno upanje, da bomo tudi na tem polju mogli zabeležiti razveselje napredka.

V kratki dobi, ki je našim «mokrim» sportnikom na razpolago, se seveda ne morejo povzpeli na bogve kako zavidno višino. Vsi treninzi, vsa pripravljalska dela so osredotočena na eno samo prireditev v večjem stilu: na borbo za plavalno prvenstvo. Ko je ta domača zadeva opravljena, preostane samo še ev. ekspedicija najboljših moči in «talentov» na državno prvenstvo, potem pa konec do prihodnjega leta. Tako je bilo do sedaj, upajmo, da bo v bodoče drugače in da bomo imeli tedaj večkrat priliko pobaviti se tudi s plavalnim sportom nekoliko več in bolj intenzivno.

Rezultate o borbi za plavalno prvenstvo smo seveda že zabeležili, danes pa bomo pristavili še o kritično opazko, ki ne bi utegnila škodovati.

V začetku tekmovalja je prevzel vodstvo LSK, moral ga je pa že pri naslednji točki, (seniorke 200 m prsno) prepustiti Primorju. Po tretji točki (seniorji 200 m prsno) se povzne na vodstvo Ilirija, ki ga potem prepusti definitivno Primorju. Samo še enkrat — in sicer pri peti točki (seniorji 400 m prsno) se Ilirija nevarno približa Primorju, potem pa s razliko stalno narašča v prid Primorja, dokler ne doseže po damski stafeti svojega maksimuma 94 točk. Nato sledi padec diference do water polo tekmovalja, ki postavijo definitivni rezultat in definitivno diferenco 62 točk.

Glede water-polo tekem je treba še posebej omeniti, da prvotno objavljeni rezultat ne drži, ker se vendar ne more prisoditi LSKu, ki sploh ni nastopil, četrti mesto. Radi obilice prijavljenih moštvo se je namreč dosegel med klubi sporazum, da se boder te tekme odigrale v dveh grupah — sicer bi se moralo odigrati 22 tekem — tako pa se je to število močno reduciralo. V prvo grupo so prišla prva moštva Ilirije, Primorja, LSK-a in zmagovalcev v drugi grupi, v kateri so bila druga in tretja moštva Ilirije in Primorja. Ta moštva so se imela boriti za prva štiri mesta, dočim bi si druga grupa razdelila zadnja dva mesta. Jasno je, da si ne more lastiti moštvo, ki sploh ni nastopilo, nobenega mesta, in tako se spremeni placement avtomatično in prid moštva na zadnjih mestih.

Moč poedinih klubov v poedinih disciplinah je precej jasno razvidna. V grupi seniorjev vodi v prostih disciplinah Ilirija; močan konkurent pa se ji je pojavil v Primorju Gabeški; stransko plavanje je domena Primorja; tudi v hrbtnem plavanju je Primorje še uveljavilo svojo moč, dobilo pa je resnega konkurenta v Zirovniku (LSK); v prsnem plavanju je sicer Primorje odneslo prvo mesto, zato je pa Ilirija pospravila iz te discipline — več točk. Grupa seniorjev je bila absolutna domena Primorja, vendar je letos Ilirija (Severjeva 200 m prsno) to domeno vsaj deloma uspešno naskočila. Juniorji so se v prostem plavanju precej enakomerno porazdelili med vse tri klube, v hrbtnem si držita ravnovesje LSK in Primorje, v prsnem pa je domena Primorja. Stafete sta si v «glavnem porazdelila Primorje in Ilirija, Primorje prevladuje v seniorskih, Ilirija v juniorskih, vendar je Ilirija izvekle iz njih več profita, ker ima bolj enakomerno porazdeljenost moči. Seniorski skoki so še vedno domena Ilirije, v juniorskih pa se je uveljavilo Primorje. Od tam je skakala vsega samo ena dama.

V splošnem je treba priznati, da so bile skoro vse točke zelo močno zasedene, edino damski skoki in točka juniork 100 m hrbtno kažejo precejšnjo praznino.

Naslednja tabela kaže, koliko so si poedinih mest klubi osvojili:

	P	I	L
I	13	8	3
II	12	10	1
III	11	11	—
IV	9	12	1
V	8	11	2
VI	9	9	—

Omeniti je pri tej priliki še, da sta Ilirija in Primorje vrgla v borbo celo maso tekmovalcev, dočim se je LSK zadovoljil s tem, da je poslal vborbo le par izbranih in dobrih moči, ki so v borbi za točke križali račune i Iliriji i Primorju.

Od poedincev treba v prvi vrsti omeniti sijajno moč malo Treovo, ki se je v štirih disciplinah plasirala na prva mesta in priplavala tudi v damski seniorski stafeti kot prva na cilj. Ona je brz dvoma naša najboljša plavalca, ki je že dosegla jugoslovensko višino. Od juniorjev je še omeniti Kusejevo in Wohlfartovo, ki se močno približujeta Treovi, in malo Erbežnikovo. Pri seniorskih se je predvsem uveljavila Severjeva s svojo nepričakovano zmago nad Prekuhovo (200 m prsno), poleg njih se še držijo naše preiskušene moči: Ogrinova, Jenkova, Erbežnikova. Med juniorji se je opazilo razveseljevo število novih talentov, ki bodo v najbližji bodočnosti naša najboljša plavalna garda: Zirovnik, Sturm, Ogrin, Mikšič, Kolar, Stepišnik, Otruba, Tuma, vsi so se južno držali in zmagovali z minimalnimi razlikami. Med seniorji je nekaj že znanih imen: Kern je najboljši prsni plavalec v dolgih progah si delata konkurenci Erbežnik in Gabešek, na kratkih progah je treba vsekakor omeniti Jenko, Tuma, Marca, inž. Medveda. Pri skakačih vodi še vedno Kordelič, ima pa za seboj že mlad naraščaj, ki se s pridom uči od starejših.

Lahko mirne duše trdimo, da imamo zelo dober plavalni material, ki bi potreboval samo še racionalnega treninga v primernem prostoru in pod dobrih strokovnih vodstvom, da se v najbližji bodočnosti dvigne na jugoslovensko višino in da zavzame potem v naši državi vodilno vlogo v plavalnem sportu. V nekaj tednih dobimo v Ljubljani moderen bazen, ki bo za povzdig našega (morda najpopularnjšega) sporta gotovo nadvse koristen.

O rezultatih naj zadostuje samo opazka, da so na sploh dobri in tudi zelo dobri

Sport

ter da ka'ejo viden napredek naših plavalcev in plavalcev. O njih se pa ne da po-drobno razmotirati, ker niso, čeprav so dosežni na skoro mirni vodi, realni. Sicer so pa bili itak objavljeni v «Jutru» in «Ponedeljku».

Ljubljana : Maribor

Danes ob 17.30 se sestane na sportnem prostoru SK Ilirija reprezentančni nogometni moštvi Ljubljane in Maribora, da po skoro enoletnem presledku zopet merita svoje moči. Obe moštvi nastopita v najboljši razpoložljivi sestavi. To dejstvo in pa renome, ki si ga je zadnje čase znal pridobiti mariborski nogomet, dajeta gotovost, da bo današnja tekma nudila prvo razredn sport. Obenem bo odločala današnja tekma o sestavi podsvetnega tečaja, ki igra prihodnjo nedeljo s Subotiskim podsvetom za savezni prehodni pokal. Zadnja medmesna tekma Ljubljana : Maribor se je vršila jeseni v Mariboru in je končala s izidom 4 : 3 za Maribor.

Moštvi nastopita v naslednji sestavi: Kreč, Pleš, Verovšek, Zemljak, Dekleva, Košenina, Jug, Šiška, Čirovič, Erman, Uršič. Bertonec (Maribor), Paulin (Zeleznikar), Hrešak I (M), Wenko (Rapid), Pernat (R), Prevotnik (M), Kirbiš (M), Hrešak (M), Unterreiter (M), Barlovič (R), Pelko (R).

ASK Primorje (tajništvo). Uradne ure tajništva (Masarykova c. 1) so odslej vsak delavnik od 19. do 20. — Tajnik I.

SK Krakovo : SK Elan. Za današnjo tekmo v Novem mestu naj bodo ob 13.30 na doletnem kolodvoru naslednji igrači: Malič, Markič, Marjetič, Jeršek, Jesenko, Vlaj, Logar, Novak I.—II., Kalaš, Kos. — SK Ilirija. — Nadzorovalno službo na sportnem prostoru opravljajo: Šircelj v neželjo, g. Rotar v ponedeljek, g. kap. Vizjak v torek. — Tajnik.

Službena objava LNP. Za tekmo proti Mariboru so nominirani naslednji igrači: Kreč, Pleš, Verovšek, Zemljak, Dekleva, Košenina, Jug, Šiška, Čirovič, Erman, Uršič, Zakolar, Svetič (Prim.), Skrajnar. Razen sweatra prinesite vs opremo s seboj, hlače be, bele, točno ob 17. v lokalu SK Ilirije.

Sportno društvo «Vrhnika», kolestarska sekcija, priredi družni izlet s kolesom v Julijsko Krajino. Odhod 22. septembra, t. j. v soboto ob 15. uri izpred križpota na Vrhniki. Vrnemo se v nedeljo 23. septembra zvečer. Proga: Vrhnika—Sežana—Opčine—Trst in po isti poti nožeče: Sežana—Opčine—Trst in po isti poti nazaj. Ogledamo si postojinsko jamo in druge večje zanimivosti ter prenočimo v Trstu. Vsem slovenskim kolešarjem in kolešaricam je prvič dana prilika, da posetijo Jadran. Prijavnina je mala vstevši vstop v jamo, plombo na kolo, vizum i. dr. Vozilo se bo v zmerem tempu. Izleta se udeležita tudi en zdravnik in mehanik za popravila koles. Prijave s točnimi podatki: Ime in priimek, poklic, rojstvo, bivališče je poslati najpozneje do dne 26. avgusta načelniku sekcije in vodju Jožetu Gromu, Vrhnika 188. Na poznejše prijave se ne bo oziralo.

SK Grafika danes ne bo igrala v Mariboru, kakor je bilo to pomotoma navedeno v včeršnjem «Slovenskem Narodu», marveč v Ljubljani ob pol 9. dopoldne s SK «Svoboda» na igrišču «Ilirije».

ASK Primorje (nogom. sekcija). Po sklepu društvenega razsodišča se z današnjim dnem dvigne klubski suspenz nad Adolfo. a Ermanom. — Načelnik.

Po svetu

Z olimpijade v Amsterdamu je še vedno mnogo novega, dasi je plamen na maratonskem stolpu že pred tednom ugasnil. Selaj čitamo kritike, opravilke, slavospeve in pa številke. Predvsem one o končnem uspehu udeležencev, ki kažejo, da je Amerika še vedno na čelu, dasi so se ji Evropejci že nevarno približali. Američani sami pravijo, da njih uspeh ni popoln in da morajo leta 1932. zmagati vse drugače. Po suhih številkah je razmerje sledeče: Amerika 115, Nemčija 69, Francija 51, Finska 49, Nizozemska 47, Švedska 45, Anglija 41, Švica 39, Italija 32, Kanada 27, Madžarska 25, Češkoslovaška 18, Danska 17, Argentina 14, Poljska 12, Japonska 11, Avstrija in Estonija 10, Egipt in Norveška 9, Avstralija 8 in Jugoslavija 7 točk. Za nami se je plasiralo še 10 držav, dočim zastopniki 15 narodov sploh niso dosegli točke. Naše mesto v vrstnem redu velikih sportskih narodov ni daleč vidno, vendar dokazuje, da so se naši atleti s skromnimi sredstvi, ki so jih imeli na razpolago, potrudili do zadnjega moža in storili, kar je bilo mogoče. Tu zavzemajo častno mesto naši vrli Sokoli, za njimi pa kolešarji, ki so kljub številni in jaki konkurenci zavzeli 11. mesto, torej za malo obdržali pozicijo iz leta 1924. Kakor smo pisali, je v cestnem prvenstvu, kjer so sodelovali naši vozači, zmagal kot poedinec Danec Hansen v času 4:17:18, kot država pa tudi Danska s časom 15:09:14. Čas zmagovalca pomeni, da je vozil povprečno 34.480 kilometrov na urol Njemu skoraj ni priti blizu. Ze drugoplasirani, Anglež Southall, je vozil 4:55:06, vsi ostali pa preko 5 ur (165 km). Nato sledi sedem vozačev, ki so vozili pod 5:10 in so s tem časom spadali med favorite. Naš najboljši mož, Solar, je vozil 5:21 in kljub defektom dokazal, da je najbolj vztrajen in rutiniran dirkač našega saveza. Drugi, Ljubič, je vozil tudi dobro (5:31), dočim sta Škrabel in Banek z defekti — slednji je tudi fizično podlegel — preveč zamudila in vozila 5:40 in 5:56. Sicer pa je slična usoda doletela tudi Nemce, Turke, Cilence, Avstralce, Litvance, Norvežane in južne Afričane, ki so imeli na cilju le po enega dirkača in se zaradi tega sploh niso plasirali. — Vsa kolestarska — amaterska in profesionalna — elita je te dni zbrana v Budimpešti, kjer je letos mednarodna kolestarska federacija organizirala svetovne prvenstvene tekme. Ko bomo pisano, se nimamo poročili o uspehu naših amaterjev, ki so dirkali med močno konkurenco Italijanov, Belgijcev, Francozov, Dancov (Hansen je tudi tamkaj!) itd., za celotno svetovno prvenstvo na 192 km dolgi progi s startom in ciljem na budimpeštanskem stadiju.

Malo manj suhoparna kot številk o doseženih točkah so imena posameznih amsterdamskih pravok, odlikovanih s zlatimi olimpijskimi kolajnam: V lahki atletiki: 100 m: Williams (Kan. — 10.8); 200 m: isti (21.8); 400 m: Barbutti (Am. — 47.8); 800 m: Lowe (Angl. — 1:51.8 olim. rek.); 1500 m: Larva (Fin. — 8:53.2, olim. rek.); 5000 m: Ritola (Fin. — 14:38); 10.000 m:

Nurmi (Fin. — 30:18.8); maratonski tek: El Quasr (Franc. — 2:32:57); 8000 m: s ovlrami: Lonkola (Fin. — 9:21.8, olim. rek.); 110 m s zaprekami: Atkinson (juž. Afr. — 14.8); 400 m s zaprekami: Lord Burghley (Angl. — 58.4); stafeta 4 x 100 m: Amerika (41, olim. rek.); stafeta 4 x 400 m: Amerika (3:14.2, svet. rek.); skok v višino: King (Am. — 194 cm); skok v daljavo: Ham (Am. — 773 cm, olim. rek.); skok ob palici: Carr (Am. — 4.20 m, olim. rek.); troskok: Oda (Jap. — 15.21 m); kroglje: Kuck (Am. — 15.87 m, svet. rek.); kopje: Lundquist (Šved. — 66.60 m, olim. rek.); disk: Houser (Am. — 47.32 m, olim. rek.); kladivo: O'Callaghan (Irec — 51.39 m); desetboj: Yrjölä (Fin. — 8053.29 točk, svet. rek.). V damskih lahkoatletskih disciplinah so vse olimpijske zmagovalke postavile ohenem tudi svetovne rekorde, in sicer na 100 m: Robinson (Am. — 12.2); na 800 m: Radtke-Batschauer (Nem. — 2:16.8); v skoku v višino: Catherwood (Kan. — 1.59 m); v disku: Konopacka (Polj. — 39.62 m) in v kladivski stafeta 4 x 100 m v času 48.41. Kakor čujemo, bo tek na 800 m v bodoče odpadel iz olimpijskega programa za dame, ker je prenaporen. Zanimivo je morda tudi, da gre Catherwoodova, ki je šole 17 let stara in po znanosti najmlajša članica ameriške ekspedicije, v Hollywood, kjer ne bo imela več tako strogih sodnikov kot na zelenem polju.

V plavalnih disciplinah se je pojavilo nekaj novih zvezdnikov. 100 m prsno je ostalo nedosegljivemu Američanu Weissmüllerju v času 58.6 (olimp. rek.); 400 m prsno je — tudi z olimpijskim rekordom 5:01.4 — odnesel Argentinec Zorilla. 1500 m prsno je ohranil stari borec, Šved Arne Borg, v času 19:51.8 (olimpijski rekord!). 100 m hrbtno je v svetovnem rekordnem času preplaval kot prvi Američan Kojac, dočim je na 200 m prsno — z olimpijskim rekordom 2:48.8 — porazil Japonec Tsuruta. Hlavo Nemea Rademacherja. Stafeta 4 x 200 m je dobila Amerika v času 9:36.2. Umetni skoki in skoki s stolpa so postali plen Američana Desjardina. V waterpolu je zmaga la Nemčija.

V damskih plavalnih točkah so odnele olimpijske zmage: na 100 m prsno: Ossi-povich (Am. — 1:11.1, olim. rek.); na 400 m prsno: Norelius (Am. — 5:42.8, svetovni rekord); na 100 m hrbtno: Braun (Niz. — 1:22); na 200 m prsno pa Schrader (Nem. — 3:12.6). Skoke in stafeta 4 x 100 m prsno so pobrale Američanke.

O prvakah v dviganju utežev in rokoborbi smo že pisali. Boksaški olimpijski prvaki so: v mušji teži Madžar Kocsica, v bantam Italian Tamagui, v peresni Nizozemec Van Claveren, v lahki Italian Orlando, v welterski Novozelandskec Morgan, v srednji Italian Topoloni, v polteški in teški pa Argentinec Avendano in Rodriguez.

Sokol

Ljubljanski Sokol naznanja, da prične prihodnji teden z redno telovadbo moškega in ženskega naraščaja in sicer za moški naraščaj v ponedeljekih in petkih od četrt na 7.—pol 8.; za ženski naraščaj pa ob torkih in sobotah od četrt na 7. do pol 8. Telovadba moške in ženske dece prične zobotkom septembra. Dan objavimo pravočasno. Prednjaški zbor.

Šolstvo

Na II. deželi meščanski šoli v Ljubljani bo vpisovanje dne 20. in 21. avgusta od 8. do 10. ure. Razredni in drugi izpiti se bodo pričeli dne 27. avgusta ob 8. uri. Natančnejša pojasnila so objavljena na razglasni deski v veži šolskega poslopija.

Na I. deželi meščanski šoli v Ljubljani (Prule) bo vpisovanje v vse razrede 20. in 21. avgusta, vsakokrat od 8. do 12. ure. Ponavljalni in vsi drugi izpiti se pričnu v ponedeljek 27. avgusta ob 8. dop. Vsi oni učenci, ki imajo ponavljalne izpite, se morajo ob tem času javiti v šoli.

Začetek šolskega leta 1928/29 na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani in z njo združenih oddelkih. Vpisovanje v I. razred mestne ženske realne gimnazije bo v soboto 1. septembra od 9. do 11. ure. S seboj je prinesiti zadnje izpitičevalo in krstni list. Iz krstnega lista mora biti razvidno, da dovrši gojenka v tekočem letu 10. do 12. leto. Gojenke iz drugih zavodov se bodo vpisovale v ponedeljek 3. septembra od 9. do 11. ure. Gojenke, ki so bile že na zavodu, se javijo v torek 4. septembra od 9. do 11. ure. Razredni izpiti bodo od 25. do 28. avgusta, vsakokrat ob 8. uri in po razporedu, ki je javljen na deski v veži. Dopolnilni izpiti za gojenke meščanskih in drugih šol bodo 29. avgusta ob 8. uri. Te gojenke se morajo priložiti ravnanstvom do 24. avgusta. — Vpisovanje v enoletni trgovski tečaj je določeno na petek 14. septembra od 9. do 11. ure. Sprejemni izpit bo v soboto 15. septembra ob 8. uri. — Vpisovanje v enoletno gospodarsko šolo se bo vršilo 29. in 30. septembra od 9. uri zjutraj v poslopiju Mladike. Pouk se prične 1. oktobra ob 8. uri.

Pričetek šolskega leta 1928/29. na državni realni gimnaziji v Novem mestu. Ponavljalni izpiti bodo 27. in 28. avgusta, vpisovanje v I. r. in novincev 1. septembra od 8. do 12. v ravni pisarni, za vse ostale razrede 3. septembra ob 8. v razredih pri gg. razrednikih; šolska masa bo 5. septembra ob 8., po masi v razredih objavljenje urnika in druga potrebna opravila. Dne 6. septembra ob 8. pričetek pouka.

Deževalni konservatorij v Ljubljani. Vpisovanje v državni konservatorij v Ljubljani za šolsko leto 1928/29 bo 1., 3., 4. in 5. septembra dnevno od 9.—12. in od 15.—17. v sobi št. 17 poslopija Glasbene Matice, Gosposka ulica. Vsa gojenec mora prinesiti k vpisu natančno izpolnjeno prijavo, katero dobi pri služilni državnega konservatorija za ceno 4 Din. Redni pouk na konservatoriju se bo pričel v četrtek 6. septembra. Istega dne bodo tudi sprejemni izpiti. Vse podrobnosti se bodo objavile v začetku prihodnjega tedna.

Vpisovanje na šolo Glasbene Matice v Ljubljani bo 1., 3. in 4. septembra dnevno od 9.—12. ure in od 15.—17. ure v pisarni Glasbene Matice. Gojenci naj pridejo k vpisu v spremstvu staršev, odnosno njihovih namestnikov. Vpisnina in prispevek za učila znašata za celo leto 30 Din. Ukovina znaša za klevir in violino po 78 Din, za instrumente po 90 Din, za solopetje 160 Din. Vpisnina in ukovina za september se vplačata takoj pri vpisu. Pričetek rednega pouka na šoli bo v sredo 5. septembra. V interesu rednega pouka je, da se javijo gojenci takoj prve dni.

Dopisi

SV. BARBARA. Bralno društvo Sv. Barbara v Slov. gorah se toplo zahvaljuje vsem p. n. darovalcem lepih daril v naturi in denarjih za dne 26. t. m. v gostilni F. Kirbišu se vršči srečolov! Čisti dobiček je namenjen za nakup društvenih knjig.

DOL PRI HRASTNIKU. V sredo, dne 15. t. m. je priredila tukajšnja sadlarska podružnica predavanje o okuliranju in pridelovanju sadljevca. Predavanje strokovnjaka Miloša Levstika iz Celja je navdušilo vse poslušalce v taki meri, da so sklenili privediti v bližnji jeseni tudi razstavo tukajšnjih sadnih vrst.

PONIKVA OB JUŽ. ŽELEZNICI. Ob priliki pogreba pokojnega voditelja hratskega naroda Stjepana Radića je tukajšnja organizacija sklenila v počastitev spominu velikega prvoboritelja naročiti zvonenje in mašo-zadušnico za umrlega. Zastopniki krajevne organizacije so šli zato k župniku in ga lepo prosili, da proti običajnemu honorarju odredi zvonenje in mašo za pokojnika. Naš župnik pa se je to pot pokazal v čisto novi luči, kakor ga doslej še nismo poznali. Ves navorčen je odklonil našo prošnjo, češ da za tistega Radića, ki je bil tako nasproten katoliški duhovščini in je katehetom odzval remunciacije, ne more storiti ničesar. Zastopniki krajevne organizacije so ga opozorili, da Stjepan Radić ni bil nasprotnik katoliške duhovščine, pač pa je bil samo zoper tako duhovščino, ki cerkev.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani. 18. avgusta 1928.							Višina barometra 308.8 m	
Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Relativna vl. %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblak. 0—10	Padavine	
							Vrsta	v mm do 1. ure
opazovanja								
Ljubljana ..	8.	764.8	15	86	SE 2	9	dež	4.0
Maribor ...		765.1	13		SSE 2	5	dež	13.0
Zagreb ...		765.2	15	93	WSW 2	10	dež	16.0
Beograd ...		762.1	16	94	NW 2	10	dež	8.0
Split ...		755.8	24	73	NNE 8	9	dež	1.0
Sarajevo ...	7.							
Skopje ...								
Dubrovnik ..								

Solnce vzhaja ob 5.4, zahaja ob 19.3, luna vzhaja ob 7.55, zahaja ob 20.17.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 21.0 C, najnižja 15.0 C.

Poročila iz Sarajeva, Skoplja in Dubrovnika niso dospela.

Vreme je letošnje poletje neobičajno enakomerno.

Odkar je večja depresija ob priletu poprejšnjega tedna sprožila nekoliko večjo, da si še vedno ne dovolj izdatno množino dežja, se je nadaljevalo vroče suho vreme. Visok zračni tlak je zopet obvladoval vremensko situacijo v srednji in deloma južni Evropi, prav kakor v juliju, in pod njegovim gospodstvom so se vrstili dnevi lepega vremena.

Vendar v teku avgusta v srednji Evropi ni dosegla visoke stopnje. Zakaj neposredno v njenem sosedstvu na severu in zapadu je ostal zračni tlak ves čas nižji in tamkaj so gospodovale depresije, ki so se kot običajno vrstile na svojem potovanju od Atlantskega oceana proti vzhodu. Zato so v teh krajih prevladovali vetrovi od zapada in dovajali hlad v deželo. Tudi srednja Evropa je bila še deležna poplavl hladnejšega zraka z oceana, zato se temperatura ni mogla dvigniti na značajno stopnjo in tudi pogostejše ne-

vero in pržnico postavlja v službo strankarske politike. Dodali so tudi, da na hratskem duhovščina nima teh pomislekov zoper Radića in da je tam ista katoliška cerkev kakor v Sloveniji. Na ta argument si je župnik takoj izmislil drug izgovor. Pristal je sicer na mašo, zvonenje pa je odklel, češ da nima navodil od škofijske ordinarijata. Poskušal je tudi udrihati po pokojniku, toda navzoči so ga zavrnili rekoč, da se za duhovnika najmanj spodobi zasledovati političnega nasprotnika s svojim sovraštvom še preko groba. Izgovor na ordinarijat je seveda brez podlage, kajti zvonilo se je za Radićem po drugih cerkvah, ki tudi najbrž niso dobile posebnih navodil glede zvonenja župnik je enostavno dokazal, da ne pojmuje Kristusovega nauka o bratski ljubezni in se je kot oznanjevalec vere in funkcionar cerkve pokazal samo kot klerikalnega strankarja. Kakor smo dejali, ga doslej s te strani nismo poznali in naravno tega novega odkritja nismo veselili.

DOMŽALE. Danes sokolski delni župni zlet. Polovična vožnja na kamniški progi za vse Sokole z vozno izkaznico. Odhod iz Ljubljane 14.10 odhod iz Domžal 20.16. Vse od Trojan do Šmarne gore pa vse od Bištrice do Ljubljane vabimo v naše lepe Domžale na sokolsko prireditve!

RADOMERJE. Prostovoljno gasilno društvo, Radomerje pri Ljutomeru proslavi dne 2. septembra t. l. na svečan način blagoslovitev nove motorne brizgalne z nastopnim sporedom. V nedeljo dne 2. septembra ob 5. uri budnica. 2. Ob 9. uri sprejem gasilnih društev pred gasilskim domom. 3. Ob 10. uri sv. maša v kapelici pred gasilskim domom. 4. Pozdrav gostov pred gasilskim domom. 5. Ob 12. uri obed (banket). 6. Ob pol 14. uri vaje z motorno brizgalno. 7. Ob 14. velika ljudska tombola na veselem prostoru. Vljudno vabimo vse naše cenjene tovariše prijatelje našega društva k množični udeležbi. — Odbor.

KRESNICE. Prostovoljno gasilno in reševalno društvo Kresnice-Poljane v Kresnicah bo priredilo v nedeljo dne 2. septembra popoldne ob treh impozantno gasilsko veselico, združeno z domačo godbo, ki bo gotovo prva največja prireditev za ta prijazni solnčni kraj. Vljudno vabimo vsa okoliška gasilna društva, vse gasilce, tudi prijatelje gasilstva, ljubitelje narave, izletnike, lovce, sploh vse, da se v čim večjem številu udeležijo te prireditve. Preskrbljeno bo tudi za vsakovrstne alkoholne in brezalkoholne pijače ter jedila. Tedaj vsi v nedeljo, dne 2. septembra 1928, v Kresnicah.

Šahovski turnir v Kissingenu

Kissingen, 18. avgusta. Sinoči pozno zvečer je bila doigrana partija Spielmann-Tarrasch, ki se je končala remis. V ruski partiji Yates-Marshall se je črnemu posrečilo s fino pastjo pridobiti kmeta, nakar je bila partija prekinjena. Dalje sta bili dokončani dve prekinjeni partiji. Tartakover je imel proti Spielmannu boljšo pozicijo, a je ni mogel izrabiti za zmago, zato sta se nasprotnika pogodila na remis. Partija Euwe-Marshall pa se je končala z zmago olimpijskega prvaka. — Senzacija šestega kola je bil poraz bivšega svetovnega prvaka Capablanca po Spielmannu. Bogoljubov je zmagal nad Marshallom, partije Euwe-Tarrasch, Réti-Mieses, Tartakover-Niemcovič so se končale remis, partija Rubinstein-Yates pa je bila prekinjena. Stanje po šestem kolu: Bogoljubov 4 in pol, Euwe 4, Capablanca, Niemcovič 3 in pol, Spielmann, Tarrasch, Tartakover 3, Rubinstein 2 in pol (1), Marshall 2 (1), Réti 2, Yates 1 in pol (2), Mieses 1 in pol.

FOTO-aparate

in potrebščine kupite ugodno v drogeriji A. KANC SINOVA, Ljubljana, Židovska ulica 1 in drogeriji M. WOLFRAM nasled M. KANC Maribor, Gosposka ul. 33. 301

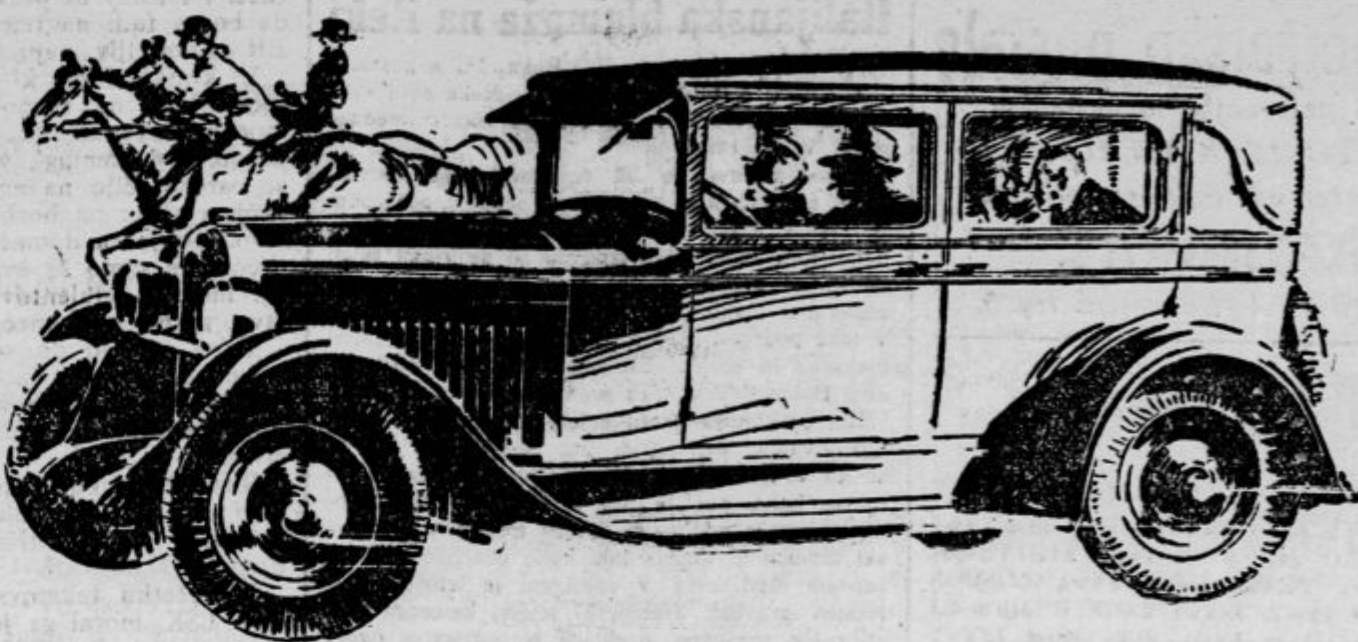
Poslano

Podpisani Alojzij Kramer, mesarski pomočnik iz Zelimelj št. 57, obžalujem in proključem vse žaljivke, s katerimi sem 29. IV. t. l. žalil gđ. Karolino Podražjevo iz Zelimelj št. 37 ter izjavljam, da so bile moje žaljivke brez vsake podlage. V Ljubljani, dne 2. avgusta 1928.

ALOJZIJ KRAMER.

Njih izbira se je izkazala pravim!

Lastniki cenijo pri Chevroletu vrline odličnih vozov, katere so spoznali na udobnih vožnjah tekom mnogo mesecev.



Skoro 700.000 Chevroletov, model 1928 razveseljuje zdaj poedine lastnike. Še vsako izboljšanje v konstrukciji, ki je bilo vedno skrbno izdelano in preizkušeno od General Motorsove družbe, je zelo neomejeno priznanje od strani lastnikov vozov. Dnevno si izberejo nadaljnji 4000 ljudi Chevroleta.

Zakaj je dandanes prodanih več Chevroletov kot drugih vozov na svetu? Zato, ker je Chevrolet izdelan in opremljen enako velikim in drugim vozovom, vendar zaradi enostavnosti izdelave pri nižji nabavni ceni in majhnih stroških opravljanja.

Njegov močan motor s od sgoraj krmiljenimi ventili je zavarovan proti prahu s čistilcem za zrak in sitom za olje, vsaki česar prevozi Chevrolet tisoče kilometrov več brez

potrebnih popravil, njegove motore na van štiri kolesa primejo tako rahlo, da je poprava pnevmatik malenkostna. Njegova kasijsa z dolgim razstojem med osmi nosi udobno in prostorno karoserijo. Mišne Duco-parve so trajne.

Primerjajte Chevroleta s mnogo dražjimi vozovi. Zastopnik vam zamore takoj izročiti model, katerega si izberete.

Touring 54.000 Din, Coach 68.000 Din, Roadster 54.000 Din, Coupe 68.000 Din, Sedan 74.000 Din, Imperial, Landau, Sedan 76.000 Din.

Zastopniki v celi Jugoslaviji.

CHEVROLET

Proizvod General Motors

Glavno zastopstvo in zaloga rezervnih delov

V. & M. BAREŠIČ & Co.

ZAGREB LJUBLJANA
Kraljice Marije ulica 34. — Tel. 27-44 Dunajska cesta 12. — Tel. 2292

Opeko

stro no in ročno zidno opeko, kakor udi zarezno strešno sistem Ste n- brück, nudi vsako količino Ormoška opekarna brata Stuhec v O-možu

Reg strirno blagajno kupim

sistem „National“ po možnosti na štir. predale, dobro ohranjeno. Ponudbe na upravo „Jutia“ Maribor pod „National“.

Iščemo starejšega elektromojstra

za popravila in premotanje (previjanje) električnih strojev in gradbo, dokazana dolgoletna praks pogoj. Obširne ponudbe pod „Za-17089“ na Publicitad. d. Zagreb, Gunduličeva 11. 9746

VELIKO IZBIRO

izbranih vrst

VINA

po najugodnejši ceni.

ter žganih pijač 35

audi Van

PIVNIČARSTVO „OPSKRBA“ D. D

Zagreb, Frankopanska ul. 12.

Ako potrebujete kakovite ogledati naše klet in pokušati vrste brez obveze za kupčijo

Parno žago

za prenos komplotno ali posamezni polnojar-menik ali lokomobilo

kupim.

Ponudbe pod „V dobrem stanju“ na ogledni odd-lek „Jutra“. 987-3

Akordante

zidarske kakor tesarske sprejme v trajno zaposlitev stavbena tvrdka „SLOGRAD“, Ljubljana VII.

Agente(mje)

iščemo za učinkovit predmet iščemo

Velik zaslužek. Potreben kapital za kolekcijo Din 200.—. Vpeljati pri privatnih odjemalcih imajo prednost

Ponudbe na

Rudolf Fuchs, Brod n/s.

Revmatizem.

Izjava zahvalnosti.

Gosp. Dru. I. Rahlejeva, Beograd, Sarajevska 70.

Izvolite mi poslati po poštnem povzetju 3 steklenice Radio-Balsamika. Prve tri steklenice sem že porabil. Učinkovale so zelo dobro. Ker imam revmatizem že več kot deset let, bom porabil še 3 steklenice in se naadam, da popolnoma ozdravim.

S spoštovanjem

Vučko Grahovac, trgovec.

Banjanka. Zdravilo Radio-Balsamika izdeluje, prodaja in razpošilja proti naplačilu Laboratorij Radio-Balsamika dr. I. Rahlejeva, Beograd, Sarajevska 70.

Zdravilo se dobi tudi v vseh boljših lekarnah in drogerijah. 168

LOKOMOBILE

MOTORJI DIESELOVI IN NA SESANI PLIN

JAREMNIKI PINI & KAY KOMPL. ŽAGE

Povoljni plačilni pogoji

Braća Fischer & Co. ZAGREB, Gunduličeva ul. 36

Francoska Mineralna Voda

VITTEL-Grande Source

protin, kamen v mehurju

Eau de Regime des ARTHRIQUES

Dobiva se:

Beograd: Dv. Apoteka M. Viktorovič, Ljubljana-Maribor: »Salus« D. D., Zagreb: J. Bartulič, Prilaz 8, Split: N. Ratković, drogerista, Sarajevo: I. Vranič, apotekar, Skopje: V. Sokov, drogerista, V. Bečkerek: E. Nikolič, apotekar, Subotica: Iliševa Apoteka, Novisad: Dušan Ilin, apotekar, Šabac: I. Ranković, apotekar.

Zahvala.

Za vse ob smrti našega nepozabnega soproga, očeta, brata, sina, strica, gospoda

Leopolda Šega

prejete izraze blagodejnega sočutja, za prekrasne vence, za požrtvovalnost preč. sester ter gg. zdravnikov in častnem spremstvu izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem ki so nam prerano umrlega spremili k zadnjemu počitku.

Ljubljana 13. avgusta 1928.

Zalujoči ostali.

Stanley Weyman:

Rdeča kokarda

Roman.

Vzel je leščerbo, odprl majhna vrata in krenil pred menoj po ozkih polžastih stopnicah, ki so bile vdolbene v zid. Minila sva odprta vrata, ki sem jih v mislih takoj opredelil, da vodijo v prostore prvega nadstropja. Dvajset stopnic višje sem zagledal druga, zaprta vrata. Še petnajst stopnic in prišla sva do tretjih. To nadstropje mi je bilo pri srcu; z obupnim koprnjenjem sem jel iskati načina, kako bi se otresel nadležnega vodnika.

Ko sva se vzpela še za tucat stopnic višje, sem mahoma obstal. »Kaj je?« se je začudil moj spremljevalec.

»Izgubil sem pisemce,« sem odvrnil in jel tpat po stopnicah.

»Pismo za poveljnika?«

»Da.«

»Evo vam lučil!« je rekel nestrpn. »In ne mudite se! Če so novice važne... Strela božja, kaj pa onegavite?«

Izpustil sem bil leščerbo, da se je strkljala po stopnicah in ugasnila. Bila sva v temi. V tihini, ki je nastala, sem čul glasove ljudi v pritličju in šum korakov na ravni strehi; sveži zrak mi je dihal v obraz. Ko je mojega tovariša minila osuplost, je spet zaklel.

»Doli pojdite, doh!« je kričnil togotno. »Dajte, spustite me naprej! Res ste mi imeniten sell!... Počakajte tu, da prinesem drugo luč.«

Smuknil je mimo mene in me ostavil baš tam, kjer sem hotel biti, v kotu pri vratih, ki sva jih prej minila. Ni se še oddaljil za

97

šest stopnic, ko sem že držal roko na zapahu. O sreča! Vrata, ki sem mislil, da bodo zaprta, so se vdala mojemu kolenu. Vstopil sem in jih zaprl za seboj. Nato sem zavil na desno in se jel v črni temi tipaje plaziti ob zidu. Pred menoj se je nejasno črtala svetlejša ploskev okna. Zavest, da nastopa trenutek odločilne preizkušnje, mi je vrnila vso hladnokrvnost. Naštel sem deset korakov in dospel do okna, kakor sem bil izračunal. Še deset korakov in druga vrata so mi zaprla pot. Tu je morala biti soba — zadnja v tej smeri. Napeto stregoč na vsak najmanjši šum, ki bi pomenil, da so mi za petami, sem tipaje iskal zapaha in ga odrinil, ko sem ga našel. Spet mi je bila sreča mila: vrata so se vdala mojemu prstiku; toda namestu svetlobe me je tudi tu obdala tema — in v njej sem glasno butnil ob druga vrata.

Nekje za mojim hrbtom se je oglasil zamolkel ženski vzklík in nekdo je hlastno vprašal:

»Kdo je?«

Namestu odgovora sem odrinil zapah in vrata so se odprla. Svetloba, ki je planila izza njih, me je v prvem trenutku oslepila, toda ko sem stal na pragu in mežikal z očmi, sem zagledal pod svetiljko dve prestrašeni mladi ženski, skrivajoči se druga za drugo; v tisti, ki mi je bila najbližja, sem spoznal Denizo.

Z radostnim vzklíkom sem stopil proti njej; toda odskočila je in njen obraz se je spočil od groze.

»Kaj hočete?« je zajeceljala. »Zmotili ste se, gospod. Midve...«

Šele tedaj sem se spomnil svoje meniške halje in muškete, ki sem jo držal v roki. Vrgel sem oglavnico nazaj, da bi mi videla v obraz — in trenutek nato sem doživel najslajše presenečenje svojega življenja. Deniza se mi je vrgla v naročje ter hlipaje pritisnila svojo glavo na moje prsi in svoje lase na moje ustnice.

»Rekli so mi, da ste mrtvi!« je vzklíknila.

Razumel sem vse. Stisnil sem jo k sebi, tesno, čedalje tesneje, in sem ji povedal... Sam Bog si ga vedi, kaj sem ji povedal! In ona se ni branila, vsaj tisti trenutek ne. Pozabila sva vse ostalo, nevarnost, v kateri sva bila, mrko bodočnost, ki je bila pred nama, in žensko, ki naju je gledala. Nekdaj so naju bili namenili drugemu drugemu, pa nama ni bilo mar tega; šele zdaj, ko sem pritisnil svoja usta na njene ustnice in čutil njene roke okoli svojega vratu, me je obšla zavest, da sva spojena na vekomaj in da je smrt edino, kar naju sme ločiti.

Da, smrt se je plazila okoli naju; še prekmalu nama je bilo spoznati, da je tako. Čez minuto ali kaj se mi je Deniza mahoma izvila, pahnila me od sebe in vsa prestrašena obstala pred menoj. Rdečica in bledest sta se preganjali na njenem obrazu in njene oči so se bleščale od vlage.

»Po kaj ste prišli semkaj, gospod?« je vzklíknila. »In tako napravljeni!«

»Prišel sem, da vas vidim,« sem odvrnil.

Tako govoreč sem stopil korak naprej, da bi jo spet potegnil k sebi.

Toda Deniza me je iznova pahnila nazaj.

»Oh, ne, ne!« je vzklíknila trepetaje. »Ne zdaj! Ali veste, da vas bodo ubili, če vas zasačijo tu? Bežite, da ne bo prepozno!«

»Tedaj vas moram ostaviti?«

»Da,« je odgovorila in obupno vzmahnila z rokami. »Treba je, zaklinjam vas.«

»Treba je, da vas prepustim Fromentu?« sem vzklíknil.

Zdrznila se je in me pogledala s čudnim, čisto novim pogledom.

»Mar veste?« je vprašala.

»Da, vem,« sem odvrnil.

GRAND PRIX d' EUROPE



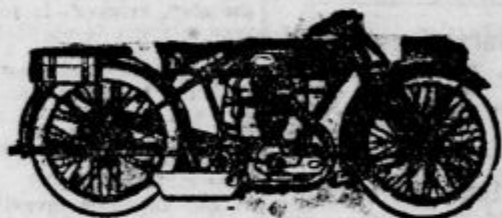
176.000 km

29. juli a 1928.

Kakor vedno pri vseh največjih in največjih mednarodnih dirkah zopet slajno zmaga naš znan slovenski sportnik g. Walter Stuzzi kot prvi Slovenec na največji svetovni motociklistični dirki v Švici Genevi ter zadobi s svojo slajno vožnjo ter s svojim 500 ccm A. J. S. strojem s priklopo III. prilo napram 14 tovarniškim vozačem s 600 ccm stroji. A. J. S. motocikel je smagovalec skoraj vseh največjih svetovnih dosedanjih dirk.

Vsi modeli in rezervni deli na skladišču. — Plačline olajšava.

Generalno zastopstvo: O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11.



Praktikantinja

9843

z znanjem nemškega jezika išče za svojo pisarno večja tovarna v bližini Ljubljane.

Cenj. ponudbe pod „Nemščina“ na ogl. odd. „Jutra“.

Lesno volno (Holzwolle)

dobavlja

BARZEL K. D., Zagreb

Ulica Vjenceslava Novaka 10. Telef. 3250

Staino veliko skladišče lesne volne. 9816

Zvitke

(role)

za računske stroje

ček in kontrolne zvitke za blagajne vseh sistemov, ima vedno v zalogi

Lud. Baraga, Ljubljana

Selenburgova ulica 8, I. nadstr.

Telefon šte. 2980

Kreditna zadruga reg. pom. blag. v Mariboru

izplača po osmih mesecih vsakemu članu za slučaj poroke

ženitovanjsko doto v znesku

9842

Din 20.000—

Prispevki so neznatni. Zadruga omogoča vsakomur ustvariti si lasten dom. — Zahtevajte prospekte!

Mestni internat za srednješolce

Dijaški dom v Ptuj

sprejema v popolno oskrbo in vzgojo dijake, ki obiskujejo realno gimnazijo ali meščansko šolo. V zavodu so goenci pod strogim nadzorstvom profesorjev in pretekov in se v prostem času lahko izobrazujejo v jezikih in v glasbi.

Goencem je na razpolago veliko igrisče, gledališki oder, knjižnica, bilard, radio in zavodov orkester.

Celotna hranarina je 7000 Din in se plačuje v mesečnih obrokih. Po sklepu kuratorja se manj premožnim in priimim gojencem zniža na letnih 6000 Din v izrednih slučajih, posebno gojencem višjih razredov, tudi še nižje.

Prospekte pošila in daje tudi vsa pojasnila Vodstvo dijaškega doma v Ptuj.

Začetek šolskega leta je 1. septembra.

Po naročilu kuratorja:

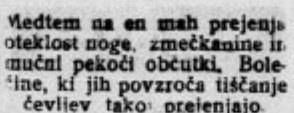
Prof. H. Vodnik, vodja zavoda

9862a

Nožna sol sv. Roka



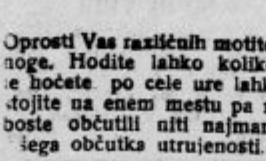
dela nove noge. Zadošča, ako te soli za noge, si je v inozemstvu že dolgo časa izobno preizkušena — samo majhno množico denemo v lavor, napol ojen s toplo vodo in bolečo nogo 10 do 15 minut v njem namakamo



Vedtem na en mah prejen oteklost noge, zmečkanine in mučni pekoči občutki. Boleline, ki jih povzroča tistanje čevljev tako prelenjajo.



Daljšje namakanje v tej vodi omebča kurja očesa ter otredlo kožo tako, da se prav lahko dá odstraniti brez nož ali britve. Bodite pripravljeni, da sv. Roka sol za noge noge popolnoma obnovi.



Oprostite Vas različnih motitev noge. Hodite lahko kolikor hočete po cele ure lahko tojite na enem mestu pa ne boste občutili niti najmanjšega občutka utrujenosti.

Utjecaj nožne kupelji

Velik zavoj soli sv. Roka stane 10— Din. Dobiva se po vseh lekarnah in drogerijah. Ako bi je kje ne imeli, obrnite se na drogerijo Gregorič, Ljubljana.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

Valovite lase!



vanje. Din 40.— Centifolia kosmet zavod. Zagreb — Slika br. 57. — Zahtevajte brezplačne ilustrirane prospekte.

„SPECTRUM“ d. d.

inž. Koplsta, Dubský in Krstić, tvornica ogledal in brušenega stekla, Ljubljana VII, Medvedova ul. 38. tel. 343

Zagreb, Beograd, Osijek, Središnja: Zagreb
Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena vseh velikosti, in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vstekljanje v med. Fina, navadna ogledala 82

Volneno, belo in pisano platno

hlačvino, delene, kambreke, druk, srjace, kravate, žepne rute, svilene rute, nogavice, dežulke itd. kupite najceneje pri trvdki

ALOJZI DROFENIK, CELJE

samo Glavni trg št. 9.

Vsakovrstni OSTANKI za polovično ceno.

Polir

se išče za vodno zgradbo v bližini Ljubljane kot pomočnik prvega polirja za takoj. 9833

Ponudbe pod „Polir“ na oglasni oddelek Jutra.



Najpopolnejši Stoewer šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, ogledajte si to izrednost pri trvdki

Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova ulica 8/L. Izpustil pošt. 15-letno garancijo. Telefon št. 980. 26

Konfekcionerji trikotaže!

„Jka“ družba z o. z. Kranj

tovarna trikotaže, pletenin in nogavic ima na zalogi razno triko blago za izdelavo zimskega triko-perila. Zahtevajte ponudbe!

VIDA SUPIČIČ, roj. KOKL

učiteljica

9834

KAŽIMIR SUPIČIČ

gimn. profesor in literat

poročena

v Beogradu, 19. avgusta 1928.

Št. 1141/28.

Razglas.

Mestna občina Kranj proda potom javne ustmene dražbe, ki se vrši v torek, dne 28. avgusta 1928 ob 10. uri dopoldne v mestni posvetovalni ci v Kranju, „staro savsko mostišče“ parc. št. 1245, ki meri 893 m²

Izključna cena je Din 20.000.—

Parcela je predvsem primerna za kako trgovino ali kaj sličnega.

Dražba je veljavna šele tedaj, ko jo odobri nadzorstvena oblast.

Mestno županstvo v Kranju,

due 16. avgusta 1928.

9861a

PETERSHOF

dekliški zavod

Nadaljna izobrazba — Gospodinjstvo

Trgovska stroka

Za slabotna dekleta odpočivališče.

IZOMIKA:

Jeziki — Glasba — Gospodinjstvo.

Krasna, lega, lastna vila z velikim vrtom, materinska nega, prvovrstna prehrana.

Pouk 15. septembra.

9801

Najboljše reference.

Prospekti.

Narčila in vse dopise, tiče se malih oglasov, je poslati na:
Oglasi oddelak JUTRA, Ljubljana,
Priemova ul. 4. Čekovni račun
pošte hranilnice Ljubljana, št. 1842.

Telefon številka 2492

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v porredovalne in socialne namene
obdobja: vsaka bendra 50 par. Najmanjši znesek Din 5.
Priročina za šifro Din 5. - Zbiranje, dopisovanja in oglašje

Trgovskega ali reklamnega značaja, vsaka bendra Din 5.
Najmanjši znesek Din 10. - Priročina za šifro Din 5. - Ure pristojbi
ne je upoštevati obremen z naročilom, kar se oglašje na pristojbo.

Sprejemajo namih oglasov za prihodnji številko JUTRA se zaključijo
dva pred izidom lista ob 17 uri.
Pozneje sprejeti oglasi bodo priobiti v naslednji številki lista.

Telefon številka 2492

Službe dobi

Trg. Izobražen

gospod
star 30 let, dobi mesto
v pisarni v Ljubljani. Pis-
menske posredbe do 25. t. m.
na ogl. odd. »Jutra« pod
»Dobra moč«. 26078

Potnika

dobre vzgojen, s voljo
na prakso, sprejemamo za
prodajo specializirane pred-
meta proti dnevnemu in
proviziji. Ob prestatu pre-
stavlja se stvar na plačo. Le-
dilični gospodje naj stavi-
lo svoje gospodje na »Za-
nevilji 200« na ogl. odd.
»Jutra«. 26078

Vajenca

s primerno veliko izobra-
zbo in lastno obrt, za ma-
nufakturno sprejem. - Po-
nude na ogl. odd. »Jutra«
pod »Marjiri 5«. 26081

Mesarski pomočnik

dobro, veščinski v stoku
mest, dobi takoj mesto
Naslov v ogl. odd. »Jutra«.
26100

Cevljar, pomočnik

znanstven, večletnega
del, sprejemamo takoj v
svoje delo. Hrana in po-
stojanje v hiši. Josp. Po-
gačnik, Ljubna, Gorjanska.
26103

Knjigovodja ali

knjigovodkinja
s voljo na prakso, smotno
slovesnega in nametnega
jezika v besedi in pisanju.
Samostojno moč, sprejemamo
Pisemenske posredbe na
svoje zahtev ob poslati na:
Frio Zemljid, vinogradsko
vseposredstvo in vinski kle-
t v Ljutomeru, Slov. 26067

Ekonom

abolutna vinorodna kole
s večletno prakso spre-
jemamo za vinogradsko ve-
seposredstvo v Ljutomeru
okolišč. Pisemenske posredbe
s navodno zahtev ob pro-
stem stanovanju je posla-
ti na: Frio Zemljid, vinogradsko
vseposredstvo in vinski kle-
t v Ljutomeru, Slov. 26067

Šoferja

ki bi opravljali strano ko-
feriskih poslov se kaka
druga dela v gospodarstvu,
sprejemamo. Pisemenske ponu-
be je poslati na: Frio Zemljid,
vinogradsko vseposredstvo
in vinski kleto v Ljutomeru.
26069

Vinski potnik

dobre vzgojen po Sloveniji
dobi pod uglednimi pogoji
takoj mesto. Ponude je
poslati pod šifro »Vinski
potnik 96« na ogl. odd.
»Jutra«. 26070

Fino kuharico

s dobriimi izpričevanji, zna-
je kuhanje vseh domačih
del, sprejemamo. Pismeno na
ogl. odd. »Jutra« pod »Fi-
na kuharica 111«. 26111

Mesar, vajenca

pošten staršev, sprejemamo
Naslov se izve v ogl. odd.
»Jutra«. 26030

Plačilno natakario

18cm na doletu, ki bi
tudi opravljala domača de-
la. Pogoj: dozna stanovit.
poštena in kavelje smotna
Naslov takoj. Naslov v
ogl. odd. »Jutra«. 26051

Kontoristinja

smotno popolnoma knjigovod-
stva, slovesnega in
nametnega sprejemamo. Ponu-
be na upravo »Jutra« Maribor
pod »Takoj«. 26046

Frizersko vajenko

prijetno sunanjot, intelli-
gentno, ki ima veselje do
dela in s manjem meniški-
ne 18cm salon Gjud Aleksa.
Kongresni trg 6. 25941

Brivskega pomočnika

solidnega in dobrega de-
lavske 18cm samo za
bubli frizur salon Gjud
Aleksa, Kongresni trg
št. 6. 25943

Brivski pomočnik

damski frizer. Plača Din
1800-2000 mesečno. Na-
stop takoj ali po dogovoru
z J. Metnarji, Jelenice,
Gor. 26106

Kuharico

vajenko privatno in gostilni-
sko kuhinjo, dobi v varčno
gospodinjstvo, sprejemamo
restavracija Bavarski dvor,
Dunajska cesta 31. 26233

Hišino

inteligentno in zdravo, ki
bi obremenila otroka, sprejemamo.
Ponude na Zora Karama-
ta, Zeman, Karamata ul.
17. 25959

Modistovsko učenko

s primerno pridobitno
sprejemamo takoj. Prednost
imajo hvalne teletenarjeve
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 26088

Gospodično

sprejemamo kot vzgojiteljico
v lastni hiši. Znanstveni
in 6 let. Znanstveni mora
tudi moč. Ponude na oglas
odd. »Jutra« pod šifro
»Vzgojiteljica 940«. 26040

Cevljar, vajenca

sprejema takoj. A. Siko-
vec, Pod Trnovo 1. 26012

Sivilje

za moško petlo sprejemo v
industriji perila Jos. Roj-
na, Aleksandrova cesta 3.
26092

Damsko frizerko

svetovni tudi mlajše moč
sprejema šolski salon Gjud
Aleksa, Kongresni trg 6.
25942

2 Izurjeni pletilji

na televizni sprejema M.
Premar, Podbrejše 1. Pod-
nart. 26012

Učenko

za Mopanje gorah delov
sprejemamo. Izve se v oglas.
odd. »Jutra«. 26084

Vajenca

za slabišarico in medlar-
sko obrt, kroglica in sira-
voga, starost 14 do 15 let,
hrana in stanovanje v hiši,
drugo po dogovoru sprejema
M. Sitar, slabišarica Kriko
ob Savi. 26061

Dekle

ki zna kuhati in opravljati
vsa hišna dela, dobi službo.
Naslov: F. Kulterer, Cako-
vec. 26082

Hotelsko sobarico

izvežbano, smotno kavelje
ter nametnega jezika, s do-
brimi spretnostmi, takoj spre-
jemamo. - Ponude s prepis
sprejema na ogl. odd. »Ju-
tra« pod »Sobarica«. 26077

Gospodinj

dobre kuharico, čisto, sred-
nje starosti, 18cm mala
uradna menna na nastop
najkasneje 1. septembra.
26176

Izvežbano pletiljo

s lastnim strojem takoj
sprejemamo kot družabnico.
Ponude na ogl. odd. »Ju-
tra« pod »Pletilja s lastnim
strojem«. 26175

Kuharico

starejšo, katere bi opravl-
jala tudi lahka hišna dela,
sprejema manjša družina na
deteli. Cenj. ponude na ogl.
odd. »Jutra« pod »Kuhar-
ico«. 26193

Učenko

sprejemamo v trgovino s
mešanim blagom, s potrebo
izobraženo. Pisemenske ponu-
be na ogl. odd. »Jutra« pod
šifro »Ljubljana«. 26221

Službo dobi

sedelarski pomočnik, smotno
dela, posebno pri komatih.
Delo trajno, nastop takoj
pri Janko Černe, sedlar, pri
Ljubljani. 26211

Ključ. vajenca

sprejemamo. Val. Lotrič, Tr-
laška cesta 11. 26238

2 krepka vajenca

iz Ljubljane ali bližnje
okoliščine proti plači takoj -
sprejema Jakob Babnik, re-
stavrator instalat. Ljubljana,
Skojka ulica 15. 26245

Začetnico

sprejemamo za trgov. pisarno.
Pogoj: zanesljivost in mar-
ljivost. Ponude na ogl. odd.
»Jutra« pod »Začetnica in
marljivost«. 26235

Likarice

za pletenje sprejemamo. Na-
slov v ogl. odd. »Jutra«. 26230

Učenko

sprejemo v ročnem delu, -
sprejema modistka, Naslov
ogl. oddelku »Jutra«. 26223

Vajenca in vajenko

s potrebo koleko izobra-
zbo sprejema manufakturna
trgovina. Ponude na ogl.
odd. »Jutra« pod »Oskra
pri starših«. 26246

Šofer

bruten ključavničar in me-
hanik, popolnoma zane-
sljiv dobi dobro službo v
Ljubljani (ukusni avto).
Ponude na ogl. odd. pod
»Tresen šofer«. 26251

Dekle

pridno in pošteno, do 20 let
staro, sprejema uradnika
družina v bližini Ljubljane.
Imeti mora predvsem vesel-
je do malga otroka in bi-
mora vajena hišnih del. Po-
nude na ogl. odd. Jutra
pod šifro »Pridna in po-
stena 50«. 26138

Učenca

v pekarsko obrt takoj spre-
jemamo. Maribor, Langova
S-I. 26150

Pletiljo

dobre, izurjeno v vseh de-
lih sprejemamo takoj proti
dobri plači. Naslov pove
ogl. odd. »Jutra«. 26158

Eksportna lesna

trdka
v Ljubljani 18cm prvotno-
ga uradnika, perfektnega
bilanca smotnega knjigov-
odja. Ponude na upravo
»Bilanca«. 26168

Izurjeno pletiljo

sprejemamo takoj. Hrana in
stanovanje v hiši. Naslov v
ogl. odd. »Jutra«. 26109

Gradbeni poslovodja

za visokogradnjo s prvot-
no rednim sposobnostmi se
sprejema na Zagreb. Ponude
pod »Gradbeni poslovodja
Zagreb na Publicitas, Za-
greb, Gunduličeva 11. 26116

Izurjeno pletiljo

18cm na ogl. odd. Jutra
pod »Jutra«. 26170

Natakarico

srednji let, pridno, pošte-
no, večko kuhinja in oprav-
ljana vseh hišnih del spre-
jemamo. Ponude na ogl. odd.
Jutra pod »Dobri zaslužek«. 26174

Botičke dekle

ki zna kuhati in opravljati
vsa domača dela, dobi ta-
ko službo pri trišolski
družini. Naslov v ogl. odd.
»Jutra«. 26276

Briv. pomočnika

solidnega delavske, sprejema
takoj Mate Valentini, frizer
za gospode in dame. Kon-
gresni trg 13. 26279

Čevljar, pomočnika

sprejemamo takoj za mešano
delo, mlajšo moč. Franjo
Krištan, čevljarstvo, Celov-
ška cesta 81, Sv. Šiška. 26287

Šiviljo

veščo šiviljo, pletenja na
specialno stroje, sprejemamo.
Naslov pove ogl. odd. »Ju-
tra«. 26271

Vajenko

sprejema strojna pletarna,
Maribor, Vojašniška 2. 899

Trgovski potnik

10 zastopnikov
prvotnosti, za obiskova-
nje privatnikov v Jugosla-
viji, najmo rabim. Rajoni-
rni potniki, ki so že po-
stali s čevlji, imajo pred-
nost. Obiskovalec, na privat-
ne oglednike »Jutra« pod
»Prvotnosti ročni izdelki«. 26285

Zastopniki (ce)

S prodajo prekrščenih vred-
stev za pokončevanje v re-
stavratorskih mestih, na privat-
ne stranke, samostojno tre-
notno (v vili sezije) tudi v
razpisni do 200 Din in več
izvezo zaslužiti. Samo re-
fektant, ki imajo voljo za
vstrajno delo in razpo-
laga s malo kavelje, na-
se javijo na naslov: V.
Kovač, Sv. Petra nasip 17.
26211

Nakupovalce

zanesljivi in sposobne za
nakup vsakršnega sadja
18cm eksportna trdka. Po-
nude na podružnico Jutra
v Mariboru pod šifro »Sad-
je 12316«. 25764

Sesija

za naš promet se je razvo-
kar pričel letno sposobne
in zanesljive zastopnike
za prodajo lukrativni pla-
sti in proviziji. Sigurna
okoliščina! Kavelje po-
trebna Zamburčič, Ljub-
ljana, Aleksandrova c. 26003

Zastopnike (ice)

agilne, 18cm rentabilno po-
dejje. Ponude na upravo
»Jutra« Maribor pod »Za-
stavnica«. 26048

Agenta

agilnega 18cm za Ljublja-
no. Osebnost se zgledati pri
»Universale«, Krekov trg
10-1. 26160

Potnike

zanesljive in poštene za-
stopnike ter agente sprejemo
proti dobri proviziji tvor-
nisa plači. - Ponude pod
značko »Zanesljivi 28« na
ogl. odd. »Jutra«. 26210

Perilo

sprejemamo v pranje. Naslov
pove ogl. odd. »Jutra«. 26142

Izurjena sivilja

ki dobro šiva, gre hitro na
Jutra. 26242

Zastopnike (ce)

18cm za prodajo dravnih
prijav na obroke, v zve-
zi s zavarovanjem. Dama
poleg provizije tudi fikso
plačo. Trgovsko podružnico
»Triglav«, Beograd, Bal-
kanska ulica 8/1. 26239

Kako dojar dnevno

zauzeto povsed, broz kav-
cija, s patentirano vozno
knjajbo, za 15 Din pove
proti znamki na odgovor
Novolety Company, Drava-
grad. 26292

Vsakomur

namim trajen in dober za-
sluzek s lakim prodajo no-
vemu neobdobju potrebna
predmeta. Mala kavelja po-
trebna Ponude na poštini
predal 285, Ljubljana. 26214

1000 Din

dobi tisti, ki preskrbi in-
teligentnega gospodja s
vsega skladiščnega, nadzro-
vala ali ališino. Ponude
na oglasni oddelku »Jutra«
pod »Nagradna«. 26295

Kdor želi

da mu pošljemo naslove od malih
oglasov ali da mu pošljemo kake
informacije, naj v pismo priloži ma-
nipulacijsko pristojbino.

Din 2

sicer ne bo prejel odgovora.

OGLASNI ODDELEK »JUTRA«.

Dobro eksistenco

Vam nudimo, ostrima samo-
prodajo našega predmeta, ki
se rabi v vsakem gospodinj-
stvu. Pletilja na zastopstvo
Kahana et Müller, Maribor,
poštini predal 2. 26148

Prepisovanje

na stroj
vsestranske, pretravne go-
spodnje. Pisemenske ponu-
be na ogl. odd. »Jutra«. 26285

Katera trgovska

pomočnica
bi imela 10 dni počitnice, da
bi izvršila v moji manufak-
turni trgovini bilanco? Po-
nude na ogl. odd. »Jutra«
pod »Perfektna 400«. 26288

Krajev. zastopnike

sposobne, 18cm za Slove-
nijo. Pri sposobnosti fiksnih
uradnikov ali po oficirni.
Ponude na upravo »Jutra«
v Mariboru pod »Lahko
delo«. 903

Zastopnike

sprejemamo takoj za dobro
ideji predmet. Ponude na
upravo »Jutra« Maribor
pod »Lahka prodaja«. 902

Starejša dekle

z dečelo, šivilja, natakarica,
veščo vseh del 18cm mestu
kjerkoli. Naslov v ogl. odd.
»Jutra«. 26154

Odvetniška uradnica

perfektna stanografinja, in
strojopisna želi službe. Na-
stop 15. septembra. Ponu-
be pod »Zanesljiva na ogl.
odd. »Jutra«. 26165

Inteligentna vdova

18cm mesta gospodinjke pri
starejšem gospodu, vlijem
uradniku ali po oficirni.
Reflektira samo za Srbijo.
Ponude na upravo »Jutra«
Maribor pod »Karpatic«. 26190

Trgovski pomočnik

manufakturne stroke, s ko-
feriskim izpitom 18cm prve-
ne službe. Naslov v ogl.
odd. »Jutra«. 26191

Kuharica

s primerno prakso, pridna,
poštena, gre k manjši ob-
delki ali ališino. Naslov v
ogl. odd. »Jutra«. 26281

Uradnik

popolnoma veziran v ma-
nipulacijo mehkega in trde
ga lesa, vešč knjigovod-
stva, slovesnega, nemške in
italijanske korespondence in
drugi pisarniški poslovi.
Cenjene prijave - in-
di na deteli Ponude pod
»Zmožnost na oglasni od-
delku »Jutra«. 25546

Šofer

in vešč mehanik 18cm služ-
be Naslov v ogl. odd. »Ju-
tra«. 26054

Prodajalka

dobre izurjena v mešani
stroki, 18cm službo za okto-
ber. Cenj. ponude na ogl.
odd. »Jutra« pod »marljiva
2462«. 26135

Stanovanja

Stanovanje
3 sobe s kopalnico, ločenim
septikom v centru me-
sta. — Ponudbe na oglašni
oddelek »Jutra« pod št. 26081.

Stanovanje
3 sobe, kuhinja, ločeno
prilika na razpolago ali
stanu, ki plača malo
naprej 8000 Din. Vodovod,
elektrika. Naslov v oglaš-
ni »Jutra«. 26014

2 stanovanji
soba s dvema, eno s tremi
sobami, kuhinja in priti-
likami, skupno kopalnica
in pralnice in vrtom, odda
s 1. septembrom na Brinju
ob Dunajski cesti. Pokoj-
niški svetovni za nameščen-
je v Ljubljani. 26012

Soba s kuhinjo
ali 3 sobe oddam s 1. sep-
tembrom. Rožna dolina št.
26. 26004

Stanovanje
3 sobe in prilika, pripravo-
na za stranske ali obrtni-
ka, na Miklošičevi cesti, odda
na 1. septembra. Pojavila
daje dr. Friač, odvornik,
Miklošičeva cesta 4. 26015

Stanovanje
lepo, suho, sobe, kuhinja in
predoba, na Posavju ob
Dunajski cesti, odda
takoj s 1. septembrom. Po-
javila daje dr. Friač, odvornik,
Miklošičeva cesta 4. 26015

Stanovanje
s stropni sobi in priti-
likami v vili blizu Tivolija,
dane s 1. septembrom. Po-
javila daje dr. Friač, odvornik,
Miklošičeva cesta 4. 26015

Stanovanje
3 sobe in kuhinja, ločen
starši sobi. — Ponudbe
pod »Šredina« na oglašni
»Jutra«. 26003

Več stanovanj
lekalov, plaž, odda Po-
sredovalnica Ljubljana, Mi-
klošičeva cesta 14. 26033

Stanovanje
3 sobe in kuhinja, ločen
starši sobi. — Ponudbe
pod »Šredina« na oglašni
»Jutra«. 26003

Stanovanje
3 sobe, kuhinja, ločen
starši sobi. — Ponudbe
pod »Šredina« na oglašni
»Jutra«. 26003

Stanovanje
3 sobe, kuhinja, ločen
starši sobi. — Ponudbe
pod »Šredina« na oglašni
»Jutra«. 26003

Stanovanje
3 sobe, kuhinja, ločen
starši sobi. — Ponudbe
pod »Šredina« na oglašni
»Jutra«. 26003

Stanovanje
3 sobe, kuhinja, ločen
starši sobi. — Ponudbe
pod »Šredina« na oglašni
»Jutra«. 26003

Stanovanje
3 sobe, kuhinja, ločen
starši sobi. — Ponudbe
pod »Šredina« na oglašni
»Jutra«. 26003

Stanovanje
3 sobe, kuhinja, ločen
starši sobi. — Ponudbe
pod »Šredina« na oglašni
»Jutra«. 26003

Stanovanje
3 sobe, kuhinja, ločen
starši sobi. — Ponudbe
pod »Šredina« na oglašni
»Jutra«. 26003

Stanovanje
3 sobe, kuhinja, ločen
starši sobi. — Ponudbe
pod »Šredina« na oglašni
»Jutra«. 26003

Stanovanje
3 sobe, kuhinja, ločen
starši sobi. — Ponudbe
pod »Šredina« na oglašni
»Jutra«. 26003

Stanovanje
3 sobe, kuhinja, ločen
starši sobi. — Ponudbe
pod »Šredina« na oglašni
»Jutra«. 26003

Stanovanje
3 sobe, kuhinja, ločen
starši sobi. — Ponudbe
pod »Šredina« na oglašni
»Jutra«. 26003

Stanovanje
3 sobe, kuhinja, ločen
starši sobi. — Ponudbe
pod »Šredina« na oglašni
»Jutra«. 26003

Stanovanje
3 sobe, kuhinja, ločen
starši sobi. — Ponudbe
pod »Šredina« na oglašni
»Jutra«. 26003

Stanovanje
3 sobe, kuhinja, ločen
starši sobi. — Ponudbe
pod »Šredina« na oglašni
»Jutra«. 26003

Za dijakinjo

letem stanovanje s svo-
jim, po možnosti s kupa-
lino, v centru, pri boljši
vodovodu. Takojšnja ponudba
s navedbo pogojev
»Odhodnjakinja« na oglašni
oddelek »Jutra«. 26011

2-3 dijake (-inje)
sprejme uradnik družina
na veselo ohranilo la dobro
hrano v centru mesta, s
električno razsvetljavo.
Ključavniška ulica 2,
II. nadst. 26070

Dve dijakinji
sprejme učiteljica v svo-
jem domu. Kongresna uli-
ca 6/II. doma. 26078

2 dijakinji v Celju
sprejme uradnik družina
viti in kuhinje na razpolago.
Cena primerna. Ema imed
dijakinja sprejme v svoji
stanu proti dajevšini v Hri-
vili. Naslov v oglašni »Jutra«
Celje. 26019

Dijaka (-inje)
sprejme učiteljica družina
na stanovanje in dobro hra-
no. Centru mesta, pomoč
pri učenju. Ogleda se dnevno
od 1. do 2. popoldne.
Naslov v oglašni »Jutra«
26016

Jugosl. družina v
Grazu
sprejme dijak na pripravo-
ko boksar. Krasna lega-
cija, telefon, domača ku-
hinja. Plemenita vprašanja
pod »Jugoslavija« na Anon-
cenzpeditio Glasar, Graz,
Schöberggasse 1. 26068

Dijaka
vsema v dobro ohranilo
prof. F. Gasparin, Krekova
ul. 14, Maribor. Prilika za
francosko in nemško kon-
verzacijo. 26047

Dijaksko stanovanje
s svo ohranilo la hrano
v centru mesta, pomoč
pri učenju. Ogleda se dnevno
od 1. do 2. popoldne.
Naslov v oglašni »Jutra«
26016

Dva dijaka v Kranju
sprejme v popolno ohranilo
boljši družini. Ključavni-
ška ulica 2, II. nadst. 26070

Boljša rodbina
sprejme dva dijaka v dobro
ohranilo. Elektrika, ključav-
niška ulica 2, II. nadst. 26070

Dijaka
le dobre kmetije hite sprej-
me na dobro, domačo hrano
in stanovanje. Vpraša se
Ljubljana, Galinova ulica,
Nrti Udmak št. 18. Ljubljana
nabrežje. 26001

Sobico
s svo ohranilo (ključav-
niška ulica 2, II. nadst. 26070

Tri dijake
sprejme na stanovanje in
hrano ali bres hrane Ma-
rije Frece, Družnina ulica,
Nrti Udmak št. 18. Ljubljana
nabrežje. 26001

Tri dijake (-inje)
sprejme. Vsa ohranilo. Ključav-
niška ulica 2, II. nadst. 26070

2 lepi sobi
s elektr. razsvetljavo in
posebnim vzhodom, v bližini
Trn. erdnje šole, odda
Naslov v oglašni »Jutra«
26037

Dijake
le boljši družini sprejme
s svo ohranilo. Naslov v oglašni
»Jutra«. 26033

2 dijaka
nitihi razsvetlavo, le boljši
družini, sprejme na hrano
in stanovanje. Stročje nad-
st. v pomoč pri učenju.
Naslov v oglašni »Jutra«
26043

3 dijake
le boljši hite sprejme na
stanovanje in hrano. Na-
slov v oglašni »Jutra«
26040

2 mlajša dijaka
sprejme starši zakonik
mar bres otrok. Naslov v oglašni
»Jutra«. 26033

2 dijakinji
all uradni sprejme s svo
ohranilo. Naslov v oglašni
»Jutra«. 26041

Boljša rodbina
sprejme dijaka (nitihi-
lo) v dobro ohranilo. Naslov
v oglašni »Jutra« 26037

Dijakinje
v Mariboru sprejme na
stanovanje in hrano Gorop.
Maribor, Aleksandrova c.
44-II. 26149

Dijake (-inje)
nitihi razsvetlavo, le boljši
družini, sprejme v popolno
ohranilo. Ključavniška ulica 2,
II. nadst. 26070

2 dijaka

sprejme v svo ohranilo. —
Cena smerna. V rodni me-
sta. Naslov v oglašni »Jutra«
26037

Dijakinje
boljši sprejme uradnik
rodbina v rodni me-
sta. Hrana, ključavniška ulica 2,
II. nadst. 26070

Dijaka v Mariboru
sprejme na stanovanje, hrano
in v domači post. profesor
H. Maribor, Pušnikova ul. 6.
26184

V Mariboru
sprejme uradnik družina
21-II. levo. 26186

Soba
lepo, suho, s posebnim
vzhodom. Najbolj odda Anton
Maver, Ahacjeva c. 26098

Soba
oddam boljši uradnik ali
dijakinja. Tisk gorenjskega
kolodvora, Medvedova uli-
ca 8/II. Bokalje. 26141

Mesečno sobo
mehurčar, s posebnim
vzhodom, elektrika, razsvet-
ljavo, v centru mesta, odda
samo solidnemu gospo-
dinu. Naslov v oglašni »Jutra«
26016

Kot sostanovalec
sprejme gospoda. Naslov v oglašni
»Jutra«. 26038

Soba
s sepranum vzhodom, v
hrano iše v bližini kolod-
vora, uradnik za takoj ali
njo. Naslov v oglašni »Jutra«
26072

Prazno sobo
letem. Ponudbe na oglašni
»Jutra« pod »Šredina«. 26114

Soba
veliko, elegantno opremlje-
no, v I. nadst. odda takoj
le mirnemu gospo-
dinu. Naslov v oglašni »Jutra«
26032

Soba
lepo opremljeno, s elektr.
razsvetljavo, takoj odda
le mirnemu gospo-
dinu. Naslov v oglašni »Jutra«
26036

Opremljeno sobo
letem. Ponudbe na oglašni
»Jutra« pod »Šredina«. 26114

Prazno sobo
za shranjevanje pohištva vsa-
nem. Ponudbe na oglašni
»Jutra« pod »Šredina«. 26114

Opremljeno sobico
letem. Ponudbe na oglašni
»Jutra« pod »Šredina«. 26114

Opremljeno sobo
letem, ev. tudi s hrano, odda
samo solidnemu gospo-
dinu. Naslov v oglašni »Jutra«
26036

Solčno sobo
elegantno, odda takoj samo
solidnemu gospo-
dinu. Naslov v oglašni »Jutra«
26036

Soba
s dvema posteljami, s so-
porabo kuhinje, letem s 1.
septembrom. Ponudbe pod
»Šredina« na oglašni »Jutra«
26050

Mesečno sobo
veliko, opremljeno, s 3 po-
steljami, elektrika in pose-
bnim vzhodom, v rodni me-
sta. Ponudbe na oglašni
»Jutra« pod »Šredina«. 26033

2 boljši gospodini
sprejme na stanovanje, hrano
in v domači post. profesor
H. Maribor, Pušnikova ul. 6.
26184

Prazno sobo
prostorno, s posebnim vzhodom,
s elektriko in parkom
oddam samo solidni go-
spodini. Naslov v oglašni »Jutra«
26137

Soba ali kabinet
letem, ev. tudi s hrano, odda
samo solidnemu gospo-
dinu. Naslov v oglašni »Jutra«
26036

Opremljeno sobo
letem, ev. tudi s hrano, odda
samo solidnemu gospo-
dinu. Naslov v oglašni »Jutra«
26036

Prehrana

Gospodično
sprejme na boljšo hrano.
Naslov v oglašni »Jutra«
26037

Na Dunaju
stanovlja fina družina vsa-
ma do 10.000 dekline v po-
polno ohranilo in sadstvo.
Stanovanje nasproti Šolske
brunze. Podrobnosti se vro-
do: Kranjska gora, vila Za-
pančič. 26106

Dopisi
Dopisovati
v svo ohranilo. Soli s go-
spodično prijeto stanova-
ni, lepo maščala in pla-
mentu duše letotak manjši
obrniki srednjih let. Cenj
ponudbe na oglašni »Jutra«
pod »Šredina«. 26118

Kočevje
Pridem v petek, soboto ali
ponedeljek. Iskrna, vroče
— Tvoja M. 26031

Prilatelja
dobro situirana, leli sta-
reja dama. Ponudbe na oglašni
»Jutra«. 26030

Mlad inteligent
shranjevanje in vsem, leli
dopisovati s odkritostjo
devo. Mladenka, prijete
sposobnosti, naj voljoje
cenj. Naslov v oglašni »Jutra«
pod »Šredina«. 26118

Samica
stara 40 let, leli smanja s
solidnim starejšim gospo-
dinom. Ponudbe na oglašni »Jutra«
26072

Trgovci
s dobro vpeljano trgovino
s premorjenjem 1.000.000
Din, 38 let star, mirne na-
rave, solj smanja v svo
letem, s simpatično, ve-
le in mirujoje gospo-
dinu do 25 let staro. Dots
dobrodošla vendar na 5
Aim. priklaka, se radi pre-
ureditve ugodno proda. —
Kot se lahko v obratu
ogleda. Naslov v oglašni
oddelku »Jutra«. 26073

Obvestilo.
Naslanjam s običnostjo, da
sopet nadaljevanje ševljarske
obrti v delavnici Novi Vo-
d. 17. Za obilni obisk se
priporočam J. Tkavc, šev-
ljars. 26107

Odeje
vata, izdelovanje, popra-
vila in čužanje. Rožna ul.
19. 26219

Inteligentna gđ.
srednje starosti s premo-
ženjem Din 60.000. — v go-
tovini in s popolno opre-
mo 2 sob in kuhinje, se so-
le v vseh pomankljive ma-
nje v svo ohranilo. Takoj
letem. Ponudbe na oglašni
»Jutra« pod »Šredina«. 26114

Star samec
s premoženjem se leli pri-
teniti s enako samico ali
vdovo, preproste ženske
hito in kakršnikoli obrtjo.
gostilno ali trgovino, naj-
raje na delati Reano po-
gaj v vseh. Takojšnje po-
bitve se posla na oglašni
oddelku »Jutra« pod »Šredina«. 26114

Drž. uradnik
vdovo, 42 let star, s dva-
ma 6 in 6 letnimi fantko-
ma, leli v svo ohranilo
letem. Ponudbe na oglašni
»Jutra« pod »Šredina«. 26114

Katera veletrgovina
bi dala bliznemu in smil-
nemu poslovniku manufak-
turno blago v komisijo
Naslov v oglašni »Jutra«
26033

Mlekarna
voča, ki bi ustanovila
prodajo svojih izdelkov na
enaj najpomembnejši ulici v
Ljubljani, naj javi svoj na-
slov oglašni »Jutra« pod
»Mlekarna«. 26033

Prekile
Opozarjam s običnostjo,
da g. Frano Pogacnik, št.
Lentari v št. Gorickah,
leli se od 22. febr. t. l.
vseh svojih potnikov, ter nima
pravice same prevažati na-
ročila tem manj plačila
ali predplačila. Ivan Zale-
tel, Ispajarna Staničeva št. 39,
št. Vid pri Ljubljani. 26031

Dražba
Osebo, katera je kupila na
dražbi dne 9. avgusta v
Ljubljani, zastavljajčin
starinske broke in obseke
s verzišče s biseri, prosti
lastnik, da blagovito spo-
roditelj svoj naslov na oglašni
oddelku »Jutra« pod »Ne-
nadomestljiv družinski spo-
mine. 26036

Vreče
ovro in rabljene vse
vrste
juto za embalažo
vsa v dno v salor
Mirko Mlakar
Ljubljana, Staničeva c.

Triciklo
s elektriko in naplacom trd-
ka, za prevažanje blaga
pripravna za trgovce, pe-
karje in mesarje, izdeluje
»Trinaba« F. B. L. Ljub-
ljana, Karlova c. 26145

Dieselmotor
najboljšega sistema 12-
16 PS, rabljen, v bresih-
nem stanju kupim. Cenjene
ponudbe s nadanim opo-
nom na Solne Anton, št.
Jurij ob juž. Selenzel. 26033

IMATE ŽE RADIO?

Ako ne, si ga lahko nabavite
na ugodne mesečne obroke potom Kreditne
zadruge detajlnih trgovcev
v Ljubljani, Selenburgova ul. 7/1
ki Vam daje nabavne kredite za trdke

Fran Bar in Radioval, Ljubljana.

RODITELJI!

Bliža se začetek šolskega leta!
Z ozirom na izvanredni uspeh naše lanske
akcije za prodajo 9773

šolskih oblek na obroke
smo se odločili, to leto razpečavati velik kvan-
tum raznega volnenga blaga za deške in de-
kliske obleke, primerne za šolo po izredno
znižanih cenah

na šestmesečne obroke
Na zahtevo pošljemo potnika na dom.
Oblačilnica „ILIRIJA“
Telef. 2825 Mestni trg 17/I. Telef. 2825

Parni kotel

rabljen, popolnoma v do-
broj stanju, v velikosti
4000 mm dolžine, 1300 mm
v premeru, s vseh strani
spadajočimi aparati, kuli-
no garnituro s notranjo
kurjavo (Flammrohrkessel)
15 m kurjave površine na 5
Aim. priklaka, se radi pre-
ureditve ugodno proda. —
Kot se lahko v obratu
ogleda. Naslov v oglašni
oddelku »Jutra«. 26073

Obvestilo.

Naslanjam s običnostjo, da
sopet nadaljevanje ševljarske
obrti v delavnici Novi Vo-
d. 17. Za obilni obisk se
priporočam J. Tkavc, šev-
ljars. 26107

Odeje

vata, izdelovanje, popra-
vila in čužanje. Rožna ul.
19. 26219

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite
najceneje v največji vrvar-
ni v Jugoslaviji: Tovarna
motovna in vrvarna, d. d.
Gomilje pri Ljubljani.
Komisijaka salora: Fran-
co Palma, Ljubljana. Gospo-
svetaka cesta 7 — Celje:
Čankarjeva 7 in Maribor:
Koroška 8. 261

Izgubljeno

Izgubilo
Postan najditelj naj jo odda
proti nagradi v oglašni
»Jutra«. 26132

RAZNO

Boljši zakonski par
leli idealnega bota prvega
leteta. Cenjene ponudbe na
oglašni »Jutra« pod »Šredina«. 26129

Katera veletrgovina
bi dala bliznemu in smil-
nemu poslovniku manufak-
turno blago v komisijo
Naslov v oglašni »Jutra«
26033

Mlekarna
voča, ki bi ustanovila
prodajo svojih izdelkov na
enaj najpomembnejši ulici v
Ljubljani, naj javi svoj na-
slov oglašni »Jutra« pod
»Mlekarna«. 26033

Prekile
Opozarjam s običnostjo,
da g. Frano Pogacnik, št.
Lentari v št. Gorickah,
leli se od 22. febr. t. l.
vseh svojih potnikov, ter nima
pravice same prevažati na-
ročila tem manj plačila
ali predplačila. Ivan Zale-
tel, Ispajarna Staničeva št. 39,
št. Vid pri Ljubljani. 26031

Dražba
Osebo, katera je kupila na
dražbi dne 9. avgusta v
Ljubljani, zastavljajčin
starinske broke in obseke
s verzišče s biseri, prosti
lastnik, da blagovito spo-
roditelj svoj naslov na oglašni
oddelku »Jutra« pod »Ne-
nadomestljiv družinski spo-
mine. 26036

Vreče
ovro in rabljene vse
vrste
juto za embalažo
vsa v dno v salor
Mirko Mlakar
Ljubljana, Staničeva c.

Triciklo
s elektriko in naplacom trd-
ka, za prevažanje blaga
pripravna za trgovce, pe-
karje in mesarje, izdeluje
»Trinaba« F. B. L. Ljub-
ljana, Karlova c. 26145

Dieselmotor
najboljšega sistema 12-
16 PS, rabljen, v bresih-
nem stanju kupim. Cenjene
ponudbe s nadanim opo-
nom na Solne Anton, št.
Jurij ob juž. Selenzel. 26033

IMATE ŽE RADIO?

Ako ne, si ga lahko nabavite
na ugodne mesečne obroke potom Kreditne
zadruge detajlnih trgovcev
v Ljubljani, Selenburgova ul. 7/1
ki Vam daje nabavne kredite za trdke

Fran Bar in Radioval, Ljubljana.

RODITELJI!

Bliža se začetek šolskega leta!
Z ozirom na izvanredni uspeh naše lanske
akcije za prodajo 9773

šolskih oblek na obroke
smo se odločili, to leto razpečavati velik kvan-
tum raznega volnenga blaga za deške in de-
kliske obleke, primerne za šolo po izredno
znižanih cenah

na šestmesečne obroke
Na zahtevo pošljemo potnika na dom.
Oblačilnica „ILIRIJA“
Telef. 2825 Mestni trg 17/I. Telef. 2825

Parni kotel

rabljen, popolnoma v do-
broj stanju, v velikosti
4000 mm dolžine, 1300 mm
v premeru, s vseh strani
spadajočimi aparati, kuli-
no garnituro s notranjo
kurjavo (Flammrohrkessel)
15 m kurjave površine na 5
Aim. priklaka, se radi pre-
ureditve ugodno proda. —
Kot se lahko v obratu
ogleda. Naslov v oglašni
oddelku »Jutra«. 26073

Obvestilo.

Naslanjam s običnostjo, da
sopet nadaljevanje ševljarske
obrti v delavnici Novi Vo-
d. 17. Za obilni obisk se
priporočam J. Tkavc, šev-
ljars. 26107

Odeje

vata, izdelovanje, popra-
vila in čužanje. Rožna ul.
19. 26219

Lutzove peči

in
peči „Monolit“
Inž. GUZELJ, Ljubljana VII.
Jernejeva cesta 8.
Ravnatelj Veltrove male turbine in Consovi-
elektromotorji. 142

Strokovnjaki so si edini v tem, da so
„WECK“
če in aparati za vkuhanje naj-
zanesljivejši.
Tovarniška zaloga „Weck“ pri tvrdki

„FRUCTUS“ Ljubljana, Krekov trg 10-I
Cefe: J. JAGODIČ, Maribor: K. LOTZ.

PIRETRIN



ubija
štenice, bolhe, muhe
ščurke, mravlje, molje
ter v opče vso golazen
v hiši, kot v poljedelstvu,
vrtarsstvu, vinogradni-
štvu, pri živini itd.
Pojasnila daje brezplačno:
Piretrin d. d. Zagreb, B-cesta 35



Do sedaj najcenejša
trgovska v državi!
MEINEL & HEROLD
Tovarna glasovih gramofonov in harmonik
R. Langer MARIBOR št. 101-A
Violine od Din 90.- d. Kocne harmonike od Din 80.-
Lamburice od Din 90.- d. Gramofoni od Din 340.-
Zahtevajte naš veliki katalog, ka-
tega vam pošljemo brezplačno.

Sanatorij dr. Hansa

GRAZ, Körblergasse Nr. 42

telefon št. 23-52.

Edini privatni zavod za vse opera-
tivno, interne porodniške slučaje in
za ženske bolezni.

Moderno urejeno. — Višinsko sonce,
roentgen diatermija. — Zdravniki po
lastni volji. — Zmerne cene. — Pro-
spekti na zahtevo. 101

Izpadanje las!



Izpadanje las in pila so
največja nesreča za mlado
in staro. V 84 urah vam
na redno to preprečimo.
Izginemo prhljaj, garjice,
urbeš, luske, maščobe
in nesnaga. Neobhodno
potrebno za vsakega je
ta nego las lotion

ESPARCETTE

od dr. Durrain & Cie.
Paris, kar takoj odstrani
epidermis las in lasje ponovno počenjo, mehki, gosti
in lepi. Jamčimo vsakemu za uspeh. Mnogo zahvalne
Garantura 60. Dna Centifolia komet savod, Zagreb —
Ilica br. 87. — Zahtevajte brezplačne ilustrirane pro-
spekte!

Najfinejši malinovec

izdelan iz letošnjih gorskih
malin. — Vzorci in ofert na
zahtevo promptno — nudi po
konkurenčni ceni

IVAN BAUMAN

veležgarnja in izde-
vanje sadnih sokov. —
St. lji v Slov. gor.

Josip Iršai, Petrovaradin

Telefon 28-14.

Veletrgovina z orožjem, municijo in na električni
pogon urejena lasna puškarska delavnica.
NA VELIKO. NA DROBNO.



Priloga lovem in preprodalcem svojo
veliko in bogato izbirno lovskih pušk svetovnih
tvojnica: Belgijske „Forgeron“ Fabrique Natio-
nale, „Neumann Freres“ nemške „Sauer & Sohn,
Suhl“ ter avstrijske boroviteljske (Fertach) ter
flobertov, avtomatskih pištol, samokresov, muni-
cije, lovskih potrebščin, vseh vrst razstreliv. Na-
dalje športne in mehanične stvari, umetelni ogenj,
dvokolesa in njih dele ter vse ribiške potreb-
ščine. Kval. SHS prodaja smodnika. Prevze-
mam vseh vrst popravila, prename in nova
dela ter jamčim zanje.

Bogato ilustriran cenovnik pošljem brezplačno
vsakemu, ki mi za poštino pošlje 3 Din v pošt-
nih znamkah.
Koncesionirani preprodalci in lovski
udruženja popust. 9764-a

Strokovna
puškarska delavnica

CIRIL JELENC, KRANJ

v prostorih bivše puškarne



Zaloga prvostnih
lovskih pušk, muni-
cije avtomatskih pi-
stol ter lov. potreb-
ščin. — Vsa popra-
vila, ki spadajo v
puškarsko stroko, se
izvršujejo strokovno

Strokovnjaška izdelava puškinih kopit po naročilu in meri.

BENZIT-NADMILO

raztaplja vse vrste nesnage

na kemičen način ter varuje

Vaše perilo.



Ako ste samo enkrat videli, kako
hitro se da odstraniti z malo Benzit-
Nadmila madež iz obleke — boste po-
polnoma razumeli, da raztopi Benzit-
Nadmilo tudi masne ostanke nesnage
iz perila, ki ostane pri uporabi navadnega
mila vedno v perilu ter postane vsled
beljenja samo neviden. V bodoče perite
samo z Benzit-Nadmilom! To milo
raztopi vse vrste nesnage ter vse ostan-
ke madežev odstranjuje in varuje perilo.

1 ZAVOJ BENZIT

5 DINARJEV.

Benzit Nadmilo
z dvojnim učinkom

Tvornice Zlatorog, Maribor



Družinska hiša

s prostim 5 sobnim stanovanjem in velikim vrtom v Ma-
riboru v bližini mestnega parka, v dvoru ima hiša 11 sta-
novanj za najemnike: obenem tu ti

velika opekarna

zdržena s kmetiskim posestvom na mestni meji, 24 orlov,
arondirano, z izvrstno ilovnato zemljo ki zadostuje za de-
setletja, se vsled družinskih razmer, tudi ločeno, ugodno
proda. Posredovanje se ne honorira. Ponudbe naj se na-
slovijo pod „Samo proti gotovemu placilu“ na anon-
imni zavod Hinko Sax, Maribor. 9718

Ant. Rud. Legat-ov
enoletni trgovski tečaj.

(Koncesioniran od ministrstva za trgovino in industrijo v
Beogradu).

NOVO!

NOVO!

Učni predmeti:

Enostavno, dvostavno in ameriško knjigovodstvo; trgovsko
računstvo; trgovska korespondenca in kontorna dela; trgo-
vinstvo in menistvo; blagovništvo; trgovski zemljepis; lepo-
pisje; slovenska stenografija; nemška stenografija; stroje-
pisje; slovenščina; srbohrvaščina; nemščina; italijanščina (ne-
obvezen predmet).

Začetek, dne 3. septembra 1928

Prospekti in vpisovanja pri tvrdki Ant. Rud. Legat & Co.
Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

K natančnemu uvaževanju

Opozarja se posebno na to, da te trgovski tečaj Ant. Rud.
Legat prvi in edini v Sloveniji, kateri je državno kon-
cesioniran. Imenovani tečaj se torej ne sme zamenjati z
drugimi oglasi pod »posamezni ponki« kateri vzbujajo
mnenje, kot da so oblastveno dovoljeni. Spričevala enole-
tnega trgovskega tečaja Ant. Rud. Legat bodo od zastopnika
ministrstva podpisana in imajo toraj državno vrednost.

Je nekaj materinske ljubezni
v gojenju cvetlice v lončkih
ali nekaterih ljudih, imeli
vose lepo cvetje ako upo-
vabljate Kanipos cvetlično
irnilo. Iz dodanega navo-
dila se naučite pravilno go-
iti cvetje. — Oveček 125.
in 42 Din.

Prodaja se v lekarnah, drogerijah, trgovinah s
cvetlicami in semen. Proti predplačilu razpošilja-
mo franco. Po povzetju ne pošljemo 2. Sumar
kem. farmaceutski laboratorij, Crvenka (SHS)

Brez vsake skode za rejo pe-
rutine se uporablja za 40 let
Koko prašek za živino. Uč-
pridenete redni piči le naj-
manjšo količino, se pozna
veliki vpliv istega. Žival po-
stane mesnata za peko in po-
zosto nese jajca. Najjuga-
nejše zdravilo proti živalskim
boleznim. Univerzalni vi-
deluje kot blagoslov perutni-
ci na dvorišču. — Oveček 10
do 40 Din in 115 Din

Prodaja se v lekarnah, drogerijah, trgovinah s
cvetlicami in semen. Proti predplačilu razpošilja-
mo franco. Po povzetju ne pošljemo 2. Sumar
kem. farmaceutski laboratorij, Crvenka (SHS)



Uspešno zdravljenje golše

Med najvažnejšimi izsledki je
zdravljenje golše in napetega vratu
z jodovitim zdravilnimi solmi. Zna-
meniti dunajski učenjak in vseučili-
ški profesor dr. vitez Wagner v. Jau-
regg in mnogi drugi zdravniki se
sklicujejo na zadnje izkušnje v ne-
šteti slučajih, tako so n. pr. v Švici
cele okraje rešili tega zla. Gre za po-
polnoma neškodljivo učinkovito tin-
kturo, ki tudi na splošno občutenje
orav izbornu deluje. Naše zdravilne
solli so že tisoče rešile golše in nape-
tega vratu. Zahtevajte naša poročila
o ozdravljenju in navodila, ki jim
rad pritrjuj vsak zdravnik. Po vseh
državah smo ustanovili razpošiljal-
nice in vam pošljemo

popolnoma zastonj

naš popis, ki vas bo zanimal. Zado-
stuje dopisnica in dobite ga takoj.

AUGUST MARZKE, BERLIN.
Wilmsdorf, Bruchsekerstrasse 5.
Abt. 905. 8712

„VIERASS“ rezila za brijte, izdelek iz naj-
sejše švedske jekla tvornice

J. VOOS D. SOHN, SOLINGEN



Zahtevaj povsod samo „VIERASS“ rezila, da se briješ s trajnim
zadovoljstvom. — Kvalitativno na višku. — Cena samo Din 4.—
po komadu. — Naročila za Slovenijo izvršuje:

Glavno zastopstvo in skladišče: UNIVERSAL, Ljubljana, Krekov trg 10



Čudovito nizke cene

Izbira velika. — DVOKOLESA nova od
Din 1000.— naprej. ŠIVALNI STROJI od
Din 1400.— naprej. OTROŠKI VOZICKI
od Din 240.— MOTORJI prav po ceni. —
Pred nakupom si ogledajte zalogo. — Prodaja
na obroke. — Ceniki franco. — pri
„TRIBUNA“, F. B. L., Ljubljana, Karlova
ska cesta št. 4. 1268



Priroda Vas pozivlje,

da provedete svoj dopust v gozdu ali na polju, na gorah ali ob
morju, da se oduševljate z ondotnim bivanjem čim bolj okrepčate.

V svojem navdušenju pa medtem ne pozabite na najvaž-
nejše, da pripravite in zagotovite blagodejno delovanje bivanja v
prirodi s krepko hrano, ki jači telo, a da ga ne utruja z nepotrebnim
balastom in ki ne veže telo na stalne dnevne obroke.

Popijte jutraj za zajtrk še iz svoje termosteklenice, in isto
tako na potovanju ali na izletih, skodelico

OVOMALTINE

ki ima zelo prijeten okus, se lahko prebavi in predstavlja koncen-
trirano hrano, iz najboljših naravnih jedi. Ovomaltine se naglo pre-
varja v zdravo kri, ki ustvarja telesno energijo, okrepčujočo te-
lesno in duševno delavnost.

Dobi se povsod:

izrežite in pošljite nam:

P. n.

Dr. A. WANDER d. d. Zagreb

Prosim Vas, pošljite mi franco brezplačen vzorec „OVOMALTINE“.

Ime in predime: _____

Stanovanje: _____

Kraj: _____



LYOYDSABAUDO

Paroploversko društvo

„LLOYD SABAUDO“

Redna, brza in udobna odpreda v preko-
oceanske dežele. Samo ekspresne ladje kot
„CONTE ROSSO“, „CONTE VERDE“, „CONTE
BIANCAMANO“, „CONTE GRANDE“ itd.

Južna Amerika: do Brazilije samo 11 dni
do Argentine in
Urugvaya samo 14 dni

Brze in najudobnejše zveze s Severno Ame-
riko in Australijo

Naročbe se takoj sprejemajo. Točne in za-
nesljive informacije dajejo brezplačno:

Generalni zastopniki za Jugoslavijo
Banaz & Rusko, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 18.
Telefon broj 2841. Brzjaviti: Sabauda, Zagreb, ter

Ljubljana, Dunajska c. 38, Lloyd Sabauda.

NESTLE - JEVA

OTROŠKA MOKA



DELA DECO KREPKO IN MOČNO